

P L A N

do projektu kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego.

K O D E X

Postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego

dzieli się na trzy części.

C z ę ś ć I.

O postępowaniu w Sądach I. Instancyi, iako to w Sądach Ziemskich, w Sądzie Cywilnym czyli gminnym i mieyskim, w Sądach Zjazdowych, i w Sądach Handlowych.

C z ę ś ć II.

O postępowaniu w Trybunałach Appellacyjnych; w Trybunale Naywyższym.
O środkach nadzwyczajnych do zaskarżenia wyroków sądowych.
O Sądach Polubownych i o postępowaniu w tychże; nakoniec
O exekucyi wyroków sądowych.

C z ę ś ć III.

Rozmaite postępowania i przepisy.

1*

W S T Ę P D O K O D E X U

T r e ś ć.

Kodex postępowania sądowego cywilnego, iakie w ogólności zawiera w sobie przepisy.

Co iest sprawa czyli process cywilny.

Czy wolno iest sądowi z urzędu bez skargi rozpoznawać i sądzić process cywilny między stronami.

Czy wolno iest i w iakich przypadkach, zmusić przeciwnika swego do rozpoczęcia w sądzie processu cywilnego.

Komu wolno iest skarżyć się w sądzie lub w nim się bronić.

Komu to nie iest wolno samemu przez siebie.

Kto ma w imieniu niezdolnego skarżyć się w sądzie lub bronić go.

Jaki iest w téy mierze obowiązek sądu z urzędu.

W sprawach rządu i własności publicznych, kto ma w sądzie skarżyć się, lub takowe sprawy bronić.

Czy wolno iest Sądom I. Instancyi Cywilnym wdawać się w sądenie spraw Kryminalnych i Policyjnych.

Czy wolno iest w układach między prywatnemi, albo w układach tyczących się własności rządowych i publicznych z prywatnemi zawieranych drogi prawa w Sądach i Trybunałach konstytucyjnych wyrzekać się, takowe wyrzeczenie przyjmować, i process cywilny pod rozpoznanie innych władz krajowych poddawać.

Czy wolno iest innym władzom krajowym rozpoznawać i sądzić processa cywilne sądom tylko i Trybunałom konstytucyjnym do sądenia właściwe.

W iakim ięzyku odbywać się powinno postępowanie w sądach i Trybunałach Królestwa Polskiego.

CZĘŚĆ I.

C z ę ś ć I.

O postępowaniu w Sądach I. Instancyi, to jest w Sądach Ziemskich, w Sądzie Cywilnym czyli Gminnym i Miejskim, w Sądach Zjazdowych i w Sądach Handlowych.

K S I Ę G A I.

Przepisy ogólne tyczące się postępowania w Sądach I. Instancyi.

Uwaga. Wstęp powyższy do kodexu stanowi przepisy, kto jest zdolnym przychodzić ze skargą lub obroną do Sądu. Ktokolwiek zaś posiada tę zdolność, i albo sam rozpocząć chce process, albo w rozpoczętym przez drugiego przeciwko sobie bronić się ma w Sądzie, musi się na sam przód w potrzebne przygotować dowody. Wiedzieć zatem przedewszystkiem powinien, iakich dowodów prawo dopuszcza.

Z tego więc względu w planie tym rozdział następujący jest z porządku najpierwszym.

R O Z D Z I A Ł I.

O dowodach.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O dowodach w ogólności.

Ogólny i konieczny obowiązek, że przytoczony czyn każdy, w Sądzie powinien być dowodzony.

Kto się upomina o wykonanie szczególnego zobowiązania, czyli je dowodzić powinien.

Kto twierdzi, że jest wolny od zobowiązania, co ma usprawiedliwić.

Czyn przez iedną stronę przytoczony, przez nią niedowiedziony, a przez przeciwnika zaprzeczony, iak uważany być powinien przy osądzeniu sprawy.

Czyli wolno jest sądowi z urzędu, gdzie tego wyraźnie prawo niedozwala, nakazywać przytoczonego czynu dowodzenie.

O d d z i a ł II.

O dowodzie przez wyznanie.

Wielorakie jest wyznanie.

Wyznanie czynu zasadownie zrobione, czy uwalnia przeciwnika od dowodzenia.

Przytaczanie wyznania sądowego słownego, kiedy jest nie-
użyteczne.

Co jest wyznanie sądowe.

Naprzeciw komu robi wiarę.

Okoliczność czynu przez iedną stronę w sprawie toczącej się przytoczonego wniesiona, którą przeciwnik wyznaie, czy może być i kiedy miana za dowiedzioną.

Wyznanie pełnomocnika, obrońcy, opiekuna, lub kuratora w imieniu osoby, którą w sądzie zastępuje, zrobione, czyli i kiedy za prawdziwe przyjęte być ma. Kto dowód zasada na samym przeciwnika sądowem wyznaniu, iak ie przyjąć musi.

Czy może być wyznanie takie podzielane przeciw temu, który ie czyni.

Czy może być odwołane przez tego, który ie uczynił.

Wyznanie sądowe lub sądowe uczynione tym końcem, aby drugiemu za dowód służyło, czyli i iaki dowód stanowi naprzeciw samemuż wyznającemu.

Czy można zmusić kogo do wyznania iego własnych obowiązków.

O d d z i a ł III.

O dowodzie przez pisma urzędowe.

Jaka czynność na piśmie zowie się w ogólności dowodem urzędowym czyli publicznym. Które w szczególności pisma są dowodami urzędowemi czyli publicznemi.

Pismo urzędowe iaką, między kim, i na iaki czyn, ma wiarę.

Pismo nie będące urzędowym dla uchybioney formy, lub dla niewłaściwości albo niezdolności urzędnika który ie przyjmował, iak dalece ma wiarę.

Pisma tajemne zmieniające zobowiązanie pisma iawnego, między kim skutkują; czy skutkują względem trzecich osób.

O d d z i a ł IV.

O dowodzie przez pisma prywatne.

Pisma prywatne między kim, naprzeciw komu, i iaki dowód stanowią.

Pismo prywatne obeymujące zobowiązanie się względem drugiego, iak ma być sporządzone.

Jaki jest w téj mierze wyjątek względem niektórych szczególnych osób.

Gdy ilość pieniężna wyrażona wewnątrz pisma różni się z ilością wyrażoną przy podpisie, iak się uważa.

Pisma prywatne kilkostronne, w wielu oryginałach mają być sporządzone, i gdzie o tym wzmianka ma być zrobiona. Kiedy ieden tylko oryginał może być dostateczny.

Kto zarzutu względem braku potrzebnéj ilości oryginałów czynić nie może.

Co należy zachować, gdy pismo prywatne z kilku składa się arkuszy, aby miało wiarę.

Co należy zachować przy sporządzaniu pism prywatnych przez tego, który pisać nie umie.

Pismo prywatne przez iednego za sobą i na swoją korzyść sporządzone, czy na stronę iego wiarę stanowi.

Pismo prywatne od którego czasu skutkuje względem trzeciego.

O koniecznym obowiązku tego, przeciw któremu pokładane jest pismo prywatne, uznania go, lub zaprzeczenia.

Sukcessorowie iego iakie oświadczenie naprzeciw pismu prywatnemu zrobić mogą.

Książki kupców przeciwko komu nie mają wiary, i z iakim wyjątkiem. Książki kupców czy naprzeciw nim samym mają wiarę i z iakiem zastrzeżeniem.

Książki fabrykantów, aptekarzy, i rzemieślników, czy stanowią iaki dowód.

Regestra i papiery domowe, czy stanowią iaki dowód za tym który ie pisał.

W iakich przypadkach maia wiare przeciwko niemu samemu.

Dopiski przez wierzyciela na piśmie zostaiacem w iego posiadaniu, albo będacem w ręku dłużnika zrobione, czy godne są wiary.

O d d z i a ł V.

O dowodzie przez kopie pism urzędowych.

Kopie oryginalnych pism urzędowych, iak dalece są godne wiary.

Kopie tych oryginałów których iuż nie masz, iak dalece stają się godnymi wiary, i iakie są w téy mierze rozróżnienia.

Przepisanie pisma do publicznych aktów, za iaki dowód służyć może, i czego trzeba, aby taki dowód stanowić mogło.

O d d z i a ł VI.

O dowodzie przez pisma przyznaiące i potwierdzaiące.

Pismo przyznaiące czy uwalnia, i kiedy, od okazania pierwotnego pisma, które iest przyznane.

Jaki iest skutek, gdy w piśmie przyznaiacem iest coś więcej, iak w piśmie pierwotnem.

Jaki szczególny przypadek iest wyięty z pod powyższego prawidła.

Pismo, które potwierdza zobowiązanie takie, naprzeciw któremu prawo dopuszcza skargę o nieważność lub o rozwiązanie, kiedy iest ważnem.

Osoba darowiznę czyniąca czy może naprawiać pismem potwierdzaiacem pismo darowizny zrobione między żyjącymi, a nieważne co do formy.

Jakiem pismem nieważność ta naprawioną byđź może.

Jeżeli sukcesorowie, albo wchodzący w prawa spadkodawcy potwierdzą lub przyimają za ważną, albo wykonaią z dobréy woli darowiznę przez niego zrobioną, iakie wypływaią ztąd skutki, choćby pismo darowizny wadom co do formy i zarzutom podlegało.

O d d z i a ł VII.

O dowodzie przez karby.

Jakie karby, i między iakimi osobami wiary są godne.

Od-

O d d z i a ł VIII.

O dowodzie przez świadków.

Na iak wielkiéy wartości summy, lub rzeczy, powinien byđź koniecznie sporządzony dowód na piśmie urzędowém, albo prywatném.

Jaki iest wyjątek z pod tego prawidła względnie na przepisy kodexu handlowego.

Wartość czyli się uważa tylko co do kapitału, czyli téż łącznie i co do prowizyi.

Względem iakich żądań i iak wielką ilość pieniężną przechodzących, i w iakich przypadkach dowód przez świadków dopuszczonym byđź nie może.

Jakie przypadki są od tego prawidła wyięte wyięte i wyłączone, i do iakich w szczególności czynów wyłączenia te stosują się.

Jakie osoby mogą byđź podane na świadków.

Które osoby podlegają zarzutom i iakim względem wyłączenia ich od świadectwa.

O d d z i a ł IX.

O dowodzie przez domniemanie (*praesumptio*).

Co są domniemanja :

Które domniemanie iest prawném, i do czego iest przywiązane.

Do iakich w szczególności pism i czynów przywiązane iest domniemanie prawne.

Powaga rzeczy osądzonéy do czego ma miejsce, i czego potrzeba aby sprawiała domniemanie prawne.

Domniemanie prawne czyli uwalnia od dowodzenia, i kogo.

Kiedy naprzeciw domniemaniu prawnemu żaden dowód dopuszczonym nie iest, i z iakiém wyłączeniem.

Domniemanja nieustanowione przez prawo, czyli, iaki, i w iakich przypadkach względ w Sądzie mieć mogą, i z iakim wyjątkiem.

O d d z i a ł X.

O dowodzie przez przysięgę stanowczą, czyli spór kończąca (*Juramentum litis decisivum*).

Czyli w każdym sporze przysięgę spór kończąca wyznaczać można.

(Juramentum delatum.)

Względem iakiego i czyiego czynu, i w iakim stanie sprawy może być wyznaczona.

Jaki jest skutek, gdy ten któremu jest wyznaczona przysięga, nie chce ię przyjąć, albo gdy ię nie odznacza swemu przeciwnikowi.

(Juramentum relatum.)

Jaki jest skutek, gdy przeciwnik któremu odznaczona była przysięga, nie chce ię wykonać.

Na iaki czyn nie może być przysięga odznaczona.

Gdy przysięga wyznaczona albo odznaczona wykonaną będzie, czy dowód fałszu w przysiędze z strony przeciwnika przyjęty być może.

Czy strona wyznaczająca albo odznaczająca przysięgę, może ją cofać; skoro przeciwnik gotowość wykonania ię oświadczył.

Przysięga wykonana, na czyją korzyść lub przeciwko komu służy za dowód, i z iakimi ograniczeniami względnie na niektóre szczególne przypadki i osoby.

O d d z i a ł XI.

O dowodzie przez przysięgę wyznaczoną z urzędu.

W iakim zamiarze Sąd może iednę ze stron wyznaczyć przysięgę z urzędu.

Jakie warunki są potrzebne, aby Sąd mógł ją wyznaczyć.

Przysięga wyznaczona przez Sąd z urzędu, czy może być stronie przeciwnéy odznaczona.

Przysięga względem wartości lub ilości rzeczy żadanéy, w iakiem tylko położeniu sprawy może być z urzędu wyznaczona.

Sąd wyznaczając z urzędu przysięgę na wartość lub ilość, co powinien w niéy oznaczyć.

O d d z i a ł XII.

O dowodzie przez przysięgę wyiawienia. (*Juramentum Manifestationis.*)

Komu wolno jest pociągnąć drugiego do przysięgi wyiawienia.

O d d z i a ł XIII.
O dowodzie przez biegłych w sztuce (*per artis peritos.*)

Kto nazywa się biegłym w sztuce.

W iakich przypadkach dowód przez biegłych może być żądany i nakazany.

Jakie przyczyny są dozwolone do wyłączenia biegłych.

Uwaga. Kto przygotował się już w potrzebne do processu dowody, nic mu nie pozostaje, iak tylko pociągnąć do sądu przeciwnika swego. Musi więc z porządku postępowania, na sam przód wiedzieć, gdzie przeciwnik jego ma swoje prawne zamieszkanie, i przez co się zamieszkanie toż ustanawia.

Prawo zatém dać mu powinno w téj mierze przepisy. Z tego więc względu następujący rozdział, iest z kolei 2.

R O Z D Z I A Ł II.
O z a m i e ś z k a n i u.

T r e ś ć.

Gdzie iest zamieszkanie Polaka, co do używania praw iego cywilnych.

Zmiana zamięszkania przez co następuje.

Dowód zamysłu względem zmiany zamieszkania przez co się stanowi.

Gdzie się uważa byđz zamięszkanie urzędników publicznych.

Gdzie iest zamieszkanie kobiety zamężnéy.

Gdzie małoletnich, którzy nie są usamowolnieni.

Gdzie pełnoletnich, którzy są pozbawieni swéy woli.

Gdzie pełnoletnich, którzy służą lub pracują u kogo innego.

Mieysce otwartego spadku przez co się ustanawia.

Jeżeli kto w zobowiązaniu na piśmie obrał sobie szczególne zamieszkanie do wykonania onegoż, iaki iest skutek względem czynności Sądowych z tegoż zobowiązania wypływających.

Uwaga. Maiąc już pewną z prawa wiadomość o zamięszkaniu przeciwnika, następuje krok udania się do sądu; tu artykuły 144 i 145 konstytucyi królestwa przypominają każdemu warunek: że żadna sprawa nie może byđz wniesiona do sądów I. Instancyi cywilnych, jeżeli nie była

wprzód wytoczona przed właściwego Sędziego Pokoju, wzięwszy te sprawy które podług przepisów prawa nieulegają pojednaniu, z tego zatem względu następujący rozdział, jest z kolei. 3.

R O Z D Z I A Ł III.

O pojednaniu przez Sędziów Pokoju.

T r e ś ć.

O koniecznym obowiązku wytoczenia wprzód sprawy przed właściwego Sędziego pokoju, nim ta do Sądów I. Instancyi cywilnych wniesiona będzie.

Które sprawy w szczególności wzięte i wyłączone są od iednania.

Który Sędzia Pokoju i w iakich sprawach jest właściwym i przyzwoitym sędzią do iednania.

Sposób wezwania strony przeciwnéy przed Sędziem Pokoju. Co wezwanie to zawierać, gdzie, iak, i przez kogo doręczone być ma.

Jaki ma być wyznaczony termin przeciwnéy stronie do stawienia się przed Sędzią Pokoju.

Sposób stawiania się stron, i robienia przez nie sędziemu swych wniosków.

Jak ma Sędzia Pokoju postępować w iednaniu stron, i w sporządzeniu względem tegoż iednania protokołu na piśmie.

Jakie są skutki niestawienia się stron obydwóch, lub iednéy z nich do pojednania.

Jakie są skutki nastąpiętego pojednania.

Jakie są skutki niepojednania się stawiających stron.

Czyli wolno jest stronom dobrowolnie poddać spór do pojednania Sędziemu Pokoju, choćby niewłaściwemu.

Uwagi Po nienastąpięciu przed Sędzią Pokoju między stronami pojednania, albo téż gdy sprawa od iednania prawem jest wyłączona, ten który rozpoczynać ma process, musi przeciwnika swego pociągnąć do I. Instancyi.

Tu konstytucya królestwa w artykułach 146. 147 i 148 przypomina mu trzy rodzaje Sądów I. Instancyi, to jest: 1. Sąd Cywilny czyli gminny i mieyski 2. Sądy Ziemskie i Zjazdowe, Woiewódzkie, 3. Sądy Handlowe.

Prawo więc musi obiać przepisy, i wskazać który Sąd I. Instancyi i dla iakiéy sprawy z względu na ilość przedmiotu, lub na zamięszkanie przeciwnika, albo też na sam przedmiot sprawy iest sądem właściwym. Z tego zatém powodu rozdział następujący, iest z porządku 4.

R O Z D Z I A Ł IV.

O właściwości i przyzwoitości Sądów I. Instancyi.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O g ó l n e p r z e p i s y

Przepis ogólny: że nikt nie może bydź pociągany do innego sądu, iak tylko do sądu właściwego i przyzwoitego.

Czyli sąd z urzędu powinien odsunąć sprawę dla któręy nie iest właściwym Sądem.

O d d z i a ł II.

O właściwości Sądów I. Instancyi, to iest Sądu Cywilnego czyli gminnego i mieyskiego, oraz Sądów Ziemskich i Ziazdowych Woiewódzkich, z względu na ilość przedmiotu.

Sąd Cywilny I. Instancyi gminny i mieyski dla iakiéy ilości przedmiotu spraw iest sądem właściwym.

Sądy I. Instancyi Ziemskie i Ziazdowe Woiewódzkie dla iakiéy ilości przedmiotu spraw są sądami przyzwoitemi.

O d d z i a ł III.

O właściwości Sądów tychże I. Instancyi z względu na sam przedmiot.

W wielorakim względzie uważa się właściwość Sądów I. Instancyi z względu na sam przedmiot.

Jak się uważa sąd osebisty (*Forum personale*) i iakie sprawy do niego należą.

Jeżeli będzie kilku pozwanych, do którego sądu osobistego pozwani bydź mają.

Jak się uważa sąd rzeczowy (*forum reale*) i iakie sprawy do niego należą.

Dla sprawy któręy przedmiot iest mieszany, to iest: osobisty i rzeczowy, który sąd iest właściwym.

Do którego sądu należą sprawy dotyczące się otworzonego spadku.

Do którego sprawy dotyczące się spółki cywilnéy.

Do którego sprawy o ewikcyą.

O d d z i a ł IV.

O Sądzie Ziemskim Województwa Mazowieckiego wyłącznym dla niektórych spraw.

Sprawy dotyczące się rządu i własności publicznych, do którego wyłącznego Sądu Ziemskiego Wojewódzkiego należą, iakie sprawy, z iakiemi wyjątkami, i z iakiemi ograniczeniami.

O d d z i a ł V.

O własności^{ciw} Sądów Handlowych.

Odwołanie się w ogólności do księgi IV. tytułu II. kodexu handlowego co do rodzaju spraw, dla których Sądy Handlowe są sądami właściwemi.

Czyli z pomiędzy spraw tych wyłączone są z pod Sądów Handlowych sprawy te, których przedmiot 500 zł. polsk. nieprzenosi.

Uwaga. Rozdział powyższy wskazał, który sąd i dla iakiéy sprawy iest sądem właściwym; wiadomo iuż przytym: że trzy rodzaje są Sądu I. Instancyi; nie może także bydź tajném i to, że różne są rodzaje spraw, iedne mnieyszą ilość w przedmiocie mają, drugie pośpiechu potrzebują, a zatym krótszą i prędszą rozprawy drogą wprowadzane bydź do sądu powinny. Inne sprawy ważniejszy obeymują przedmiot, i dla tego dłuższego czasu i rozciągleyszey rozprawy wymagają. Rozprawa ta zowie się *instrukcyą sądową*. Prawo więc z względu i na rodzaju Sądów, i na rodzaju spraw sposób takowey instrukcyi sądowey rozróżnić i oznaczyć powinno.

Z tego zatém względu rozdział następujący iest z kolei. 5.

R O Z D Z I A Ł V.

O instrukcyi sądowey spraw w Sądach 1. Instancyi w ogólności.

T r e ś ć.

Wieloraka iest sądowa instrukcyja w sprawach.

Jaka iest różnica między instrukcyą przez pisma a instrukcyą ustną.

W Sądzie I. Instancyi Cywilnym to iest gminnym i mieyskim dla spraw 500 zł. polsk. nieprzechodzących ustanowionym, iaka instrukeya sądowa ma mieysce.

W Sądach Ziemskich Woiewódzkich i w sprawach 500 złotych polskich przechodzących, iaka ma bydź instrukcyja sądowa.

Jak maią bydź instruowane sprawy w Sądach ^{Ziemiowych} Ziemskich Woiewódzkich.

Jak w Sądach Handlowych.

Uwaga. Redaktor zaczyna w tém mieyscu plan swój od postępowania w Sądach Ziemskich Woiewódzkich, nie zaś od postępowania w Sądzie Cywilnym to iest gminnym i mieyskim, przyczynę tego usprawiedliwi niżej.

K S I Ę G A II.

O postępowaniu w Sądach Ziemskich Woiewódzkich.

D z i a ł I.

O Sędziach i Sądach Ziemskich; O obrońcach sądowych (Patronach) i o Ferryach sądowych.

Uwaga. Sąd Ziemski Woiewódzki iest zgromadzeniem kilku pojedynczych osób sędziami zwanych, których podług art. 137 i 140 konstytucyi królestwa, w iednéy części Król nominuie, w drugiey Rady Woiewódzkie wybieraia. Na cnocie nauce i ⁸²⁰ dzielności sędziów polega wymiar rzetelney sprawiedliwości i dokładnę wykonanie praw. Przedmiotem Statutu Organicznego iest, oznaczyć ogólny skład Sądów i ich ogólne attrybucye.

Prawo zaś oznaczyć powinno: iakich przymiotów wymaga Urząd Sędziego, który ma bydź Członkiem składu Sądu Ziemskiego; powinno oznaczyć, ograniczyć i obstrzyć iego obowiązki, powinno oraz oznaczyć tę pewną liczbę Sędziów, iaka do złożenia sądowego kompletu a tém samém do prawnego działania iest potrzebną.

Przepisy zatym w téy mierze, obięte są w rozdziale następującym z kolei 6.

R O Z D Z I A Ł VI.

O Sędziach i o Sądach Ziemskich Woiewodzkich.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O Sędziach Ziemskich.

Jaki stopień nauki, i iakiéy, iaki wiek, iakie dowody względem czystości obyczajów, praktyki, i odbytego examinu, potrzebne są do urzędu Sędziego Ziemskiego.

Które w szczególności osoby od składania dowodu względem odbytego examinu na urząd Sędziego są wolnemi.

Które osoby nie są zdolnemi do piastowania urzędu Sędziego, a nawet od przyjętego odsądzonemi bydź powinny.

W iakim przypadku Sędzia zawieszony bydź powinien w urzędzie.

Skazanie Sędziego na karę hańbiącą, iaki ma skutek co do piastowanego urzędu.

Zakaz, że niewolno iest Sędziom od stron spór w Sądzie wiódących przyjmować darów.

Jakie są skutki dowiedzionego Sędziemu przekupstwa co do urzędu Sędziego.

Co Sędzia obowiązany iest zachować w sądeniu.

Jaka iest odpowiedzialność Sędziego zarządzającego szkodę stronie w urzędzie.

Skarga naprzeciw Sędziemu gdzie ma bydź zanesiona, i do kogo należy iéy rozpoznanie.

O d d z i a ł II.

O Sądach Ziemskich.

Z wielu Sędziów naymniéy składać się powinien komplet Sądu Ziemskiego dla prawnego działania.

Czy wolno iest Sądowi Ziemskiemu w parzystéy liczbie Sędziów sądzić.

Jak należy postąpić na przypadek parzystéy liczby Sędziów przytomnych.

Komu i kiedy Sąd Ziemski z czynności swoich Sądowych zdawać powinien rapporta.

Uwaga. Ile z iednéy strony na cnocie, nauce, i zdolności Sędziów polega wymiar ścisłéy sprawiedliwości i dokładne wykonanie praw; tyle z drugiéy strony na cnocie, nauce, i zdolności obrońców Sądowych zasada się bezpieczeństwo własności publicznych i majątku prywatnych osób.

Prawo zatém powinno oznaczyć stopień nauki i zdolności obrońców Sądowych; powinno przepisać, obostrzyć i ograniczyć ich obowiązki. Przepisy w téy mierze obowiązujące są w rozdziale następującym, tu z kolei 7.

R O Z D Z I A Ł VII.

O obrońcach przy Sądach Ziemskich. (Patronach).

T r e ś ć.

Jaki stopień nauki i iakiéy, iaki wiek, iakie dowody czystości obyczajów, praktyki i odbytego egzaminu potrzebne są do stopnia obrońcy Sądowego.

Do którój władzy należy mianowanie obrońców Sądowych.

Obrońca Sądowy do czego obowiązany jest stosować się w obronie sprawy sobie powierzony, i czego się ma w obronie wystrzegać

Zakaz, że niegodzi się obrońcy obydwom stronom w iednym czasie i w iedneyże sprawie obronę dawać.

Zakaz, że mu się niegodzi bronić téy strony, przeciwko której już wprzód w téy saméy sprawie dawał radę lub obronę.

W sprawie już ukończony, czego się obrońca chronić powinien.

Zakaz, że nie wolno obrońcy na wypadek wygrany sprawy, z stroną od którój przyjął obronę, wchodzić w układ o pewną nadgodę.

Zakaz, że niegodzi mu się od stron spór w Sądzie wiodących, a szczególniéy od strony, którój przyjął obronę, nabywać sprawy w sporze wiszący.

Jaki jest skutek takowych układów, i iaka na obrońcę kara.

Obrońca Sądowy zrzadzający z winy swoiéy lub niedbalstwa stronie którój przyjął obronę, szkody, iakiéy podlega odpowiedzialności i karze.

Jaki jest obowiązek Sądu z urzędu w dostrzeganiu i karceniu uchybień przez obrońcę popełnionych.

Jaki jest sposób kontrowania ich przy Sądzie, aby powierzonych sobie przez strony do obrony spraw bez przyczyny nie opóźniali.

Kiedy wolno jest Sądowi obrońcę na karę pieniężną, a nawet na areszt osobisty skazać.

Którey władzy Sądowey i w iakich przypadkach wolno jest obrońcę w obowiązkach obrońcy na pewny czas zawiesić, a nawet od nich na zawsze oddalić.

Obroncy Sądowi z chwałą, czystością obyczajów, i gorliwością obowiązki swe pełniący, iakię zasługi zyskują stopień i do iakich krajowych urzędów.

Zastosowanie w ogólności powyższych przepisów do obrońców Sądowych własności publiczney przy Prokuratorji Jeneralney ustanowionych.

Uwaga. Wszędzie władze Sądowe mają oznaczone wolne dnie, a nawet dnie pewne spoczynkowe w roku, w czasie których nie jest wolno odbywać czynności Sądowych, z wyłączeniem niektórych przypadków szczególnych, niebezpieczeństwem z przewłoki grożących i pośpiechu wymagających.

Oznaczenie dni tych polega w iedney części na obowiązkach Religijnych, w drugiey części na istotney potrzebie krajowey. Mówiąc co do ostatnich, w Królestwie Polskiem iako w kraju rolniczym nie tak Urzędnicy Sądowi i obrońcy, iak raczey sami mieszkańcy krajowi oznaczenia dni takowych pewnych spoczynkowych, a to nayszczególniey w czasie zbiorów gospodarskich, potrzebią.

Dnie takowe wolne i spoczynkowe powinno oznaczyć prawo, bo razem oznaczyć musi prawne skutki z dopełnionych w dni zakazane działań Sądowych wynikające.

Przepisy w téy mierze obięte są w następującym rozdziale, z kolei 8.

R O Z D Z I A Ł VIII.

O feryach Sądowych czyli dniach wolnych i spoczynkowych od Sądownictwa.

T r e ś ć.

Które dnie w roku są wolnemi od zwyczajnego Sądownictwa.
Które dnie są spoczynkowemi.

Jakie Sądowe czynności wolno iest odbywać a iakich nie iest wolno w dnie wolne i spoczynkowe.

Jakie szczególne sprawy są wyłączone, które wolno iest instruować i wprowadzać na Audyencyą Sądową, w czasie dni tychże.

Jaki iest skutek dopełnionych działań, a nawet wyroków Sądowych, uzyskanych w czasie dni wolnych i spoczynkowych w sprawach niewyłączonych.

D z i a ł II.

O Instrukcyi Spraw w Sądzie Ziemskim.

Uwaga. W Redakcyi rozdziału V. wyż położonego powie się, że Instrukcyja Sądowa spraw do Sądu Ziemskiego należących, odbywać się ma przez pisma, które obrońcy Sądowi użyci do assystencyi od stron, wygotować mają.

Redaktor nie może twierdzić tu tego, że assystencyja obrońców Sądowych w Sądzie Ziemskim nie iest potrzebną, albo nie iest konieczną.

Byłoby to wprowadzić do powszechnego życzenia, aby każdemu wolno było stawać w Sądzie samemu bez assystencyi obrońcy, ale obok tego potrzeba, aby

1. Albo żaden Kodex iednostaynego postępowania Sądowego cywilnego nie exystował. Albo też
2. Jeśli exystować ma, aby każdy mieszkaniec kraiu, któremu się sprawę w Sądzie Ziemskim mieć wydarzy, posiadał dokładną i doświadczoną naukę prawa.

To oboie iest dziś niepodobném.

Gdyby assystencyja obrońcy Sądowego nie była konieczną w Sądzie Ziemskim, widziećby się dało w izbach Sądowych mnóstwo mieszkańców kraioowych osobiście popierających swe sprawy, i po kilka tygodni lub miesięcy czekających na nie z szkodą gospodarstwa kraiowego i domowego. Otworzyłyby się wrota do niezrozumiałego pieniactwa. Skutki zaś ztąd nieinneby wynikły, iak tylko opóźnienie i zamieszanie wymiaru sprawiedliwości; a często bardzo upadek spraw i majątków, z przyczyny niedopełnionych form w postępowaniu Sądowym, które prawem muszą bydź przepisane, a których zachowania Sąd z urzędu musi pilnować.

Obrońcy Sądowi iako pod bokiem Sądu zostający, są prawnymi zastępcami i wyręczyicielami stron; są oni stronom i Sądowi odpowiedzialni, a gdy są (tak iak prawo mieć chce) cnotliwemi, uczonemi i zdolnemi, będą iuż tém samém tarczą naprzeciw szkodliwemu pieniacctwu, będą sprężynami porządku Sądowniczego, i będą przyspieszycielami wymiaru sprawiedliwości, a nawet rzetelnemi opiekunami uciśnionéy niewinności.

Prawo zatém musi dopuścić z konieczności assystencyi obrońców do Instrukcyi spraw potrzebnych, z wyłączeniem iednak niektórych przypadków, w których assystencya takowa może bydź wcale niepotrzebną.

Instrukcyą Sądową poprzedzić musi umocowanie obrońcy przez stronę.

Przepisy w téy mierze objęte są w rozdziale następującym, z kolei 9.

R O Z D Ź I A Ł IX.

O umocowaniu obrońcy sądowego w sprawie do Sądu Ziemskiego przychodzącéy.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O umocowaniu obrońcy w ogólności.

Konieczny warunek użycia assystencyi obrońcy sądowego w sprawie do Sądu Ziemskiego należącéy.

Obrońca przyimuiący obronę sprawy od strony, co powinien roztrząsnąć w ogóle i w szczegółach, czyli to gdy strona iest pozywającą, czyli gdy iest pozwana.

W iakim sposobie obrońca przyimuiąc sprawę powinien wraz z stroną ułożyć poprzednio na piśmie w sposobie informacyi stan sprawy (*Speciem facti*) i stosownych obron.

W iakim sposobie powinien bydź od strony umocowany przez plenipotencyą.

Jaka ma bydź ta plenipotencya i co w sobie zawierać powinna.

Czy wolno iest stronie odwołać obrońcę ustanowionego, nieustanowiwszy innego.

Jaki iest skutek czynności a nawet wyroków Sądowych zapadłych przeciwko obrońcy odwołanemu a niezastąpionemu.

W iakich szczególnych sprawach użycie assystencyi obrońcy sądowego nie iest konieczném.

O d d z i a ł II.

O wyznaczeniu przez sąd z urzędu obrońcy ubogiemu.

Do kogo ma bydź pođana proźba przez ubogiego o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu.

Co ma bydź do téy proźby dołączone.

Kto wydaie zaświadczenia względem ubostwa, i co zachować należy przy ich wydawaniu.

Jakie są obowiązki dodanego z urzędu ubogiemu obrońcy.

Jakie są skutki wyznaczenia ubogiemu obrońcy co do kosztów processu.

Uwaga. Po umocowaniu obrońcy sądowego i opatrzeniu go w potrzebną informacją, sprawa każda i iéy instrukcyja sądowa rozpoczynać się zwykła przez wydanie pozwu stronie przeciwnéy.

Prawo oznacza postępowanie w wydawaniu tegoż pozwu, i dla tego przepisy w tym względzie potrzebne, zawarte są w rozdziale następującym, z kolei 10.

R O Z D Z I A Ł X.

O pozwach do Sądu Ziemskiego.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

Pr z e p i s y o g ó l n e.

Co w sobie zawierać powinien pozew.

Czyli wolno iest w iednym pozwie kilka spraw czyli przedmiotów oddzielnych i z iednego czynu niewypływających połączyć i mieszać.

Co do wydanego pozwu przyłączone bydź powinno.

Przez kogo podpisany bydź ma pozew.

Uwaga. Wydarza się często, że nieprzytomna osoba w kraiu, do sądu zapożyczana bywa; dotąd pozwy przeciw nieprzytomnym doręczane bywały Prokuratorom Królewskim,

których urząd przy dotychczasowych Trybunałach Cywilnych I. Instancyi był ustanowiony. Do nich należała obrona nieprzytomnych w sprawie.

Gdyby zaś urząd ten Prokuratora Królewskiego w przysłych Sądach Ziemskich miał ustawać, należy zabezpieczyć obronę osób nieprzytomnych przez wyznaczenie od sądu kuratora z pomiędzy obrońców sądowych danego z urzędu

Przepisy w téj mierze obéymuie następujący oddział.

O d d z i a ł II.

O postępowaniu szczególném przy wydawaniu pozwu przeciwko nieprzytomnéy w kraiu osobie.

Co powinno poprzedzić wydanie pozwu przeciwko osobie nieprzytomnéy.

Do kogo ma być podana proźba o dodanie kuratora nieprzytomnemu do obrony sprawy.

Co w proźbie téy dołączone i dowiedzione być powinno.

Kto za kuratora nieprzytomnemu wyznaczony być ma.

Jakie są obowiązki tegoż kuratora.

O d d z i a ł III.

O terminie w pozwie do stawienia się i odpowiedzi pozwanemu wyznaczonym.

Jak daleki termin w pozwie wyznaczony być powinien do stawienia się i odpowiedzi pozwanemu w kraiu zamieszkałemu, z względu na odległość zamieszkania.

Jak daleki pozwanemu w kraiu nieprzytomnemu.

O d d z i a ł IV.

O wręczeniu pozwów.

Kto wręcza pozwanym wydane pozwы.

Osobom w kraiu zamieszkałym gdzie, i komu pozwы doręczone być mają.

Pozwy przeciwko rządowi, własnościom publicznym, Instytutom, gminom, i t. d. wydane, gdzie i komu doręczone być mają.

Pozwy przeciwko osobom nieprzytomnym wydane komu i gdzie doręczone, i iak do publiczney wiadomości podane być mają.

Jak należy postąpić i co zachować przy doręczeniu pozwów.
Uwaga. Po wydanym i doręczonym stronie przeciwnej pozwie, następuje instrukcja sprawy przez pisma.

Do instrukcyi téy należą:

1. Zawiadomienie powoda przez pozwanego o obrońcy przez niego ustanowionym.
2. Zobopolne pisma obrończe, które użyci do assystencyi stronom obrońcy sądowi w czasie pewnym wygotować i te nawzajem doręczyć sobie powinni.
3. Wzajemna komunikacya dokumentów przez strony w sprawie użytych.

Prawo oznacza postępowanie tyczące się takowéy instrukcyi, i to objęte jest w następującym rozdziale, tu z kolei 11.

R O Z D Z I A Ł XI.

O zawiadomieniu powoda przez pozwanego względem ustanowionego z jego strony obrońcy.

O wzajemnych pismach obrończych, oraz ich wręczaniu, i o wzajemnéy komunikacyi dokumentów.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O zawiadomieniu powoda przez pozwanego względem ustanowionego z jego strony obrońcy.

W jakim czasie pozwany po doręczonym pozwie ustanowić sobie powinien obrońcę.

*w jakim sporobici studyi saukadomu powincen Powoda o jego Ustano
wieniu*

O d d z i a ł II.

O wzajemnych pismach obrończych i ich wręczaniu.

Jak wiele pism obrończych w każdéy sprawie powodowi i pozwanemu w powszechności jest dozwolonych.

Jak się nazywają te pisma obrończe.

Co powód w wywodzie sprawy wyrazić, iak czyn sprawy w nim opisać, iak dowody wymienić, i konkluzyą domieścić powinien.

Czy wolno jest powodowi przedmiot sprawy i konkluzyą w pozwie domieszczoną przez wywód sprawy zmieniać.

Kiedy i iak doręczonym bydz powinien pozwanemu wywód sprawy.

Jaki jest skutek, jeżeli wywód sprawy w czasie pozwanemu doręczonym niebędzie.

Szczególny warunek, iż jeżeli powodem jest cudzoziemiec nie-mający funduszu odpowiedzialności w kraju, powinien przy doręczeniu wyvodu sprawy kaucją za koszta na rzecz pozwanego wystawić:

W którym czasie pozwany odpowiedź na wywód sprawy powodowi wręczyć, co w niej wyrazić, iak w niej dowody wymienić, i konkluzją domieszczyć ma.

Jaki jest skutek niedoręczony w czasie przez pozwanego odpowiedzi.

W jakim czasie powód replikę na odpowiedź pozwanego temuż wręczyć, i co w niej przywieść powinien.

Czyli, i kiedy nowe okoliczności i nowe powody w replice przywozić mu wolno.

Jaki jest skutek niedoręczony pozwanemu w czasie oznaczonym repliki

Czy wolno jest i kiedy powodowi zrzec się podania repliki.

W jakim czasie pozwany duplikę powodowi wręczyć, i na co w niej odpowiedzieć powinien.

Czyli i kiedy nowe okoliczności i nowe dowody w duplice przytaczać mu wolno.

Jaki jest skutek niewręczony w czasie dupliki.

Czy wolno jest pozwanemu dobrowolnie zrzec się podania dupliki.

Jeżeli się którakolwiek ze stron wspiera na dowodzie przez świadków, albo przez przysięgę, lub przez biegłych, co w piśmie obrończém wyrazić powinna.

Co ma strona w piśmie swém obrończém wyrazić odpowiadając na wniesione przez stronę przeciwną powyższe dowody.

Czyli, i kiedy wolno jest stronom obydwom podać trzecie jeszcze pisma obrończe, iak się te pisma nazywają, w jakim czasie stronie przeciwnéj mają być doręczone, i pod jakim rygorem.

Czyli, i kiedy w tych ostatnich trzech pismach obrończych wolno jest nowe okoliczności i dowody przytaczać.

Obojętnie dana, albo całkiem przemilczana odpowiedź na okoliczności czynu przez stronę przeciwną wniesione, iaki ma skutek.

Jak

Jak i w iakiéy formie zewnętrzny pisma wszystkie obroń-
cze pisane, i przez kogo podpisane byđz maia.

W iakich przypadkach pisma obrończe niepotrzebuia podpisu
obrońcy sądowego.

W iakich szczególnych sprawach nie są wcale potrzebne żadne
pisma obrończe.

O d d z i a ł III.

O wzajemnéy komunikacyi dokumentów.

Kiedy wolno iest stronom żadać wzajemny komunikacyi do-
kumentów do sprawy użytych.

W iakim sposobie ułatwia się takowa komunikacya.

Jeżeli obrońca nie zwróci w czasie komunikowanych sobie
od strony przeciwny dokumentów, iaki iest środek zmuszenia go
do tego.

Uwaga. Pomiedzy sprawami, dla których Sąd Ziemski iest
sądem właściwym, są częstokroć takie, które wymagaią
w sądzeniu pośpiechu,

Prawo więc na takowe przypadki oznacza sposób
krótszego, tak zwanego *Summarycznego* w instrukcyi po-
stępowania. Przepisy w téy mierze objęte są w następu-
jącym rozdziale, z kolei 12.

R O Z D Z I A Ł XII.

O szybkim tak zwanym summarycznym postępowaniu w in- strukcyi niektórych szczególnych spraw.

T r e ś ć.

Jakie sprawy i w iakich przedmiotach uważane są za wyma-
gaiące summaryczny instrukcyi.

Co się rozumie przez summaryczną instrukcyą.

Do iakiego czasu skrocony byđz może w pozwie termin pospolity
pozwanemu do stawienia się i odpowiedzi w sprawach tego rodzaju.

Wiele pism obrończych dozwolonych iest w takowey summa-
ryczny instrukcyi.

Czy wolno iest sądowi i w iakich szczególnych przypadkach
wyznaczyć pewny i stały dzień do wprowadzenia sprawy na
audyencyą.

Jak należy stronie postąpić chcąc pozyskać takowy termin stały.

Uwaga. Wydarzają się przypadki, że sprawa jedna będzie czasem wniesiona do kilku Sądów Ziemskich; nim więc strona przeciwna wda się w odpowiedź na wydany przeciwko sobie pozew, wolno iest iéy prosić od Trybunału appellacyjnego o wyznaczenie sądu. Prawo więc na te przypadki oznacza postępowanie, które zawarte iest w następującym rozdziale, z kolei 13.

R O Z D Z I A Ł XIII.

O wyznaczeniu Sądu Ziemskiego dla sprawy.

T r e ś ć.

W jakim przypadku żądać można wyznaczenia Sądu Ziemskiego do osądzenia sprawy.

Gdzie prozba taka zaniesiona bydź ma.

Postępowanie stron w instrukcyi takowéy prozby.

Postępowanie Trybunału appellacyjnego w rozwiązaniu teyże prozby.

Skutki przyjętý lub odrzuconý prozby.

Uwaga. Wydarza się często, że ten, który ma rozpoczynać process, mniema się mieć regres z ewikcyi do kogoś trzeciego na wypadek przegranéy sprawy; zdarza się także i to ieszcze częściej, że pozwany znajdować się będzie w podobnymże przypadku. Prawo na obydwu te przypadki oznacza przepisy, podług których w zapozwaniu ewiktora do sprawy postępować należy, a to dla zabezpieczenia tak pozywaiącego albo pozwanego, iako też i samegoż ewiktora. Przepisy te obeymuie rozdział następujący, tu z kolei 14.

R O Z D Z I A Ł XIV.

O zapozwaniu ewiktora do sprawy.

T r e ś ć.

Kto ma prawo i kto zapozwać powinien swego ewiktora do sprawy.

W którym sądzie odpowiadać powinien ewiktor.

W którym czasie powód rozpoczynający sprawę zapozwać ma ewiktora.

W którym czasie ma go zapozwać pozwany.

Sposób wydania pozwu przeciwko ewiktorowi, i co ten ma zawierać.

Jaki służy termin pozwanemu ewiktorowi do odpowiedzi.

Co ma zawierać jego odpowiedź.

Jakie są skutki co do instrukcyi w głównéj sprawie, gdy pozwany ewiktor żadney nie da odpowiedzi.

Albo gdy w odpowiedzi oświadczy chęć assystowania w sprawie i iéy bronienia.

Alboteż gdy się oświadczy, że w niéy assystować ani iéy bronić niechce.

Czyli i kiedy spór o samą ewikcyą może bydź razem z główną sprawą połączony i rozsądzony.

Jakie są skutki zaniedbanego w czasie oznaczonym zapozwania do sprawy ewiktora.

W jakim przypadku ustaie obowiązek zapozwania ewiktora.

Uwaga. Wydarza się często, że pozwany chciałby na przeciw pozywającemu siebie wzajemne powództwo wystosować do tegoż samego sądu, do którego sam był pociągnięty.

Prawo ozuacza postępowanie tyczące się takowego wzajemnego powództwa. To zawarte iest w następującym rozdziale, z kolei 15.

R O Z D Z I A Ł XV.

O wzajemnym powództwie (de Reconventione.)

T r e ś ć.

Komu i w iakich przedmiotach wolno iest zapożywać nawzajem przeciwnika swego do tegoż samego Sądu, do którego sam iest przez niego pozwany.

W iakich przedmiotach nie iest dozwolone wzajemne do tegoż samego Sądu powództwo.

Do iakiego czasu można wzajemne powództwo wprowadzić. Jakie iest postępowanie w instrukcyi onegoż.

Czyli wzajemne powództwo wstrzymuie bieg i rozsądzenie sprawy głównéj.

Czyli i kiedy może bydź z główną sprawą połączone, i iednymże wyrokiem rozsądzone.

Uwaga. Wydarza się często, iż rozpoczęty między dwoma process interessuie trzeciego, który chciałby się względem swoich należności z przedmiotem toczącego się processu połączonych zabezpieczyć. Prawo dozwala w téj mie-

rze *interwencyi* i oznacza w przychodzeniu z nią do Sądu postępowanie, które objęte jest w następującym rozdziale, z kolei 16.

R O Z D Z I A Ł XVI.

O i n t e r w e n c y i.

T r e ś ć.

Kto i w iakich przypadkach przychodzić może z *interwencją* do Sądu.

W iakim czasie *interwencya* wniesiona być może.

Jaki jest sposób iéy wnoszenia i doręczenia stronie przeciwnéy.

Sposób instrukcyi względem téyże *interwencyi*.

Skutki wniesionéy *interwencyi* do sprawy głównej.

Czyli wzniesiona *interwencya* opóźnić może wydanie wyroku w sprawie głównej.

Szczególny warunek iż jeżeli *interwenientem* jest cudzoziemiec niemający funduszu odpowiedzialności w kraju, winien jest na rzecz strony téy, przeciw którój z *interwencją* przychodzi, kaucyą za koszta wystawić.

Uwaga. W rozdziale XI. oddziale III wskazany jest sposób wzajemny między stronami komunikacyi dokumentów w sprawie użytych.

Wydarzyć się zaś może często, że strona iedna drugiej zaprzeczyć zechce rzetelność oryginalnych dokumentów. Prawo dozwala na ten przypadek stronie zaprzeczającej żądać obeyrzenia i sprawdzenia sądowego takowychże oryginałów.

Postępowanie w téy mierze obeymuie następujący rozdział, tu z kolei 17.

R O Z D Z I A Ł XVII.

O obeyrzeniu i sprawdzeniu sądowém oryginalnych dokumentów w sprawie użytych.

T r e ś ć.

Komu jest wolno żądać sądowego obeyrzenia i sprawdzenia oryginalnych dokumentów.

W iakim czasie ma być żądane, sposób podania o to próżby do Sądu, i co ta próżba ma wyrażać.

Gdyby

Gdyby w czasie oznaczonym obeyrzenie i sprawdzenie to od Sądu żądane nie było, iaki iest skutek.

O delegacyi Sędziego do odbycia takowego sądowego obeyrzenia i sprawdzenia, i o wyznaczeniu na ten koniec terminu.

Jeżeli strona mająca składać oryginalne dokumenta do obeyrzenia i sprawdzenia nie stanie na terminie przed Sędzią Delegowanym, iaki skutek.

Jeżeli strona żądająca obeyrzenia i sprawdzenia nie stanie, iaki iest skutek.

Sposób sporządzenia przez Sędziego Delegowanego protokołu w téy mierze.

Co iest wolno stronom do tegoż protokołu wnosić i oświadczyć.

Jeżeli strona żądająca sądowego obeyrzenia i sprawdzenia oryginalnych dokumentów zaprzeczy w protokóie Sędziego Delegowanego pismo lub podpis, albo oświadczy że oryginalne dokumenta są zfałszowane, i jeżeli żądać będzie zachowania oryginałów w Sądzie, co Sędziemu Delegowanemu zrobić należy.

Gdzie Sędzia Delegowany ukończony protokół i dokumenta, ieśli tych zachowanie w Sądzie żądane było, złożyć powinien.

Kiedy, w iakim sposobie, i w iakich pismach strony zasady tyczące się zarzutów względem nierzetelności lub fałszu oryginalnych dokumentów w Sądzie usprawiedliwiać mają.

Na przypadek zaprzeczonego pisma lub podpisu, albo też zrobionego zarzutu fałszu dokumentowi oryginalnemu, do kogo należy dowodzenie rzetelności onegoż.

Jakie są w téy mierze środki dowodzenia.

Jakie dokumenta mogą bydź użytymi do porównania ich z zaprzeczoném pismem.

Do kogo należy rozpoznanie zaprzeczonego pisma z przyniesionemi do porównania innemi pismami.

Czy wolno iest w celu dowodzenia rzetelności zaprzeczonego pisma, dowód przez świadków wprowadzić, i przez iakich.

Jeżeli dokumenta służące do porównania znajduią się w rękach Urzędników publicznych, iakie iest postępowanie końcem przystawienia ich do porównania.

Jeżeli zapierający pismo lub podpis, albo robiący zarzut fałszu dokumentowi, nie dowiedzie swych wniosków, iakiéy ulega karze:

Jeżeli przy osądzeniu stanowczém sprawy dowiedzione będą dokładnie znaki zfałszowania dokumentu, co Sąd z urzędu zrobić jest obowiązany.

Strona chcąca robić zarzut fałszu dokumentowi, czy może go wprost drogą karzącą w Sądzie Grodzkim dochodzić.

Jakie na ten przypadek wypływają skutki w sprawie cywilnéj.

Uwaga. Każdemu pozwala prawo wyszukiwać wszelakich godziwych do obrony środków. Do takowych środków należą *Excepcye*, odpowiedź w głównym przedmiocie sprawy poprzedzające.

Jedne z tych *Excepcyi* umarzają odpowiedź w głównej sprawie (*Exceptiones peremptoriae*); drugie ją do pewnego czasu odkładają (*Exceptiones dilatoriae*.)

Prawo oznacza postępowanie w wnoszeniu do sądu takowych *Excepcyi*.

To objęte jest w rozdziale następującym, z kolei. 18.

R O Z D Z I A Ł XVIII.

O e x c e p c y a c h.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O excepcyach w ogólności.

Co są *Excepcye*.

Wielorakiego rodzaju są *excepcye*.

Uwaga. Mówiło się wyżej w rozdziałach XI. XII. że cudzoziemiec niemający funduszu odpowiedzialności w kraju, czyli będzie powodem, czyli interwenientem obowiązany jest złożyć kaucyą za koszta na rzecz strony przeciwnéj; lecz wydarzyć się może, że takowéj kaucyi niezłożywszy chciałby sprawę na audyencyą wprowadzić. Prawo w tym przypadku szczególnym dozwala pozwannemu wniesć na samprzód *Excepcyą* niezłożywszy kaucyi.

Postępowanie przy iéj wnoszeniu objęte jest w następującym oddziale.

O d d z i a ł II.

O *Excepcyi* niezłożonéj przez cudzoziemca kaucyi.

Kiey ma bydź wniesiona *Excepcya* niezłożonéj przez cudzoziemca kaucyi.

Sposób iéy wnoszenia.
Skutki teyże Excepcyi.

Uwaga. Mówiło się wyżej w rozdziale IV. o właściwości Sądu I. Instancyi; wydarzyć się zaś może, że pozwany do niewłaściwego sobie lub przedmiotowi sprawy sądu pociągniony będzie, albo też że sprawa w iednymże przedmiocie do innego iuż Sądu wprzód wprowadzona została (*praeventio fori*) Prawo dozwala w tych przypadkach wnieść do sądu Excepcyą niewłaściwości sądu, i oznacza w wnoszeniu iéy postępowanie, które objęte iest w następującym oddziale.

O d d z i a ł III.

O Excepcyi niewłaściwości sądu.

W iakich przypadkach Excepcya niewłaściwości sądu może bydź wnoszona.

W iakim czasie Excepcya ta powinna bydź wniesiona.

Jeśli w czasie oznaczonym wniesiona nie będzie, iaki skutek. Sposób iéy wnoszenia i sądowey względem niéy instrukcyi. Czyli excepcya ta może bydź do rozsądzenia głównéy sprawy odkładaną, lub z nią połączoną.

Jakie są skutki przyięty od sądu lub nieprzyięty téyże excepcyi co do instrukcyi w głównéy sprawie, i co do stanowczego oneyże rozsądzenia.

Uwaga. Wydarzyć się często może, że w wydaniu lub doręczeniu pozwu albo innego iakiego processowego aktu, uchylone będą przepisane formalności. Prawo dozwala wnieść na te przypadki excepcyą nieważności i oznacza postępowanie; to objęte iest w następującym oddziale.

O d d z i a ł IV.

O Excepcyi nieważności.

Co się rozumie przez Excepcyą nieważności, i w iakich przypadkach do sądu wnoszona bydź może.

W iakim czasie i sposobie wnoszona bydź ma.

Skutki teyże excepcyi.

Uwaga. Mówiło się wyżej w rozdziale XIV. o pociąganiu ewiktora do sprawy przez pozwanego. Skutki są te, że pozwawy dopóty nie iest obowiązany odpowiedzieć w głównej sprawie, dopóki termin z pozwu naprzeciw ewiktorowi wydanego nieupływie.

Wydarzyć się zaś mogłoby, że powód nieczekając na upłynienie tego terminu chciałby sprawę główną na audyencyą sądową naprzeciw pozwanemu wprowadzić, prawo na ten przypadek dozwala pozwanemu Excepcyą z powodu zapoznania ewiktora, i oznacza w wnoszeniu iéy postępowanie; to obięte jest w następującym oddziale.

O d d z i a ł V.

O Excepcyi z powodu zapoznania ewiktora.

W jakim przypadku ma miejsce excepcya z powodu zapoznania ewiktora.

W jakim czasie i w jakim sposobie wnoszona byđź ma do sądu.

Postępowanie przy instrukcyi względem niéy.

Skutki téżże Excepcyi.

Uwaga. Kodex cywilny oznacza pewny termin do spisania inwentarza spadku po śmierci spadkodawcy pozostałego; i oprócz tego oznacza także termin pewny dla Sukcesorów lub innych osób w spadku interessowanych do namysłu względem obięcia tegoż spadku z dobrodzieystwem albo bez dobrodzieystwa inwentarza; wydarzyć się zaś może, że Sukcesor lub inna osoba w spadku interessowana przed upływem powyższych terminów w przedmiotach tyczących się tegoż spadku do sądu zapoznana będzie. Prawo dozwala na ten przypadek pozwanemu wniesć do sądu Excepcyą niezrobionego inwentarza spadku i nieupłynionego terminu do namysłu względem obięcia onegoż.

Postępowanie ^w/wnoszeniu téy Excepcyi zawarte jest w następującym oddziale.

O d d z i a ł VI.

O excepcyi niezrobionego inwentarza spadku i nieupłynionego terminu do namysłu względem obięcia onegoż.

Kto i w jakim przypadku wnosić może do Sądu excepcyą niezrobionego inwentarza spadku i nieupłynionego terminu do namysłu względem obięcia onegoż.

W jakim czasie i sposobie excepcya ta wnoszona byđź ma do Sądu.

Skutki teyże excepcyi.

Uwaga. Oprócz powyższych w szczególności wymienionych excepcy mogą zdarzać się jeszcze i insze iak n. p. excepcya ukończonéj sprawy (*litis finitae*), excepcya braku legitymacyi. Excepcya braku plenipotencyi. Excepcya przedwczesnego czynienia (*praematurae actionis*) i t. p.

Prawo dozwala również wnosić do Sądu takowe excepcye. Postępowanie względem nich objęte jest w następującym oddziale.

O d d z i a ł VII.

O wszelakich innych excepcyach.

Co się rozumie przez excepcyą ukończonéj sprawy (*litis finitae*.)

Co przez excepcyą braku legitymacyi.

Co przez excepcyą braku plenipotencyi.

Co przez excepcyą przedwczesnego czynienia (*praematurae actionis*.)

Wszystkie takowe powyższe excepcye i inne tym podobne, w jakim czasie, w jakim sposobie, i porządku mają być do Sądu wnoszone.

Postępowanie przy instrukcyi względem nich, i jakie są ich skutki.

Uwaga. Prawo temu, kto w Sądzie proces naprzeciw drugiemu rozpoczął pozwala przed uzyskaniem wyroku dobrowolnie odstąpić od processu. Postępowanie i przepisy w téj mierze obeymuje następujący rozdział, z kolei 19.

R O Z D Z I A Ł XIX.

O odstąpieniu processu.

T r e ś ć.

W jakim sposobie skutecznia się odstąpienie od processu. *Także. Ma...*

Uwaga. Jeśli kto rozpoczęwszy proces naprzeciw drugiemu zaniechał go popierać i dobrowolnie od niego nie odstąpił, Prawo pozwala przeciwnikowi domagać się w Sądzie, aby takowy pocess za upadły uznany został. Postępowanie w téj mierze objęte jest w rozdziale następującym, z kolei 20. *na dobie ciąg*

R O Z D Z I A Ł XX.

O upadku processu.

T r e ś ć.

Przez co umarza się czyli upada rozpoczęty process.

Processa w sprawach rządu, własności publicznych, i osób pod opieką lub kuratelą będących, czy także podpadają upadkowi.

Upadek processu czy następuje sam przez się.

W jakich przypadkach nie upada process.

W jakim sposobie zyskuje się w Sądzie upadek processu.

Wyrzeczony upadek processu czy umarza główny zamiar skargi.

Jaki skutek pociąga za sobą.

Uwaga. Prawo mieć chce, że w processie dostatecznie do osądzenia przygotowanym, wydanie wyroku nie może być odwleczonem przez Sąd, ani z powodu śmierci lub zmiany stanu któreykolwiek strony, ani też z powodu śmierci obrońcy lub zaprzestania obowiązków jego.

Lecz mogą się zdarzać przypadki, że w ciągu processu i nim ten dostatecznie do osądzenia przygotowanym będzie, umrze iedna ze stron, albo też umrze iéy obrońca, lub zaprzestanie pełnić obowiązków obrońcy z powodu dobrowolnego złożenia, zawieszenia, lub skassowania go w tychże obowiązkach.

Prawo na te przypadki zabezpiecza strony process wiodące: unieważnia postępowanie późniéy w processie nastąpione, i dozwala dobrodzieystwa wrócenia się do przerwanege processu.

Przepisy i postępowanie sądowe w téy mierze zawarte są w następującym rozdziale, z kolei 21.

R O Z D Z I A Ł XXI

O wroceniu się do processu.

T r e ś ć.

W processie dostatecznie do osądzenia przygotowanym, czyli może być odwleczone wydanie wyroku przez sąd z powodu nastąpionéy śmierci strony, lub zmiany iéy stanu.

Czy może być wyrok odwleczonym z powodu śmierci obrońcy, albo zaprzestania przez niego obowiązków obrończych.

Jak i kiedy się uważa process być dostatecznie do wydania wyroku przygotowanym.

W processach dostatecznie do wydania wyroku nieprzygotowanych, nastąpiona śmierć strony lub iéy obrońcy, albotęż za-

przestanie obowiązków obrońcy, jakie sprawują skutki w instrukcyi processu.

Czyli późniejsze postępowanie w processie, a nawet otrzymane wyroki są ważnemi.

Sposób postępowania w drodze wrocenia się do przerwane go processu.

Skutki dozwolonego wrocenia się do processu, co do instrukcyi w głównym przedmiocie sprawy.

Uwaga. Tu się kończą materye te kodexu postępowania sądowego, które ściśle do instrukcyi spraw należą.

Po skończonéj między stronami instrukcyi sprawy i po dostatecznym przygotowaniu iéy do osądzenia, następuje krok wprowadzenia iéy głośnego w sądzie na audyencyi publicznej; lecz to wprowadzenie poprzedzić powinien wpis sprawy, który do rejestru Sądowego i to do właściwego zapisany być musi. Przepisy więc tyczące się takowych rejestrów sądowych i wpisów, zawarte są w następującym rozdziale z kolei 22.

R O Z D Z I A Ł XXII.

O rejestrach sądowych i wpisach.

T r e ś ć.

Jak wiele być ma rejestrów sądowych w Sądzie Ziemskim.

Kto rejestra takowe w sądzie utrzymuje.

Jakie sprawy do każdego w szczególności rejestru wpisane być mają

Czas i sposób robienia wpisów.

Sprawy do rejestrów tychże wpisane jakim porządkiem, i kiedy w sądzie przywołane być powinny, i przez kogo.

Uwaga Po zrobionym wpisie w rejestrze właściwym, instrukcyja każdej sprawy wprowadzić się i odczytać musi przez obrońców głośno i publicznie na audyencyi sądu. Przepisy więc tyczące się porządku audyencyi sądowej i wprowadzenia głośnego sprawy, objęte są w następującym rozdziale z kolei 23.

R O Z D Z I A Ł XXIII.

O audyencyach Sądu Ziemskiego.

T r e ś ć.

Sposób dawania przez sąd audyencyi głośnych i publicznych.

Zabespieczenie porządku audyencyi sądowych, i poszanowania dla osób sąd składających.

W iakich przypadkach wolno iest sądowi dozwoić audyencyi przy drzwiach zamkniętych.

W iakim porządku, sposobie, i przez kogo ma bydź odczytana instrukcyja sprawy, to iest pisma obrończe wraz z dokumentami na audyencyi sądowéy.

Uwaga. Zdarzać się mogą, a nawet zdarzać się zwykły częste przypadki iak to n. p. z przyczyny pokrewieństwa sędziego z stroną i t. d. w których stronie téy lub owéy przed wprowadzeniem sprawy na audyencyą wolno iest wyłączać sędziego od iéy sądenia. Prawo oznacza pewne wyłączenia takowego przypadku, a razem stosowne postępowanie. Te obiête są w rozdziale następującym tu z kolei 24.

R O Z D Z I A Ł XXIV.

O wyłączeniu Sędziów Ziemskich.

T r e ś ć.

Z iakich przyczyn sędzia może bydź od sprawy wyłączany. Kiedy żądanie wyłączenia ma bydź wniesione.

Sposób iego podania do sądu.

Postępowanie w rozwiązaniu przez sąd tegoż wyłączenia.

Skutki odrzuconego lub przyjętego wyłączenia.

Uwaga. Wydarzyć się równie może, że kilku sędziów wyłączeniu podlegać będzie. Prawo na ten przypadek dozwala wniesć żądanie przed wprowadzeniem sprawy na audyencyą publiczną, aby ta do innego sądu po osądzenie odesłaną była. Przypadki te i postępowanie w żądaniu odesłania sprawy do innego sądu obiête są w następującym rozdziale z kolei 25.

R O Z D Z I A Ł XXV.

O odesłaniu sprawy do innego sądu dla pokrewieństwa lub powinowactwa sędziów.

T r e ś ć.

Z iakich przyczyn można wniesć żądanie, aby sprawa do innego sądu po osądzenie odesłaną była.

Kiedy i gdzie żądanie to podane bydź powinno.

Sposób w podaniu tego żądania.

Postępowanie w rozwiązaniu onegoż.
Skutki odrzuconego lub przyjętego żądania.

Uwaga. Dotych czas po ukończonym wprowadzeniu sprawy na audyencyi publiczney w przypadkach niektórych prawem oznaczonych, prokurator królewski przedstawiał w sądzie swe wnioski to iest obronę z strony prawa. Z tego względu radaktor umieszcza tu z porządku w swym planie rozdział następujący, pod tym atoli warunkiem, iż gdyby na przyszłość urząd prokuratora królewskiego w składzie Sądów Ziemskich Woiewódzkich ustawać miał, natenczas rownie następujący rozdział z planu tego wyniędzie. Rozdział ten iest z kolei 26.

R O Z D Z I A Ł XXVI.

O kominikowaniu instrukcyi sprawy prokuratorowi królewskiemu wraz z aktami i o wnioskach tegoż.

T r e ś ć.

W iakich sprawach instrukcyja sądowa wraz z aktami kominikowana bydz powinna prokuratorowi królewskiemu.

Sposób téy kominikacyi.

W iakim czasie po nastąpionéy kominikacyi prokurator królewski wnioski swoje wygotować ma.

Jak i kiedy wnioski te na audyencyi sądowéy przedstawić powinien.

Uwaga. Zdarza się często że sąd po skończonym głośnym na audyencyą wprowadzeniu instrukcyi sprawy, przez wzgląd albo na ważność iéy przedmiotu, albo rozliczność dokumentów lub kategorii, nim przystąpi do osądzenia, potrzebuie dokładniejszego iéy wyświeceni.

Prawo na ten przypadek dozwała sądowi delegować tym końcem iednego z sędziów, i nakazać mu sporządzenie relacyi sprawy. Przepisy postępowania w téy mierze zawarte są w rozdziale następującym z kolei 27.

R O Z D Z I A Ł XXVII.

O relacyi sprawy przez sędzię delegowanego.

T r e ś ć.

Czy wolno iest sądowi, i kiedy nakazać sporządzenie w sprawie relacyi przez sędzięgo.

O delegacyi sędziego tym końcem.

Sposób oddania aktów sędziemu do relacyi delegowanemu.

Sposób sporządzenia i odczytania relacyi w sądzie tegoż sędziego.

Co jest wolno obrońcom po odczytaniu relacyi w sądzie wnosić.

Uwaga. Zdarzyć się może czasem przypadek, że sąd z ukończonéy pierwszéy instrukcyi sprawy i po wprowadzeniu iéy głośnym na audyencyą, z powodu czyli to niedokładności obron, czyli też powikłania wniosków, nie może być w stanie osądzenia sprawy. Prawo przewidziało i ten przypadek, i dozwala w nim sądowi nakazać sporządzenie nowéy między stronami w sprawie instrukcyi. Postępowanie względem niéy objęte jest w następującym rozdziale z kolei 28.

R O Z D Z I A Ł XXVIII.

O nakazie nowéy instrukcyi w sprawie.

T r e ś ć.

Czy wolno jest i kiedy sądowi po ukończonym głośnym wprowadzeniu sprawy na nowo iéy instrukcyą, między stronami nakazać.

O delegacyi sędziego do odbycia takowéy instrukcyi.

Sposób iéy odbycia.

Postępowanie w téy mierze stron i sędziego delegowanego.

Postępowanie po skończonéy instrukcyi i iéy skutki.

D z i a ł III.

O wyrokach Sądu Ziemskiego i o postępowaniu tyczącém się tychże wyroków.

Uwaga. Po ułatwionych wszystkich instrukcyi sprawy tyczących się krokach, i po ukończonym wprowadzeniu iéy na audyencyą Sądową, następuje z porządku wydanie przez sąd wyroku. Przepisy więc ogólne tyczące się sposobu wyrokowania, ogłaszania wyroków, tudzież ich redakcyi i t. d. zawarte są w rozdziale następującym z kolei. 29.

R O Z D Z I A Ł XXIX.

O wyrokach w ogólnosci.

T r e ś ć.

Co są wyroki przygotowujące sprawę.

Co wyroki przedstanowcze.

Co wyroki stanowcze.

Co sąd zachować ma przy wyrokowaniu.

O książce sądowey zwaney *Sentencyonarzem*, o iéy użyciu i celu.

Kiedy sentencya sądowa ma bydź stronom ogłoszona.

Co wyroki w ogólności w sobie zawierać powinny.

O sposobie redakcyi wyroków.

O sposobie wydawania stronom wypisów wyroków.

Uwaga. Częstoć z przyczyny niestawienia się pozwanego w sądzie, zapada przeciw niemu wyrok zaoczny. Postępowanie więc przy wydawaniu takowych wyroków zaocznych, objęte iest w rozdziale następującym z kolei 30.

R O Z D Z I A Ł XXX

O wyrokach zaocznych przeciwko pozwanym.

T r e ś ć.

Kiedy może bydź wydany przez sąd wyrok zaoczny przeciwko pozwanemu.

Jakie są skutki niestawienia się pozwanego w sądzie.

Co sąd zachować powinien wyrokując zaocznie.

Uwaga. Na przeciwko wyrokowi zaocznemu, prawo dozwala pozwaney i zaocznie osądzonéy stronie środka prawnego, ten zowie się *opozycyą*, a to w tym zamiarze, aby sprawa na nowo wprowadzona, i wyrokiem powtórnym między stronami osądzoną była. Kodex więc oznacza w zaniesieniu takowey opozycyi postępowanie, to objęte iest w rozdziale następującym tu z kolei 31.

R O Z D Z I A Ł XXXI

O opozycyi naprzeciwko zaocznemu wyrokowi.

T r e ś ć.

Do którego sądu opozycya założona bydź powinna.

W iakim czasie założona bydź ma, ieśli strona zaocznie osądzona miała ustanowionego obrońcę.

W iakim czasie, ieżli go ustanowionego nie miała.

Jaki iest sposób założenia opozycyi i iéy poparcia w obydwóch powyższych przypadkach.

Jaki jest skutek założonej opozycji co do exekucyi wyroku zaocznego.

Co ma zawierać założona opozycja.

Jaki jest sposób wręczenia iéy stronie przeciwnéy.

Postępowanie w instrukcyi sądowéy względem takowéy opozycji.

Wyrok rozwiązujący założoną opozycyą co ma zawierać.

Jakie są iego skutki co do dalszój w głównéy sprawie instrukcyi.

Przeciwko iakim wyrokom zaocznym opozycja założona i przyjęta by^{nie}ć może.

Uwaga. Zdarza się często że z pomiędzy kilku pozwanych iedni się w sądzie stawiają, a drudzy niestaną. Prawo na ten przypadek nakazuje sądowi zawiesić wydanie wyroku stanowczego, a stronie powodowéy powtórne niestawiających zapozwanie. Postępowanie w téy mierze obięte jest w rozdziale następującym z kolei 32.

R O Z D Z I A Ł X X X I I .

O wyroku zawieszającym wyrok stanowczy z przyczyny niestawienia się wszystkich pozwanych.

T r e ś ć .

W iakim przypadku sąd zawiesić powinien wydanie w sprawie stanowczego wyroku.

Co wyrok zawieszający sprawę ma w sobie zawierać.

Jakie są iego skutki, co do dalszego postępowania/instrukcyi głównej sprawy.

Uwaga. Zdarzyć się może że pozywający powód nie stawi się w Sądzie.

Prawo pozwanemu dozwala na zaoczność powoda wnosić swoje do Sądu żądania. Postępowanie w téy mierze znayduie się w rozdziale następującym z kolei 33.

R O Z D Z I A Ł X X X I I I .

O wyroku zaocznym przeciwko niestawiającemu powodowi.

T r e ś ć .

Kiedy wyrok zaoczny przeciwko niestawiającemu powodowi ma mieysce.

Co zawierać powinien.

Jakie jego skutki.

Czyli opozycja naprzeciw takiemu zaocznemu wyrokowi może być zakładana i przyjmowana.

Uwaga. Mowiło się w rozdziale I. oddziałach X. XI. XII. o dowodzie przez przysięgę; do dowodu tego Sąd stronę nie inaczej dopuścić może, iak tylko wyrokiem. Przepisy więc tyczące się takowego wyroku, i postępowanie przy odbieraniu przysięgi po wyroku, objęte są w rozdziale następującym z kolei 34.

R O Z D Z I A Ł X X X I V .

O wyroku dopuszczającym dowodu przez przysięgę, i postępowanie przy odbieraniu teyże.

T r e ś ć.

Ogólny przepis, że przysięga żadna w sprawie cywilney nie może być odebrana, iak tylko na mocy sądowego wyroku.

Gdzie pospolicie nakazane ma być wyrokiem wykonanie przez stronę przysięgi.

Czy może być zlecone odebranie przysięgi innemu sądowi, lub sędziemu delegowanemu.

Wykonanie przysięgi przez osoby w kraiu nieprzytomne, w sądzie zagranicznym czy może być dozwolone.

Co wyrażać powinien wyrok dopuszczający stronę do dowodu przez przysięgę.

Jakie są formy i ceremonie przy odbieraniu przysięgi; z względu na różne religijne wyznania.

Czy przysięga może być wykonana przez pełnomocnika.

Przytomność strony przeciwnéy czy potrzebna jest przy przysiędze.

Od osób chorych lub wiekiem obciążonych gdzie może być odebrana.

Czy wolno jest odroczyć termin wykonania przysięgi.

Kto może przeciwnika uwolnić od wykonania przysięgi.

Jakie są skutki wykonanéy lub niewykonanéy przysięgi.

Jakie niewykonanéy z powodu nastąpienéy śmierci.

O zarzucie krzywoprzysięstwa stronie.

Jakie są skutki dowiedzionego krzywoprzysięstwa co do sprawy cywilnéy.

Czy wolno jest i kiedy w miejsce wykonania przysięgi wniesć do sądu inny dowód.

Postępowanie w téj mierze.

Jakie są skutki upadłego tego nowego dowodu.

Uwaga. Mowiło się także w rozdziale 1. oddziale 8. o dowodzie przez świadków. Do dowodu tego sąd stronę nie inaczej dopuścić może, iak tylko wyrokiem. Przepisy więc tyczące się takowego wyroku i postępowania przy wysłuchaniu inkwizycyi po wyroku tak w drodze zwyczajnój, iako też w przypadkach pośpiechu wymagających obietęte są w rozdziale następującym z kolei 35.

R O Z D Z I A Ł XXXV.

O wyroku dopuszczającym dowodu przez świadków i o postępowaniu przy słuchaniu inkwizycyi

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O wyroku dopuszczającym dowodu przez świadków.

Wyrok dopuszczający stronę do dowodu przez świadków co ma wyrażać.

O delegacyi sędziego w wyroku do wysłuchania inkwizycyi

Czy może być wyrokiem dozwolone wysłuchanie inkwizycyi w innym sądzie krajowym lub zagranicznym.

O d d z i a ł II.

O postępowaniu przy wyprowadzeniu inkwizycyi w drodze zwyczajnój.

Ogólny przepis, że inkwizycya z świadków w sprawie cywilnój, niemoże być wyprowadzona, iak tylko na mocy sądowego wyroku.

W iakim czasie ma się rozpocząć inkwizycya po wyroku.

Postępowanie stron i sędziego delegowanego w drodze rozpoczęcia inkwizycyi.

O wręczeniu wezwań świadkom.

O zawiadomieniu strony przeciwnój względem terminu inkwizycyi.

O zarzutach względem wyłączenia świadków.

Sposób słuchania świadków i sporządzenia protokołu inkwizycyi.

Przytomność stron przy odbieraniu zeznań od świadków czyli jest dozwolona.

Kara na niestawiających świadków.

O ograniczeniu liczby świadków.

O nagrodzie świadków.

W jakim czasie ma być zakończona inkwizycja.

Czy odroczenie czasu do ukończenia inkwizycji może być dozwolone, i od kogo.

Jakie zeznania świadków, wielu, i jakich stanowią dowód i jaki.

Czas, sposób i postępowanie w drodze wprowadzenia sprawy głównéj na audyencyą po ukończonej inkwizycji lub upłynionym do iéy ukończenia terminie, w celu pozyskania wyroku stanowczego.

O nieważności inkwizycji w całości lub w części, i o skutkach teyże nieważności.

O zarzucie krzywoprzysięstwa świadkowi.

Jakie są skutki w sprawie cywilnéj dowiedzionego krzywoprzysięstwa świadkowi.

O d d z i a ł III.

O Postępowaniu przy wyprowadzeniu inkwizycji w przypadkach pośpiechu wymagających.

Czy wolno jest i kiedy sądowi nakazać w wyroku wyprowadzenie inkwizycji na audyencyi sądowéy.

O skróconym czasie do wezwania świadków i strony przeciwnéy.

Sposób postępowania sądu przy wyprowadzeniu inkwizycji na audyencyi.

Z resztą odwołanie się do niektórych ogólnych przepisów oddziału poprzedzającego II.

Uwaga. Mowilo się także w rozdziale I. oddziale XIII. o dowodzie przez biegłych w sztuce. Dowód taki uskutecznić się inaczej niemoże, iak tylko na mocy wyroku sądowego.

Postępowanie więc przy wydaniu tegoż wyroku, a następnie przy sporządzeniu relacyi przez biegłych, objęte jest w następującym rozdziale z kolei 36.

R O Z D Z I A Ł XXXVI.

O wyroku nakazującym dowód przez biegłych w sztuce i o ich relacyi.

T r e ś ć.

Ogólny przepis: że dowód przez relacyą biegłych w sztuce, nie może być uskuteczniiony, iak tylko na mocy sądowego wyroku.

Wyrok nakazujący dowód przez relacją biegłych w sztuce, co wyrażać powinien.

Wielu biegłych sąd wyznaczać ma.

O delegacyi sędziego.

O czasie rozpoczęcia czynności biegłych po wyroku.

Sposób wezwania biegłych i strony.

O zarzutach względem wyłączenia biegłych.

O przysiędze biegłych.

Skutki niestawienia się biegłych.

O wolności daney stronom przedstawiania swych uwag biegłym.

Sposób ułożenia relacyi przez biegłych i iey redakcyi.

Środki przymuszenia biegłych opóźniających się z relacją.

Oryginał relacyi biegłych gdzie ma być złożony.

O nagrodzie biegłych.

Postępowanie stron w drodze wprowadzenia sprawy na audyencyą końcem zyskania wyroku stanowczego po skutecznionéy relacyi przez biegłych.

Czyli sąd może nakazać z urzędu nową relacją przez biegłych.

Czyli sąd jest koniecznie obowiązany iść za zdaniem biegłych.

Przy oszacowaniu rzeczy ruchomych albo dóbr nieruchomości jakie przepisy biegli zachować mają.

Wielu biegłych ma być wyznaczonych z konieczności do oszacowania w szczególności dóbr nieruchomości.

Jakie w takowém oszacowaniu służą dla nich prawidła.

Po odbytém raz legalnie przez biegłych oszacowaniu, czyli może być nakazane powtórne oszacowanie przez innych biegłych.

Uwaga. Wydarzyć się może, że sąd przed wydaniem wyroku stanowczego w sprawie, uzna potrzebę udania się na miejsce.

Postępowanie na ten przypadek objęte jest w rozdziale następującym z kolei 37.

R O Z D Z I A Ł XXVII.

O wyroku nakazującym udanie się Sędziego na miejsce, i postępowanie po wyroku przed tymże Sędzią.

T r e ś ć.

Czyli i kiedy wolno jest sądowi nakazać wyrokiem udanie się Sędziego na miejsce.

Wyrok nakazujący udanie się takowe na miejsce co ma wyrażać.

O wyda-

O wydaniu rozkazu przez Sędziego Delegowanego stronom, oznaczającego termin udania się na miejsce.

Sposób wręczenia tegoż rozkazu.

Sposób stawienia się stron przed Sędzią Delegowanym.

Postępowanie tegoż Sędziego w sporządzeniu przez niego protokołu.

Postępowanie stron w drodze zyskania w Sądzie wyroku stanowczego po zakończonym protokóle.

O kosztach podróży Sędziego Delegowanego.

Ogólny przepis, że jeżeli zamiarem udania się na miejsce jest czynność tycząca się dóbr nieruchomości, natenczas Sąd Ziemski delegować będzie Sąd Zjazdowy, i do niego strony po stanowcze osądzenie sporu odeśle.

Uwaga. Mogą zdarzyć się sprawy, w których Sąd nakaże wyrokiem swym zwrócenie produktów gruntowych z dóbr nieruchomości. Postępowanie więc tyczące się takiego wyroku i jego wykonania, objęte jest w rozdziale następującym z kolei 38.

R O Z D Z I A Ł XXXVIII.

O wyroku nakazującym zwrócenie produktów gruntowych z dóbr nieruchomości.

T r e ś ć.

Wyrok nakazujący zwrócenie produktów gruntowych z dóbr nieruchomości co ma wyrażać.

O delegacyi Sądu Zjazdowego i odesłaniu do niego stron końcem obrachowania tychże produktów i stanowczego rozsądzenia sporu.

Uwaga. Wydarzyć się może przypadek, że dłużnik z słusznych przyczyn żądać będzie od Sądu odwłoki terminu żądanej wypłaty długu wierzycielowi przez siebie winnego, lub podzielenia go na raty. W materji téj zapadło już prawo seymowe roku 1818 pod tytułem *uzupełnienie prawa artykułu 1244 w dotychczasowym Francuzkim kodexie cywilnym objętego*. Redaktor mniema bydz potrzebną rzeczą materją tę w przyszłym także kodexie postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego domieścić. Przepisy w téj mierze i postępowanie, objęte są w następującym rozdziale z kolei 39.

R O Z D Z I A Ł XXXIX.

*O dozwoleniu wyrokiem sądowym odwłoki terminu wypłaty
szczególnym dłużnikom.*

T r e ś ć.

Czy może Sąd dłużnikowi dozwolnić wyrokiem odwłoki terminu żądanej wypłaty, lub winny kapitał na raty podzielić.

Do iakiego czasu naydłużey dozwolona byź może ta odwłoka. Na iak wiele rat naywięcēy winny kapitał podzielony byź może.

Od którego terminu zaczyna się czas odwłoki.

Co i iak żądaiący dłużnik odwłoki dowieść w Sądzie powinien.

Wyrok dozwalaiący odwłoki co ma wyrażać.

Czy wolno iest wierzycielowi pomimo dozwolonēy dłużnikowi odwłoki przedsiębrać kroki dążące do ubezpieczenia swego diugu.

Jacy dłużnicy nie mogą zyskiwać dozwolenia odwłoki.

W iakich przypadkach utraca się dobrodzieystwo odwłoki, choćby takowe przez Sąd dozwolone było.

Uwaga. Podług powszechnych przepisów prawa, założona od wyroku sądowego I. Instancyi appellacya wstrzymuje exekucyą onegoż; lecz są prawem oznaczone pewne i szczególne przypadki: iedne w których Sąd powinien, drugie w których Sąd może pomimo założyć się mogący od wyroku appellacyi, nakazać tymczasową onegoż exekucyą; może nawet nakazać exekucyą tymczasową wyroku zaocznego pomimo założyć się mogący przeciw niemu opozycyi. Przypadki te i postępowanie objęte są w następującym rozdziale z kolei 40.

R O Z D Z I A Ł XL.

O nakazie w wyroku tymczasowēy exekucyi onegoż.

T r e ś ć.

W iakich wyraźnych przypadkach exekucya tymczasowa wyroku powinna byź od Sądu nakazana bez kaucyi.

W iakich szczególnych przypadkach exekucya taż tymczasowa może byź nakazana za złożeniem kaucyi lub bez kaucyi.

Czy wolno iest Sądowi i w iakich przypadkach nakazać tymczasową exekucyą wyroku nawet zaocznego za złożeniem kaucyi,

lub bez kaucyi, pomimo założyć się mogącýy oppozycyi przeciwko temuż wyrokowi.

Jeżeli Sąd opuścił w wyroku nakaz tymczasowéy exekucyi czy wolno mu powtórnym wyrokiem takową nakazać.

Uwaga. Są wyraźne prawem oznaczone przypadki, w których Sąd wyrzec powinien wyrokiem naprzeciwko stronie przymus, to jest areszt osobisty, gdyby przez nią wyrok tenże wykonany nie był; są oprócz tego i inne przypadki w których prawo zostawia rostopności Sądu wyrzec takowy areszt. Postępowanie w téy mierze objęte jest w następującym rozdziale z kolei 41.

R O Z D Z I A Ł XLI.

O nakazie w wyroku przymusu, to jest aresztu osobistego.

T r e ś ć.

Ogólny przepis, że przymus, to jest areszt osobisty nie może być w wyroku przez Sąd wyrzeczonym, iak tylko w przypadkach prawem wyraźnie oznaczonych.

Jakie są szczególne ieszcze przypadki, w których zostawia prawo rostopności Sądu wyrzec przeciwko stronie przymus, to jest areszt osobisty.

Uwaga. Namieniło się wyżéy w rozdziale XL. o złożeniu kaucyi i oprócz tego mogą zdarzyć się przypadki inne, w których Sąd nakaże stronie złożyć kaucyą na rzecz strony przeciwnéy.

Postępowanie więc tyczące się takiego wyroku i składania teyże kaucyi po wyroku, objęte jest w rozdziale następującym z kolei 42.

R O Z D Z I A Ł XLII.

O wyroku nakazującym złożenie kaucyi i o postępowaniu sądowém przy iéy złożeniu.

T r e ś ć.

Wyrok nakazujący złożenie kaucyi co ma wyrażać.

Sposób złożenia kaucyi po wyroku, i doręczenia iéy stronie przeciwnéy.

Czas i sposób odpowiedzi na nią strony przeciwnéy.

Skutki przyiętéy przez stronę przyciwną kaucyi.

Sposób wprowadzenia sporu na audyencyą sądową na przypadek zaprzeczenia legalności złożonéy kaucyi.

Skutki rozwiązanego przez sąd tegoż sporu.

Uwaga. Mogą się zdarzyć przypadki prawem oznaczone, w których sąd skaże stronę iedną na wynadgodzenie stronie drugiéy zrzędzonych szkód i straconych korzyści. Postępowanie tyczące się takiego wyroku i obrachowania po wyroku szkód tych i korzyści, zawarte iest w następującym rozdziale z kolei 43.

R O Z D Z I A Ł XLIII.

O wyroku skazującym na wynadgodzenie zrzędzonych szkód i straconych korzyści, i postępowanie przy ich obrachowaniu po wyroku.

T r e ś ć.

Wyrok skazujący na wynagrodzenie zrzędzonych szkód i straconych korzyści co ma wyrażać.

Co się rozumie pod wyrazem szkód i korzyści.

Sposób podania po wyroku rachunku tychże szkód i korzyści, oraz doręczenia go stronie przeciwnéy.

Czas i sposób podania odpowiedzi przez stronę przeciwną na podany t nże rachunek.

Postępowanie przy wprowadzeniu sprawy na audyencyą sądową, na przypadek zaszłego sporu między stronami względem tegoż rachunku.

Skutki rozwiązanego przez sąd tegoż sporu.

Uwaga. O zapadłym wyroku sądowym strona przeciwna wiadomość koniecznie mieć powinna, inaczey bowiem exekucya onegoż przedsiębraną bydź nie może. Postępowanie więc tyczące się wręczenia wyroków sądowych w ogólności, obeymuie rozdział następujący z kolei 44.

R O Z D Z I A Ł XLIV.

O wręczeniu wyrokow sądowych w ogólności.

T r e ś ć.

Czyli każdy wyrok sądowy, czyli to przygowuiący sprawę; czy przedstawowczy, lub stanowczy; oczny lub zaoczny stronie przeciwnéy wręczony bydź powinien.

Komu

Komu, gdzie, i przez kogo wyrok sądowy wręczony bydź ma. Co należy zachować przy doręczeniu wyroku.

Uwaga. Słuszność sama domaga się tego: aby, kto przegrywa w sądzie proces, czyli to przez siebie czyli też przeciwko sobie wytoczony, skazany był na powrótzenie kosztów stronie przeciwnéy; są iednakże niektóre wyięte przypadki, w których wolno iest sądowi koszta takowe wzajemnie między stronami pokompensować. Są i takie przypadki, w których strona nawet wygrywająca nie może zawsze zyskać przysądzenia sobie tychże kosztów od strony przeciwnéy. Prawo oznacza i dla stron w likwidowaniu takowych kosztów i dla sądu w zasądzeniu ich, lub wzajemnym pokompensowaniu w wyrokach potrzebne przepisy i postępowanie. Te zawarte są w rozdziale następującym z kolei 45.

R O Z D Z I A Ł XLV.

O k o s z t a c h P r o c e s s u

T r e ś ć.

Ogólny przepis, że ten, kto proces przegrywa, iest w powszechności obowiązany do powrótzenia stronie przeciwnéy kosztów processu.

Czy Sądowi wolno iest i kiedy koszta processu wzajemnie między stronami pokompensować.

W iakich szczególnych przypadkach nie ma miejsca żadna kompensacya.

Kto w sprawach Rządu i własności publicznych koszta processu, na które Prokuratorya Generalna byłaby skazaną, stronie przeciwnéy zwraca.

Kto zwraca koszta w sprawach tych, w których Prokuratorya Generalna iest tylko assistującą stroną.

Strona prywatna process z Prokuratoryą Generalną przegrywająca, czyli, iak, i komu do powrótzenia kosztów processu iest obowiązana.

Obroncy osobie ubogiéy z urzędu dodanemu, kto zasłużoną nadgrodeę płaci, iesti strona przeciwna na powrótzenie kosztów processu skazana będzie.

Kto w konkluzyi swéy więcéy żądał, nad to co mu wyrokiem

Sądowym zostało przysądzone, czy może zyskiwać od strony przeciwnéj powrócenie kosztów processu.

Kto od processu zaczętego odstąpił, albo upadku iego dopuścił, czyli powinien być na powrócenie kosztów skazany.

Ogólny przepis: że Sąd rozsądziąc stanowczo sprawę, w tym samym zaraz wyroku, który w głównym sprawy przedmiocie wyda, obowiązany jest z konieczności wyrzec względem kosztów processu, i te albo zasądzić albo pokompensować.

Ogólny przepis: że przy wyrokach przygotowujących sprawę, lub przedstanowczych, wyrzeczenie względem kosztów processu aż do wyroku stanowczego zawieszono być powinno.

Ogólny przepis: że strona każda likwidacją kosztów processu przy ostatnim piśmie obrończém na piśmie załączyć powinna a to pod ich utratą.

Strona sama w przypadkach prawem oznaczonych w Sądzie stawiająca, albo obrońca Sądowy sam siebie w właściwej sprawie broniący, czyli i iaką nadgodę (honorarium) likwidować może.

Jakie koszta podróży do zwrotu między kosztami processu żądane i przysądzone być mogą.

Uwaga. Dotąd mówiło się o ogólnych przepisach tyczących się zwyczajnego postępowania Sądowego i zwyczajnéj Instrukcyi Sądowéj w sprawach w powszechności do Sądu Ziemskiego przychodzić mogących.

Tu następnie wymienione będą pewne rodzaje niektórych spraw szczególnych Sądowi także Ziemskiemu właściwych, w których prawo stanowi szczególne i odmiennie nieco postępowania i Instrukcyi Sądowéj pravidła.

D z i a ł I V .

O szczególnych niektórych sprawach Sądowi Ziemskiemu właściwych i o szczególném w nich postępowaniu.

Uwaga. Redaktor projektu do kodexu cywilnego wyznaczony, w podanym już planie swoim do tegoż projektu, to jest w Rozdziale II. o prawach i obowiązkach wzajemnych między małżonkami wymienia przypadki, w których można czynić w Sądzie o uznanie nieważności małżeństwa z przyczyn przed zawarciem onegoż zaszłych, w nocie zaś przy tymże Rozdziale położonéj żąda decyzji Rady Stanu, na podane to przez siebie pytanie: czyli małżeństwo ważne

zawarte z przyczyn w czasie małżeństwa nastąpionych może być rozerwanym, czyli nie?

Tak w pierwszych przypadkach, iako też i na przypadek ten, gdyby Rada Stanu zdecydować miała pytanie powyższe *affirmative*, sprawy dotyczące się małżeństwa należećby musiały do Sądu Ziemijskiego, dla których w kodexie postępowania sądowego cywilnego powinien być oznaczony sposób szczególnego postępowania. Nadto kodex tenże cywilny oznacza pewne przyczyny, dla których można żądać rozłączenia małżonków od łoża i stołu. (*separatio a mensa et thoro*). Sprawy takie podobnie należeć będą do Sądu Ziemijskiego i dla nich równie przepisać należy sposób postępowania sądowego.

Przepisy dotyczące się postępowania w tych wszystkich przypadkach, objęte są następującym rozdziałem z tém ataki zastrzeżeniem, iż gdyby decyzja Rady Stanu na pytanie powyższe przez Redaktora do projektu kodexu cywilnego podane, wypadła *negative*, tedy natenczas oddział III. z rozdziału następującego w planie tym wykreślony zostanie.

Rozdział ten jest z kolei 46.

R O Z D Z I A Ł XLVI.

O postępowaniu w sprawach dotyczących się związku małżeńskiego.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Do którego Sądu należą sprawy dotyczące się związku małżeńskiego.

Wielorakiego rodzaju są sprawy takowe.

O d d z i a ł II.

O postępowaniu w sprawie względem nieważności małżeństwa z przyczyn oznaczonych i małżeństwo poprzedzających.

Ogólny przepis: że sprawy o nieważności małżeństwa tym samym sposobem i porządkiem wprowadzane i sądzone będą

maią iak wszelkie inne sprawy cywilne, z niektórymi tylko odmianami podług następującej treści.

O podaniu proźby przez stronę poszukującą nieważności małżeństwa, a to przed wydaniem pozwu do Sądu Ziemskiego o wyznaczenie obrońcy z urzędu do obrony małżeństwa w imieniu prawa (*Defensor Matrimonii*) (*).

Kogo Sąd za obrońcę takowego wyznaczyć ma.

Przepis, że kopia pozwu stronie przeciwnéy wydanego doręczona bydź także powinna wyznaczonemu z urzędu obrońcy.

Przepis, że ukończona między stronami instrukcyja sprawy wraz z dokumentami komunikowana bydź powinna wyznaczonemu z urzędu obrońcy dla wygotowania obrony w imieniu prawa i odczytania iéy w Sądzie po ukończoném przez strony na audyencyi wprowadzeniu sprawy.

Przepis, że w każdéy sprawie tego rodzaju Sąd z konieczności delegować powinien Sędziego dla wygotowania w niéy ^{Przeławy} opinii i odczytania iéy przed ogłoszeniem wyroku stosownie do rozdziału XXVII.

Przepis, że z konieczności wprowadzenie spraw takowych dziać się będzie przy zamkniętych drzwiach izby Sądowéy.

Przepis, że nawet na przypadek uznania przez Sąd nieważności małżeństwa, strona powodowa z konieczności wprowadzić powinna sprawę w terminie do appellacyi oznaczonym do Trybunału Appellacyjnego, a to pod upadkiem wyroku w I. Instancyi zapadłego.

O d d z i a ł III.

O postępowaniu w sprawie względem rozłączenia ważnie zawartego małżeństwa z przyczyn oznaczonych i po zawarciu iego nastąpionych.

Ogólny przepis: że sprawa o rozłączenie małżeństwa z przyczyn oznaczonych i po zawarciu iego nastąpionych, tym samym sposobem do sądu wprowadzona i w nim sądzona będzie, iak wszystkie inne sprawy cywilne z niektórymi odmianami podług następującej treści.

O koniecznym obowiązku udania się poprzednio przez małżonka poszukującego rozłączenia małżeństwa do miejscowego

(*) Obrońca ten z urzędu wyznaczony zastąpi obowiązki urzędu publicznego, to jest Prokuratora Królewskiego przy dotychczasowym Trybunale Cywilnym I. Instancyi będącego, jeżeli urząd ten przy nowych konstytucyjnych Sądach Ziemskich ustanowionym nie będzie.

pasterza duchownego właściwéj parafii i o podaniu do niego na piśmie prózby.

Co prózba ta zawierać powinna.

Sposób udania się pasterza do domu małżonków i postępowanie iego w iednaniu ich po trzy razy powtarzać się powinném.

O sposobie sporządzenia przez niego protokółu ieśli małżonków poiedna i oddaniu protokółu tegoż w dwóch oddzielnych exemplarzach oboygmu małżonkom.

O wydaniu zaświadczenia małżonkowi rozłączenia małżeństwa poszukuiącemu, na przypadek ieśli poiednanie między niemi do skutku nie przyidzie.

O podaniu następnie przez tegoż małżonka prózby do Sądu, a to przed wydaniem pozwu stronie przeciwnéj, względem wyznaczenia z urzędu obrońcy, do obrony małżeństwa w imieniu prawa

Sposób wydania pozwu stronie przeciwnéj.

Co przy wydanym tym pozwie załączone bydź ma.

Przepis, że kopia pozwu wydanego powinna bydź także doręczona wyznaczonemu z urzędu obrońcy.

Przepis że strona poszukuiąca rozłączenia małżeństwa, z konieczności osobiście w sprawie takowéj w sądzie przy iéy wprowadzeniu przytomna bydź powinna.

Przepis, że ukończona między stronami instrukcyja sprawy, wraz z dokumentami kominikowana bydź powinna wyznaczonemu z urzędu obrońcy dla wygotowania obrony w imieniu prawa i odczytania iéy w Sądzie po wprowadzonéj sprawie.

Przepis, że w każdéj sprawie tego rodzaju Sąd z konieczności delegować będzie Sędziego dla zrobienia w niéy relacyi i odczytania iéy stosownie do rozdziału XXVII.

Przepis, że z konieczności wprowadzenie spraw takich dziać się będzie przy zamkniętych drzwiach izby sądowéj.

Przepis, że po odczytaniu relacyi przez Sędziego, powtórzone bydź ieszcze powinno w Sądzie pełnym albo iednanie stron ieżeli obydwie osobiście stawaią, albo téż napomnienie i wezwanie strony powodowéj aby odstąpiła od swego żądania.

Sposób sporządzenia w téj mierze protokółu sądowego.

O wydaniu stronom obydwom protokółu sądowego, na przypadek nastąpionego poiednania.

Jeśli strona powodowa nie stawi się do iednania, iakie są skutki.

O wydaniu stanowego wyroku podług stanu sprawy na przypadek nienastąpiącego pojednania.

Jeśli choroba lub inna okoliczność będzie przeszkodą w stawieniu się osobiście któreykolwiek stronie, co wolno jest zrobić Sądowi.

Przepis, że nawet na przypadek rozłączonego wyrokiem małżeństwa, strona powodowa powinna w terminie do appellacyi oznaczonym wprowadzić sprawę z konieczności do Trybunału Appellacyjnego, a to pod upadkiem wyroku w I. Instancyi zapadłego.

O d d z i a ł IV.

O postępowaniu w sprawach separacyjnych między małżonkami (separatio a mensa et thoro).

T r e ś ć.

Ogólny przepis, że sprawa o separacją między małżonkami od łoża i stołu tym samym sposobem do Sądu wprowadzona i w nim sądzona będzie iak wszystkie inne sprawy cywilne, z niektórymi odmianami podług następującej treści:

O koniecznym obowiązku udania się poprzednio przez małżonka poszukującego separacyi do miejscowego pasterza duchownego właściwej parafii i o podaniu do niego na piśmie proźby.

Co proźba ta zawierać powinna.

Sposób udania się pasterza do domu małżonków, i postępowanie jego w iednaniu ich po trzy razy powtarzać się powinno.

O sposobie sporządzenia przez niego protokołu ięśli małżonków pojedna, i o oddaniu protokołu tegoż w dwóch oddzielnych exemplarzach obojgu małżonkom.

O wydaniu zaświadczenia małżonkowi separacyi poszukującemu, na przypadek ięśli pojednanie między nimi do skutku nie przyidzie.

O podaniu następnie przez małżonka separacyi poszukującego proźby do Sądu Z emskiego względem upowaźnienia go do zapoznania przeciwnego małżonka.

Sposób wydania przez Sąd tegoż upowaźnienia, i na co przy wydaniu onegoż względ mieć należy.

O upowaźnieniu przez Sąd żony do wyprowadzenia się z domu męża na inne mieszkanie, i o nakazie wydania ięy rzeczy do codziennego używania potrzebnych, ięśli ona będzie stroną poszukującą separacyi.

Spory czyli to względem mieszkania żony, czyli też względem wydania iéy rzeczy zachodzące, w iakim sposobie rozstrzygane być mają.

Przepis, że małżonek poszukuiący separacyi, z konieczności osobiście w sprawie takowéy w Sądzie przy iéy wprowadzeniu przytomny być powinien.

Przepis, że z konieczności wprowadzenie spraw takich dzieć się będzie przy zamkniętych drzwiach izby sądowéy.

Przepis, że po ukończoném wprowadzeniu sprawy powtórzone być ieszcze powinno w Sądzie pełnym albo iednanie stron iesli obydwie osobiście stawiają, albo też napomnienie i wezwanie strony powodowéy, aby odstąpiła od swego żądania.

Sposób sporządzenia w téy mierze protokołu sądowego.

O wydaniu stronom obydwom protokołu sądowego, na przypadek nastąpionego poiednania.

Jeśli strona powodowa nie stawia się w Sądzie do iednania, iakie są skutki.

Jeśli choroba lub inna okoliczność będzie przeszkodą w stawieniu się osobiście któreykolwiek stronie, co wolno jest Sądowi zrobić.

O wydaniu stanowczego wyroku podług stanu sprawy na przypadek nastąpionego poiednania.

Wyrok stanowczy dozwalaiący separacyi kiedy i w iaki sposób ma być ogłoszony.

Uwaga. Wydarzyć się może przypadek, że małżonek ieden oddzielić zechce majątek swój od majątku drugiego współ małżonka. Postępowanie szczególne w sprawie tego rodzaju zawarte iest w rozdziale następującym z kolei 47.

R O Z D Z I A Ł XLVII.

O sprawie względem oddzielenia majątku między małżonkami.

T r e ś ć.

O koniecznym warunku podania poprzednio proźby do Sądu Ziemskiego o upowaźnienie rozpoczęcia sprawy, przez małżonka żądaiącego oddzielenia majątku.

O wyznaczeniu przez sąd terminu stronie proszacey do stawienia się osobistego w sądzie.

O uwagach jakie sąd proszącemu o takowe upoważnienie małżonkowi czynić ma.

Gdy te będą bezskuteczne, jaki jest sposób wydania żądanego upoważnienia.

O wydaniu następnie pozwu przeciwnemu małżonkowi.

Sposób publikacyi wydanego pozwu względem oddzielenia majątku.

Sposób instrukcyi sądowey w téj sprawie.

O wolności daney wierzycielom męża wchodzenia do sprawy téj w sposobie interwencyi, dla zabezpieczenia ich należności.

Sposób wydania i publikacyi wyroku stanowczego.

Skutki zapadłego wyroku stanowczego pozwalającego oddzielenia majątku między małżonkami.

Uwaga Prawo Seymowe 1818 roku o ustaleniu własności dóbr nieruchomych i o hypotekach w dziale V. oddziale I. ogranicza moc żony względem czynności ściągających się do iéy majątku, i potrzebnym bydź iéy stanowi upoważnienie od męża, albo od sądu na przypadek odmówionego upoważnienia przez męża. Na ten więc przypadek i na inne jakie kodex cywilny oznaczyć może, prawo wskazać powinno sposób postępowania. To zawarte jest w rozdziale następującym z kolei 48.

R O Z D Z I A Ł XLVIII.

O sprawie względem umocowania kobiety zamężnéy.

T r ę ś ć.

O poprzedniém wezwaniu męża przez żonę w celu dania iéy potrzebnego upoważnienia.

O podaniu proźby przez żonę do sądu Ziemskiego, na przypadek niedaney lub odmawiającéy odpowiedzi przez męża, i co przy proźbie téj dołączone bydź ma.

Sposób wydania przez sąd upoważnienia żonie do zapozwania męża.

Sposób wydania pozwu przeciw mężowi.

Sposób instrukcyi sądowey i wydania wyroku stanowczego, oraz iego skutki.

Postępowanie w téj sprawie na przypadek nieprzytomności w kraju męża.

Postępowanie na przypadek pozbawienia własnéy woli męża.

Uwa-

Uwaga. Dotąd sprawy possessoryjne to jest o naruszenie spokojnej possessyi należały wyłączenie do sądu pod-sędkowskiego cywilnego I. Instancyi, a to stosownie do-tytułu IV. część I. księgi I. dotychczasowego Francuzkie-go kodexu postępowania sądowego cywilnego. Ze zaś konstytucya królestwa w artykule 146 nowemu sądowi cywilnemu I. Instancyi to jest gminnemu i mieyskiemu ogranicza władzę do spraw iedynie 500 zł. polsk. nie-przechodzących.

Z téy więc przyczyny dla spraw possessoryjnych nie inny już sąd, iak tylko Ziemski Woiewódzki może być Sądem właściwym.

Postępowanie w takowych sprawach objęte jest w roz-dziale następującym z kolei 49.

R O Z D Z I A Ł XLIX.

O sprawach possessoryjnych.

T r e ś ć.

Jakie sprawy possessoryjne i przez kogo do sądu Ziemskie-go wprowadzane być mogą.

Czy wolno jest sprawę possessoryjną łączyć z sprawą o pra-wo do przedmiotu spornego (*cum petitorio.*)

Kiedy sprawy possessoryjne wnosić nie wolno.

Czy wolno jest w sprawie possessoryjnei stronom wnosić a sądowi przyjmować dowód, w celu rozpoznania zasady prawa do przedmiotu spornego.

O Delegacyi Sądu ^{Ziemiańskiego} na miejsce sporne w spra-wach possessoryjnych.

Kiedy pozwany w sprawie possessoryjnei może wnieść do są-du sprawę tyczącą się zasady prawa do przedmiotu spornego, to jest (*in petitorio.*)

Uwaga. Prawo Séymowe roku 1818 o normalnym rozgra-niczeniu dóbr nieruchomych oznaczyło już sposób po-stępowania sądowego w sprawach granicznych.

W artykule 151 prawo to postanowiło, że wszystkie inne przepisy w kodexie postępowania sądowego objęte, a w témże prawie szczególnie niewymienione, lub wyraźnie niezmienione, o ile te przy wprowadzeniu i sądzeniu spraw granicznych potrzebnego zastosowania wymagać będą, zachowują się w swojej obowiązującej mocy.

W artykule 62. prawo toż powiedziało, że wysłuchanie świadków na wieczną pamiętkę, z ważnych przyczyn za zezwoleniem właściwego Sądu Ziemskiego nastąpić może. Nie przepisało iednak sposobu postępowania sądowego w drodze pozyskania tegoż zezwolenia.

W artykule 155 postanowiło toż prawo: że odnawianie urzędowe znaków granicznych co lat 25. następować ma. Nie przepisało iednak sposobu postępowania w sądzie Ziemskim w drodze pozyskania wyroku nakazującego toż odnawianie.

Z tych wszystkich względów Redaktor w celu uzupełnienia brakujących ieszcze niektórych postępowania w sądzie Ziemskim przepisów, uznał potrzebę domieścić w ogólnym kodexie postępowania sądowego rozdział następujący z kolei 50.

R O Z D Z I A Ł L.

O s p r a w a c h g r a n i c z n y c h.

T r e ś ć.

(W tym rozdziale zrobione będzie tylko)

Ogólne odwołanie się do prawa seymowego roku 1818. o normalnem rozgraniczeniu i do postępowania w Sądzie Ziemskim tymże prawem objętego.

(Lecz domieszczą się ieszcze niektóre dodatkowe przepisy w tymże prawie brakujące, iako to:)

Postępowanie w Sądzie Ziemskim w drodze proźby o zezwolenie wysłuchania świadków na wieczną pamiętkę, podług artykułu 62. tegoż prawa.

Postępowanie w Sądzie Ziemskim w drodze zyskania wyroku nakazującego odnowienie granicznych znaków, stosownie do artykułu 155 tegoż prawa.

I inne może ieszcze dodatkowe postępowania, iakie przy ogólnéy redakcyi projektu mogą się pokazać bydz potrzebnemi, i toż prawo seymowe uzupełniającemi a w niczym mu nieprzeciwne.

Uwaga. Sprawy rachunkowe wydarzają się dosyć często. Prawo oznacza dla spraw tego rodzaju szczególne postępowanie.

To objęte iest w następującym rozdziale z kolei 51.

R O Z D Z I A Ł L I.
O s p r a w a c h r a c h u n k o w y c h.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.
P r z e p i s y o g ó l n e.

Osoba wyznaczona sądownie do takich czynności z których rachunek zdać iest obowiązana, do którego Sądu ma być pozwana o zdanie tegoż rachunku.

Do którego Sądu mają być pozwani o zdanie rachunku opiekunowie.

Do którego osoby inne do zdania rachunku obowiązane.

Wyrok nakazujący zdanie rachunku, co ma zawierać.

Przepis ogólny, że jeżeli rachunek tyczy się dóbr nieruchomości, natenczas Sąd Ziemski delegować będzie Sąd Zjazdowy i do niego strony odeśle po odebranie rachunku, i stanowcze onegoż rozsądzenie. Jeśli zaś nie będzie się tyczyć dóbr nieruchomości, natenczas delegować będzie Sędziego z składu swego do Instrukcyi tylko rachunku.

O d d z i a ł II.

O postępowaniu przed Delegowanym Sędzią Ziemskim do Instrukcyi rachunku.

Sposób udania się strony do Sędziego Delegowanego w celu wyznaczenia przez niego terminu pewnego do złożenia rachunku.

O przywołaniu strony przeciwnéj na termin przez Sędziego wyznaczony.

Co w sobie zawierać ma rachunek i iak powinien być ułożony.

Sposób złożenia tegoż rachunku przed sędzią delegowanym.

Jeśli odbowiązany do zdania rachunku niezłoży go w oznaczonym terminie, iakie są środki zmuszenia go do tego.

Jeśli rachunek zdany będzie, a okaże się, że percepta przewyższa wydatek, czy wolno iest sędziemu delegowanemu przed rozpoczęciem instrukcyi rachunku wydać stronie rozkaz do exekwowania téj przewyżki.

Sposób doręczenia i kominikowania złożonego rachunku stronie przeciwnéj w raz z dokumentami.

O ustanowieniu iednego obrońcy przez odbierających rachunek iесли ich będzie kilku.

O wolności daney wierzycielom wchodzenia do instrukcyi rachunku w sposobie interwencyi, i żądania komunikacyi tegoż rachunku z dokumentami.

O wyznaczeniu przez sędziego delegowanego terminu stronom do stawienia się i podania do protokołu zarzutów na przeciw podanemu rachunkowi, oraz ̄robienia wzajemnych obron i wniosków.

O poidnaniu się stron względem złożonego rachunku.

Jeśli się strony ^{nu}poiednają, co sędziemu delegowanemu zrobić należy.

Postępowanie przy wprowadzeniu sprawy rachunkowey na audyencyą sądu po skończonéy instrukcyi.

Sposób stawienia się stron, i odczytania relacyi przez sędziego delegowanego.

Wyrok stanowczy względem rachunku co ma zawierać, i jakie jego skutki.

Jeśli się strona odbierająca rachunek na wyznaczonym terminie do robienia przeciw niemu zarzutów niestawi, jaki skutek.

Uwaga. Wydarzyć się może, że ktoś chełpi się i przechwala mieć iakowąż u drugiego należność. Prawo nadaie wolność temu przeciw któremu takowe przechwalanie się iest wymierzone powołać chełpiącego się do sądu, aby usprawiedliwił swoje chełpienie się pod zagrożeniem wiecznego milczenia. Kodex więc oznacza dla sprawy tego rodzaju pewne postępowania sądowego przepisy, które objęte są w rozdziale następującym z kolei 52.

R O Z D Z I A Ł LII.

O sprawie z przyczyny chełpienia się czyli przechwalania się (ex lege diffamari)

T r e ś ć.

Komu iest wolno i przeciwko komu z przyczyny przechwalania się sprawę do sądu rozpocząć.

Pozew w téy sprawie wydany, i jakie żądanie zawierać ma.

Postępowanie stron w instrukcyi téy sprawy i iéy skutki.

Uwaga. Wydarzyć się także może, że przedsiębiorcemu iakowąż nową budowę, sąsiad graniczący z nim przeszkadza i zaprzecza rozpoczęcia iéy. Prawo pozwala temu któremu takowe zaprzeczenie iest zrobione, powołać do sądu zaprzeczającego, aby zaprzeczenie swoje usprawiedliwił pod zagrożeniem wiecznego milczenia.

Postę-

Postępowanie w sprawie takiéy obeymuie rozdział następujący z kolei 53.

R O Z D Z I A Ł LIII.

O sprawie z przyczyny zaprzeczonego przedsięwzięcia nowéy budowy.

T r e ś ć.

Ogólny warunek, że wprowadzenie do sądu sprawy z przyczyny zaprzeczenia przedsięwziętęy nowéy budowy poprzedzić powiano udanie się do właściwéy władzy administracyjnéy.

Kto kogo i kiedy w sprawie takowéy do sądu zapozwać może. Jakie żądanie w pozwie domieszczone bydź ma.

Postępowanie stron w instrukcyi téy sprawy, i iéy skutki.

Uwaga. Wydarza się często że ten, który ma iakową do odzyskania od drugiego należność, nie posiada czasem dokumentu, z którego o téy należności mógłby się pewnie oświecić i onę odzyskać. Prawo dozwala mu w tym przypadku domagać się, aby mu dokument takowy na piśmie był wydany.

Postępowanie w takiéy sprawie obięte iest w rozdziale z kolei 54.

R O Z D Z I A Ł LIV.

O sprawie względem wydania dokumentu na piśmie przez drugiego (de edendo.)

T r e ś ć.

Komu i w iakich szczególnych przypadkach, wolno iest żądać od drugiego wydania dokumentu na piśmie, a na przypadek odmówionego wydania pociągnąć go o to do sądu.

Sposób instrukcyi sądowéy w téy sprawie, postępowanie w niéy, i skutki oneyże.

Uwaga. Zachodzić czasem zwykły ważne przyczyny, dla których wynikaćby mogło niebezpieczeństwo utraty dowodu przez świadka, z powodu naprzykład ciężkiéy iego choroby i t. p. Prawo na ten przypadek dozwala temu któryby obawiał się słusznie utraty takowego dowodu, domagać się sądownie o przedwczesne wysłuchanie świadka, i dowód taki nazywa dowodem *na wieczną*

pamiętkę. Postępowanie w téj sprawie objęte jest w następującym rozdziale z kolei 55.

R O Z D Z I A Ł LV.

O sprawie końcem pozyskania dowodu przez świadków na wieczną pamiętkę.

T r e ś ć.

Komu, w jakim przypadku i kiedy wolno jest sądu prosić i stronę przeciwną zapozwać, aby świadek mógł być wysłuchany na wieczną pamiętkę.

Do którego sądu sprawa taka wytoczona być ma.

Sposób instrukcyi sądowey postępowanie w niéy i skutki oneyże.

Postępowanie w drodze wyprowadzenia inkwizycyi na wieczną pamiętkę.

O opieczętowaniu i zachowaniu w sądzie protokołu także weyże inkwizycyi.

Uwaga. Zdarzać się zwykło często, że wierzyciel dany sobie od swojego dłużnika oryginalny skrypt lub inny dokument na piśmie zgubi, a dla téj przyczyny mógłby mieć zaprzeczoną wypłatę długu. Prawo dozwala gubiącemu dokument na piśmie, domagać się sądownie, aby zgubiony takowy dokument umorzony został. Postępowanie w takiéj sprawie zawarte jest w następującym rozdziale z kolei 56.

R O Z D Z I A Ł LVI.

Postępowanie
O sposobie *względem* umorzenia zgubionego dokumentu na piśmie.

T r e ś ć.

Komu i w jakim przypadku wolno jest prosić Sądu, aby zgubiony dokument na piśmie umorzony był.

Sposób szczególny wydania pozwu i jego ogłoszenia.

Kto w téj sprawie do sądu zapozwany być ma.

Sposób instrukcyi i w niéy postępowanie.

Sposób umorzenia zagubionego dokumentu.

Uwaga. Zdarzyć się może, że dokument na piśmie, czyli to z powodu jego dawności, czyli też z innéj przyczyny, tak dalece zepsuty będzie, iż trudnym się stanie do wy-

czytania. Prawo w tym przypadku pozwala temu, któregoby całość dokumentu zastarzałego lub zepsutego interessowała, domagać się w sądzie aby takowy dokument sądownie był odnowiony. Postępowanie w takiéy sprawie objęte iest w rozdziale następującym z kolei 57.

R O Z D Z I A Ł LVII.

O sprawie względem odnowienia zastarzałego albo zepsutego dokumentu.

T r e ś ć.

Komu i w iakim przypadku wolno iest prosić sądu o odnowienie zastarzałego lub zepsutego dokumentu.

Kto w téy sprawie do sądu zapozwany bydź ma.

Sposób instrukcyi sądowéy, postępowanie w niéy, i skutek onéyże.

K S I E Ą A III.

O postępowaniu w Sądzie Cywilnym czyli gminnym i mieyskim; w sądach zjazdowych i w sądach handlowych.

Uwaga. Konstytucya Królestwa w artykule 146 ustanowiła sąd Instancyi gminny i mieyski dla spraw 500 zł. Polsk. nieprzechodzących, zwany *sądem cywilnym*.

Jakokolwiek zdawać się komu może sąd ten bydź niskim, iest on iednak bardzo znakomitym; bo konstytucya odróżniła go od sądu ziemskiego samą tylką ilością przedmiotu. Wszyscy więc mieszkańcy kraiovi bez względu na stan, klassę i majątek, a nayczęściéy właściciele gruntowi w przedmiotach 500 zł. Polsk. nieprzenoszających, w sądzie tym skarżyć i w nim oskarżani bydź muszą.

Bliżéy i ściśléy rozbieraiąc attrybucyą sądowniczą przyszłych sądów gminnych i mieyskich, iest ona daleko obszernieyszą, nad tę, iaką mają dotychczasowe sądy podsędkowskie cywilne I. instancyi. Podług bowiem reskryktu Ministeryalnego dnia 28. Czerwca roku 1809 wydanego, Podsędkowie cywilni sędzić tylko mogą sprawy do 100 Franków wynoszące, i to tylko osobiste, a w dwóch iedynie rodzajach, iako to: o szkody w polach i szkody z nymu i dzierżawy wynikające, sędzić mogą do więk-szey ilości; przeciwnie konstytucya odznaczywszy tylko ilość przedmiotu, a nieodznaczywszy rodzaju ani gatunku

spraw tym samym dla wszystkich spraw czyli to osobistych czyli hipotecznych byle 500 zł. Polsk nieprzenoszających, sąd gminny i mieyski właściwym sądem bydź uznała.

Przepisy więc tyczące się sądu tegoż i w nim postępowania sądowego objęte są w następującym, rozdziale z kolei 58.

R O Z D Z I A Ł L V I I I .

O postępowaniu w sądzie I. instancyi cywilnym to jest gminnym i mieyskim, w sprawach 500. zł. Polsk nieprzenoszających.

T r e ś ć .

O d d z i a ł I .

O s ę d z i a c h c y w i l n y c h .

Jaki stopień nauki i iakiéy, iaki dowód odbytego z niéy examinu, iaki wiek, iaki dowód względem obyczajów i praktyki potrzebne są do urzędu sędziego gminnego i mieyskiego (z resztą odwołanie się do przepisów rozdziału VI. co do obowiązków urzędu sędziego.)

O d d z i a ł I I .

O sądzie I. instancyi cywilnym to jest gminnym i mieyskim.

Jaki skład sądu gminnego i mieyskiego do prawnego działania jest potrzebnym.

Komu i kiedy sąd ten z czynności sądowych swych rapporta przesyłać ma.

O d d z i a ł I I I .

O f e r y a c h s ą d o w y c h .

Ogólny przepis: że dni wolne od sądowniczych czynności, i dni spoczynku w rozdziale 8. dla sądu ziemskiego oznaczone, stosują się także do sądu gminnego i mieyskiego, z wyłączeniem przypadków pośpiechu nagłego wymagających.

O d d z i a ł I V .

O instrukcyi spraw w sądzie gminnym i mieyskim.

Ogólny przepis, że instrukcyja spraw 500 zł. Polsk. nieprzechodzących, w sądzie tym odbywa się bez pośrednictwa obrońców, z wolnością atoli zostawioną stronom ich użycia, alboteż doradców lub pełnomocników.

Ogólny przepis, że instrukcja ta odbywa się ustnie z tym warunkiem, że sąd wszystkie stron wnioski i obrony do protokołu sądowego wiernie zapisać jest obowiązany.

O d d z i a ł V.

O przyjęciu skargi i wszelakich obron w sądzie gminnym i miejskim.

W jakim sposobie skarga do sądu ma być zaniesiona.

Sposób iéy przyjęcia przez sąd do protokołu. Co skarżący się przy skardze złożyć powinien.

Co sąd przyjmując skargę wyrozumieć ma.

O wyznaczeniu przez sąd terminu do odpowiedzi oskarżonemu.

O rozkazie sądowym danym oskarżonemu do stawienia się w sądzie.

Jaki termin do odpowiedzi oskarżonemu wyznaczony być ma.

O doręczeniu oskarżonemu rozkazu sądowego.

Sposób stawienia się stron obydwóch na termin do odpowiedzi wyznaczony.

Sposób przyjęcia teyże odpowiedzi i dalszych od obydwóch stron obron i dowodów.

Co sąd przyjmując od stron wnioski i obrony wystawić im z urzędu powinien.

Jakie jest postępowanie stron i sądu jeżeli się ta lub owa strona powoła do dowodu przez świadków, lub przysięgę i t. d.

Jeżeli się na wyznaczonym terminie strona oskarżona nie stawia, jaki skutek.

Jeżeli się skarżący lub obydwie strony na terminie wyznaczonym nie stawiają, jaki jest skutek.

Jeżeli się na oznaczonym terminie iedni z oskarżonych stawiają a drudzy nie stawiają, iak sobie ma sędzia postąpić.

Czy wolno jest sądowi odraczać terminu w instrukcji spraw.

Kto protokół ukończonéy instrukcji w sprawie podpisuje.

Sposób przyjęcia skargi w sądzie cywilnym naprzeciw osobie nieprzytomnéy w kraiu.

Postępowanie szczególne przy instrukcji względem skargi przeciwko nieprzytomnemu.

Uwaga. Powiedziało się już wyżej, że attrubucya sądowicza sądowi temu służąca, ograniczona jest tylko ilością przedmiotu sprawy. Lecz przy instrukcji sprawy do

zł. Polsk. 500, może zachodzić bardzo wiele tych samych postępowania sądowego wypadków, iakie zachodzą i w sprawie naywiększey, a które w księdze II. o postępowaniu w Sądach Ziemskich są wymienione: i tak nayprzód wydarzyć się może, że sprawa iedna do kilku sądów gminnych i mieyskich wprowadzona będzie, potrzebne więc w téy mierze postępowanie, to iest zawarte w oddziale następującym.

O d d z i a ł VI.

O wyznaczeniu sądu gminnego i mieyskiego.

W jakim przypadku żądać można wyznaczenia sądu.

Gdzie ma bydź podana o to proźba.

Sposób téy podania, rozwiązania, i skutki.

Uwaga. Może wydarzyć się także często w sprawie do zł. polsk. 500, że strona iedna zaprzeczy drugiéy rzetelność użytego w sprawie oryginalnego dokumentu, potrzeba więc domieścić tu skrócone w sądzie cywilnym postępowanie, które obięte iest w następującym oddziale.

O d d z i a ł VII.

O sprawdzeniu sądowém oryginalnych pism czyli dokumentów.

Kiedy żądać można w sądzie gminnym i mieyskim sprawdzenia oryginalnych dokumentów.

Sposób ich sądowego sprawdzenia.

Sposób przyięcia od stron w téy mierze do protokołu sądowego wniosków.

Uwaga Zdarzyć się także często może, iż czyli to skarżący się czyli oskarżony, będzie miał w sprawie do sądu gminnego i mieyskiego wniesionéy ewikcyą do trzeciego. Potrzeba więc i w téy mierze oznaczyć skrócone postępowanie, które iest obięte w oddziale następującym.

O d d z i a ł VIII.

O pociągnienu do sprawy ewiktora.

Kto może i kiedy pociągnąć do sądu gminnego i mieyskiego ewiktora.

Kiedy ma pociągać ewiktora skarżący się, a kiedy oskarżony.

Sposób przyięcia skargi naprzeciw ewiktorowi do protokołu sądowego.

Postępowanie sądu w wydaniu mu rozkazu do stawienia się, w oznaczeniu terminu do odpowiedzi, i w przyjęciu iéy od niego.

Skutki tegoż postępowania co do instrukcyi głównéy sprawy.

Uwaga. Wydarzyć się także może, że oskarżony zechce przeciwko skarżącemu się wnieść do sądu gminnego i mieyskiego wzajemną skargę. Potrzeba więc i na ten przypadek oznaczyć skrócone postępowanie, które zawarte iest w oddziale następującym.

O d d z i a ł IX.

O w z a i e w n é y S k a r d z e.

Kiedy iest wolno oskarżonemu i w iakich przedmiotach wnieść do sądu gminnego i mieyskiego wzajemną skargę naprzeciw skarżącemu się.

Sposób przyjęcia takowéy skargi do protokołu sądowego.

Postępowanie stron i sądu w instrukcyi teyże wzajemnéy skargi.

Skutki teyże wzajemnéy skargi.

Uwaga. W sprawie do 500 zł. Polsk. niemoże bydź zabroniono oskarżonemu wnosić niektórych tych excepcyi, które i w większych sprawach są dozwolone, a które w rozdziale XVIII. są wymienione, i tak:

Nayprzód może bydź wniesiona excepcya niewłaściwości sądu, trzeba więc oznaczyć postępowanie, które iest objęte w oddziale następującym.

O d d z i a ł X.

O e x c e p c y a c h.

§. I

O excepcyi niewłaściwości sądu.

W iakim czasie ma bydź wniesiona do sądu gminnego i mieyskiego excepcya niewłaściwości sądu.

Sposób iéy przyjęcia do protokołu sądowego.

Postępowanie stron przy instrukcyi względem niéy.

Sposób iéy rozwiązania. Skutki teyże excepcyi.

Uwaga. może także zachodzić excepcya nie zrobionego inwentarza spadku, i nieupłynionego czasu do deklaracyi względem objęcia onegoż, o czym się mówiło w rozdziale XVIII. oddziale VI. potrzebne więc iest i tu postępowanie w téy mierze, które iest objęte w następującym §.

§. II.

O excepcyi niezrobionego inwentarza w spadku.

W jakim czasie ma bydź wniesiona excepcya niezrobionego inwentarza spadku, i nieupłynionego czasu do namysłu względem obięcia onegoż.

Sposób przyięcia ię do protokołu sądowego.

Skutki teyże excepcyi.

Uwaga. Niemożna także odmówić wnoszenia do Sądu gminnego i mieyskiego i innych tych excepcyi o których się mówiło w rozdziale XVIII. oddziale VII. iako to: excepcyi z powodu pociągnięcia ewiktora; ukończonéj sprawy; nieważności processowego aktu lub wręczenia; braku legitymacyi lub plenipotencyi; przedwczesnego powództwa i t. d. potrzeba więc oznaczyć i w téy mierze potrzebne postępowanie, to iest obięte w następującym §.

§. III.

O wszelakich innych excepcyach.

Wszystkie inne excepcye, iako to excepcya z powodu pociągnięcia do sprawy ewiktora, albo ukończonéj już sprawy; excepcya nieważności processowego aktu lub wręczenia; excepcya braku legitymacyi albo plenipotencyi, excepcya przedwczesnego powództwa i t. d. kiedy mają bydź do sądu gminnego i mieyskiego wnoszone.

Sposób ich przyięcia do protokołu sądowego.

Postępowanie stron i sądu przy instrukcyi ustnéj względem nich; skutki tychże excepcyi.

Uwaga. Wydarzyć się także może, że do sprawy w sądzie gminnym i mieyskim toczący się przyiść zechce ktoś trzeci z interwencją, o której się mówiło w rozdziale XVI. Potrzeba więc i na ten przypadek oznaczyć postępowanie, to iest obięte w oddziale następującym.

O d d z i a ł XI.

O i n t e r w e n c y i.

Kto i w jakich przypadkach przychodzić może z interwencją do sprawy w sądzie gminnym i mieyskim.

Sposób ię przyięcia do protokołu sądowego.

Sposób instrukcyi ustnéj względem nię między stronami.

Skutki wniesionéj interwencyi.

Uwaga. W sprawie do 500 zł. polsk. wolno iest równie iak w sprawach większych odstąpić od zaczętego processu. Może bydź także przypadek, że skarżący się zaniecha go popierać; wydarzyć się także może, iż w ciągu processu i nim instrukcyja sprawy ustna dostatecznie ukończoną będzie, iedna ze stron umrze i zaydzie przypadek wrócenia się do przerwanege processu.

Potrzebne więc są i w sądzie tymże przepisy postępowania, względem odstąpienia od processu, względem upadku processu, lub wrócenia się do niego.

Te objęte są w oddziale następującym.

O d d z i a ł XII.

O odstąpieniu od processu.

O upadku processu i o wróceniu się do processu.

Odwołanie się z stosowną redakcyą w ogólności do rozdziałów XIX. XX. XXI i do przepisów tam zawartych z tą różnicą, iż co w Sądzie Ziemijskim przez pisma obrończe między stronami nawzajem sobie doręczane uskutecznia się, to w sądzie gminnym i mieyskim przez przyięcie do protokołu sądowego ustnych żądań załatwiane bydź powinno.

Uwaga. W sądzie gminnym i mieyskim musi bydź także utrzymywany rejestr wpisów sądowych. Potrzeba więc dać i w téj mierze sądowi temu przepisy, które zawarte są w oddziale następującym.

O d d z i a ł XIII.

O rejestrze wpisów sądowych.

Sposób utrzymywania w sądzie gminnym i mieyskim rejestru sądowego spraw i zasypywania do niego wpisów.

Uwaga. Musi bydź także przepisany porządek czas i bezpieczeństwo audyencyi sądu gminnego i mieyskiego, potrzebne więc i w téj mierze przepisy. Te są objęte w oddziale następującym.

O d d z i a ł XIV.

O audyencyach sądu gminnego i mieyskiego.

Które dni w tygodniu są wyznaczone na audyencye sądu gminnego i mieyskiego.

Zresztą odwołanie się do ogólnych przepisów rozdziału XXIII. co się tycze porządku audyencyi i zabezpieczenia osób sądowych.

Uwaga. Zdarzyć się może także przypadek, że sędzia gminny i mieyski z przyczyn prawem oznaczonych wyłączony będzie od sądenia sprawy. Potrzeba więc wskazać w téj mierze stosowne postępowanie, które objęte jest w oddziale następującym.

O d d z i a ł X V.

O wyłączeniu sędziów gminnych i mieyskich.

Odwołanie się do rozdziału XXIV. i do wymienionych tam przyczyn wyłączania sędziego.

Kiedy, do kogo i w jakim sposobie ma być wniesione toż wyłączenie.

Postępowanie w rozwiązaniu tegoż wyłączenia.

Skutki onegoż.

Uwaga. Sąd cywilny jako konstytucyjny ma istotną atrybucyą sądenia spraw 500. zł. polsk. nieprzechodzących. Musi więc ie rzeczywiście sądzić i w nich wydawać wyroki. Należy więc także dać sądowi temu potrzebne względem takowych wyroków przepisy.

Te zawarte są w oddziale następującym.

O d d z i a ł X V I.

O wyrokach sądu cywilnego.

Co sąd gminny i mieyski zachować ma przy wyrokowaniu. Gdzie sentencyą zapisać powinien.

Kiedy, i iak ta ma być stronom ogłoszona.

Co ma zachować sąd wyrokując zaocznie.

Co wyroki zawierać w sobie mają.

Jak mają być redagowane.

W jakim sposobie wyciągi ich mają być wydawane stronom.

Czyli wolno jest sądowi i w iakich przypadkach dozwolnić eksekucyi tymczasowéy wyroku.

Czy wolno jest zagrozić przymus czyli areszt osobisty.

Co ma zachować sąd w wydaniu wyroku dopuszczającego stronę do dowodu przez przysięgę, przez świadków it. d.

Co ma sąd gminny i mieyski zachować przy odebraniu przysięgi.

Co ma zachować w przypadku potrzebnéy czynności przez biegłych.

Co ma zachować w przypadku potrzeby udania się sędziego na mieysce.

O sposobie wręczenia wyroków sądu gminnego i miejskiego.

Uwaga. Nie można także w sprawach 500 zł. polsk. nieprzenoszących odmówić stronie środka prawego naprzeciw zaocznemu wyrokowi, i trzeba dać na ten przypadek potrzebne przepisy. Te zawarte są w oddziale następującym.

O d d z i a ł XVII.

O opozycji przeciwko zaocznym wyrokom sądu gminnego i miejskiego.

W jakim czasie ma być wniesiona opozycja przeciwko zaocznemu wyrokowi sądu gminnego i miejskiego.

Sposób przyjęcia ię do protokołu sądowego.

Sposób postępowania przy instrukcyi względem nię.

Skutki przyjętę opozycji.

Uwaga. Wydarzać się także będą w sądzie gminnym i miejskim przypadki wyprowadzenia w sprawie 500 zł. polsk. nieprzenoszący, inkwizycy z świadków. Należy więc równie dać w tę mierze skrócone dla stron i sądu przepisy. Te zawarte są w oddziale następującym.

O d d z i a ł XVIII.

O postępowaniu przy wyprowadzeniu inkwizycyi w sądzie gminnym i miejskim.

Ogólny przepis, że niemoże być wyprowadzona w sądzie gminnym i miejskim inkwizycya, iak tylko na mocy wyroku dopuszczającego teyże inkwizycyi.

Co wyrok ten zawierać powinien.

Sposób wydania rozkazu sądowego stronom i świadkom do stawienia się na termin do inkwizycyi wyznaczony.

Zresztą odwoła^{nie} się do ogólnych przepisów rozdziału XXXV. tyczących się sposobu wyprowadzenia inkwizycyi i spisania onychże protokołu.

Postępowanie stron i sądu w drodze wydania wyroku stanowiącego po ukończonę inkwizycyi.

Uwaga. w sprawie o 500 zł. Polsk. tak iak i w większey osoba przegrywaiąca process, na ponoszenie kosztów skazana być powinna. Należy więc i w tę mierze dać dla sądu gminnego i miejskiego potrzebne przepisy, które zawarte są w następującym oddziale.

O d d z i a ł XIX.

O kosztach processu w sądzie gminnym
i mieyskim.

Odwołanie się do ogólnych przepisów rozdziału XLV. względem zasądzania lub kompensacyi kosztów processu w Sądzie Ziemskim.

W jakim sposobie likwidowane bydź mają koszta processu w sądzie gminnym i mieyskim.

O d d z i a ł XX.

O g ó l n e p r a w i d ł a.

Przykaz ogólny stronom i sądom gminnym i mieyskim stosowania się do przepisów powszechnych, tyczących się postępowania sądowego w Sądach Ziemskich w księdze II. kodexu tego zawartych, o ile te niniejszym rozdziałem nie są zmienione, i o ile czyli to przy instrukcyi spraw, czyli też przy ich przygotowuiącym, przedstanowczém lub stanowczém osądzeniu potrzebnego zastosowania i użycia wymagać będą.

Uwaga. Najiaśniejszy Pan w odezwie swéy dnia $\frac{4}{18}$ Lipca roku 1817 do JO. Xięcia Namiestnika wydanéy, oświadczył swą wolę, ażeby przy nowém urządzeniu sądownictwa konstytucyinego miano także wzgląd na to: iżby włościanie otrzymywali niekosztowną sprawiedliwość. Z tego więc powodu przybędzie punkt następujący, to iest:

Przepis ogólny: że sprawy włościan 500 zł. polsk. nieprzechodzące, do sądu cywilnego to iest gminnego i mieyskiego wprowadzane, uwolnione są od wszelakich opłat stęplowych. (*)

Uwaga. Konstytucya Królestwa w artykule 147 oprócz sądów Ziemskich postanowiła [także w każdym Województwie sądy ziazdowe.

Już zamiarowi temu konstytucyi w ustanowieniu

(*) W uwadze na początku księgi II. domieszczoney oświadczył redaktor dać przyczynę, dla czego zaczął plan od postępowania w Sądzie Ziemskim, nie zaś w sądzie cywilnym czyli gminnym i mieyskim. Przyczyna ta iest widoczna. Gdyby bowiem redaktor zaczął był od postępowania w sądzie cywilnym dla spraw drobnych przeznaczonym, musiałby się tam rozszerzyć z wszystkimi temi ogólnymi przepisami i definicyjami, które się tyczą w ogólności sądów I. instancyi, a które czytać się dają przy postępowaniu w Sądzie Ziemskim. Uznał więc redaktor stosowniejszą bydź rzecz, wszystkie te ogólne przepisy i definicje przy postępowaniu w Sądzie Ziemskim iako sądzie I. instancyi nazywając domieszczyć, a przy postępowaniu w sądzie cywilnym do nich się tylko odwołać. I z téy to przyczyny redaktor plan swój od postępowania w sądzie tymże Ziemskim rozpoczął.

tych sądów odpowiedziało w znaczney części prawo seymowe roku 1818 o *normalnem rozgraniczeniu dobr nieruchomych* zapadłe; bo rozsądzenie wszystkich spraw zagranicznych sądom tymże ziazdowym wyłącznie oddało.

Oprócz zaś spraw takowych granicznych, mało iest rodzajów innych spraw, któreby sądowi ziazdowemu do rozsądzenia poleczone bydź miały; i to chyba tylko w następujących przypadkach:

1. Possessoryinych o których się mowiło w rozdziale XLIX. albo też wszelakich innych, w których sąd Ziemski uznałby potrzebę delegowania sądu ziazdowego na miejsce, o których mowiło się w rozdziale XXXVII.
2. W przypadku rozsądzenia sprawy rachunkowey tyżący się dóbr nieruchomych, lub obrachowania produktów gruntowych, o których sprawach mowiło się w rozdziałach XXXVIII. i LI; nakoniec
3. W przypadku rozpoznania i rozsądzenia spraw pretenzyinych między właścicielami a dzierżawcami i t. d. z dóbr nieruchomych wytoczyć się mogących.

Owo zgoła w tych tylko przypadkach, które wymagają naocznego widzenia rzeczy i rozpoznania sporu na gruncie z tychże dobr nieruchomych zachodzącego.

Przepisy więc stosujące się do takowych sądów ziazdowych i do postępowania sądowego cywilnego w nich zawarte są w rozdziale następującym z kolei 59.

R O Z D Z I A Ł LIX.

O postępowaniu w sądach ziazdowych Woiewódzkich.

O d d z i a ł I.

O sędziach ziazdowych.

Odwołanie się do ogólnych przepisow rozdziału VI o Sądach Ziemskich, co do kwalifikacyi i obowiązków urzędu sędziego.

Jaką nadgrodeę dzienną sędziowie ziazdowi za czas odbywania urzędu sędziego pobierać mają, i od kogo.

Jak mają bydź rachowane im koszta podróży.

Do kogo należy obrachowanie takowey nadgrody i kosztów na przypadek sporu względem nich.

O d d z i a ł II.

O s ą d z i e z i a z d o w y m.

Z wielu sędziów składać się ma komplet sądu zjazdowego aby działanie jego było prawném.

Komu i kiedy sąd tenże z czynności swoich zdaie rapporta.

O d d z i a ł III.

O f e r y a c h s ą d u z i a z d o w e g o.

Przepis ogólny : że ferye w rozdziale VIII. dla sądów Ziemskich oznaczone służą także i sądom zjazdowym, z wyłączeniem

1. Przypadków które sąd ziemski w wyroku delegującym sąd zjazdowy uzna za wymagające pośpiechu i rozsądzenia nawet w czasie feryów.
2. Zwyczajem także spraw granicznych, w których co do czasu wolnego od ich sądenia Sądy Zjazdowe stosować się będą do art. 144 prawa seymowego roku 1818 o *normalném rozgraniczeniu* postanowionego.

O d d z i a ł IV.

O s p r a w a c h S ą d o w i Z j a z d o w e m u w ł a ś c i w y c h.

Ogólny przepis, że Sąd Zjazdowy nigdy inaczéy sądowniczych attribucyi wykonywać nie może, iak tylko na mocy delegacyjnego wyroku od właściwego Sądu Ziemskiego lub Trybunału wyższéy Instancyi wydanego.

Ogólny przepis, że Sąd Zjazdowy do rozsądzenia takich tylko spraw przez delegacją od Sądu Ziemskiego lub Trybunału wyższéy Instancyi upoważnionym bydź może, które naocznego widzenia lub rozpoznania sporu na gruncie dóbr nieruchomych wymagać będą.

Ogólny przykaz dla Sądów Zjazdowych stosowania się do przepisów prawa seymowego roku 1818 o *normalném rozgraniczeniu dóbr nieruchomych* co do postępowania w sprawach granicznych i ich sądenia.

O d d z i a ł V.

O i n s t r u k c y i s p r a w w S ą d z i e Z j a z d o w y m.

Ogólny przepis, że instrukcja spraw w Sądzie Zjazdowym odbywa się bez pośrednictwa obrońców, z wolnością atoli zo-

stawioną stronom użycia ich albo też doradców lub pełnomocników, gdy tego zechcą.

Ogólny przepis, że instrukcyja spraw w Sądzie Zjazdowym odbywa się ustnie, z tym atoli warunkiem, że Sąd Zjazdowy wszystkie stron wnioski i obrony do protokołu sądowego wiernie zapisać iest obowiązany.

O d d z i a ł VI.

O postępowaniu przed Delegowanym Sądem Zjazdowym w sprawach possessoryjnych, lub innych potrzebujących Delegacyi Sądu Zjazdowego na miejsce.

Sposób udania się strony powodowój do Sądu Zjazdowego z proźbą o wyznaczenie terminu pewnego do zjazdu.

Sposób zawiadomienia strony przeciwnój o terminie zjazdu.

Sposób stawienia się stron przed Sądem Zjazdowym i robienia przez nie wniosków i obron.

Sposób sporządzenia protokołu przez Sąd Zjazdowy.

Sposób wydania przez Sąd Zjazdowy wyroku stanowczego i ogłoszenia onegoż stronom.

Skutki niestawienia się [którýkolwiek] strony przed Sądem Zjazdowym.

O d d z i a ł VII.

O postępowaniu przed Delegowanym Sądem Zjazdowym w sprawach wszelakich rachunkowych dotyczących się posiadania dóbr nieruchomych, albo obrachowania produktów lub pretensyi gruntowych.

Przepis ogólny, że strony i Sady Zjazdowe stosować się w tych przypadkach mają do postępowania tego, iakie wyżej już w rozdziale LI. oddziale II. przed Delegowanym Sędzią Ziemskim iest wskazane, z tą tylko różnicą: że strony same bez asystencyi obrońców przed Sądem Zjazdowym stawać mogą, i że Sąd Zjazdowy po ukończonej instrukcyi iakiegokolwiek rachunku, sam względem zachodzącego między stronami sporu wyrok stanowczy wydaie i ogłasza.

O d d z i a ł VIII.

O obeyrzeniu i sprawdzeniu sądowém oryginalnych dokumentów w Sądzie Zjazdowym przez strony użytych.

Ogólny przepis: że w przypadku zaprzeczenia rzetelności

oryginalnych dokumentów których strony w sądzie Zjazdowym w iakiéykolwiek sprawie, a nawet w sprawach granicznych naprzeciw sobie użyją, stosować się należy do tych przepisów i do tego postępowania iakie iuż wyżéy w rozdziale XVII. dla stron i Sądu Ziemskiego są wskazane.

O d d z i a ł IX.

O wroceniu się do processu.

Przepis ogólny, że gdyby którakolwiek strona w ciągu processu w sądzie Zjazdowym instruowanego, i nim ten dostatecznie do osądzenia przygotowany będzie umarła, natenczas Sąd Zjazdowy od dalszego działania wstrzymać się powinien, strona zaś żądająca wrócenia się do processu udać się do Sądu Ziemskiego i tam wyrok pozwalający wrócenia się do przerwanego processu podług przepisów rozdziału XXI. pozyskać ma.

O d d z i a ł X.

O wyłączeniu Sędziów Zjazdowych.

Odwołanie się do rozdziału XXIV. co do przyczyn wyłączenia Sędziów.

Gdzie, w iakim sposobie, i kiedy wyłączenie Sędziów Zjazdowych wniesione być ma.

Skutki tegoż wyłączenia.

O d d z i a ł XI.

O wyrokach sądu zjazdowego.

Sposób ogłaszania wyroków w sądzie zjazdowym.

Sposób redakcyi tychże wyroków.

Gdzie i kiedy sąd zjazdowy oryginalne swoje wyroki i protokoły sądowe tyczące się instrukcyi spraw, odsyłać powinien.

Do kogo należy wydawanie wyciągu onychże stronom.

O d d z i a ł XII.

O opozycyi naprzeciwko wyrokom zaocznym sądu zjazdowego.

Gdzie, kiedy, i w iakim sposobie opozycya na przeciw zaocznym wyrokom sądu zjazdowego założoną być ma.

Postępowanie w instrukcyi względem teyże opozycyi.

Skutki przyiętęy lub odrzuconęy opozycyi.

O d d z i a ł XIII.

O kosztach procesu.

Ogólny przepis: że tak strony w likwidowaniu kosztów procesu przed sądem ziazdowym, iakoteż sądy ziazdowe w zasądzeniu ich lub kompensowaniu przy wyrokach stanowczych, stosować się powinny do przepisów w roz. XLV. obiętych.

O d d z i a ł XIV.

Prawidła ogólne tyczące się postępowania sądowego w sądzie ziazdowym.

Ogólne prawidło: że wszystkie inne przepisy postępowania sądowego w księdze II. kodexu tego dla sądów Ziemskich wskazane, o ile te w sądzie ziazdowym czyli to przy instrukcyi spraw do niego odesłanych, czyli też przy ich przygotowuiącym, przedstawowym lub stanowczym osądzeniu, niemniéy przy odebraniu przysięg, wyprowadzaniu inkwizycyi, potrzebney czynności biegłych w sztuce i t. d, właściwego użycia i zastosowania wymagać będą, i o ile te w rozdziale niniejszym nie są zmienione, przez strony i sąd tenże ziazdowy zachowane być powinny.

Uwaga. Dekretem Królewskim dnia 24. Marca roku 1809 wydanym, kodex handlowy Francuzki został uznany za obowiązujący kraj naowczas Xięstwa Warszawskiego, i ten dotychczasowym trybunałom handlowym w sądzie służy dotąd za prawo.

Postępowanie sądowe dla dotychczasowych trybunałów handlowych, zawarte iest w szczególnym tytule XXV. części I. księgi II. ogólnego dotychczasowego kodexu postępowania cywilnego, do którego to postępowania sam nawet kodex handlowy w księdze IV tytule III. odwołuje się; gdy więc w miejsce dotychczasowego kodexu Francuzkiego postępowania cywilnego, ma być zaprowadzony nowy kodex Królestwa Polskiego, do którego plan niniejszy służy; z tego zatem powodu następujący także rozdział obeymujący postępowanie przed nowemi konstytucyinemi sądami handlowemi domieścić tu należy, i ten iest z kolei 60.

R O Z D Z I A Ł LX.

O postępowaniu w sądach handlowych.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O sędziach i o sądzie handlowym.

Odwołanie się w ogolności do ks. IV. tytułu I. kodexu handl.

O d d z i a ł II.

O pozwach do sądu handlowego.

Ogólny przepis, że każda sprawa przychodzić powinna do sądu handlowego z pozwu.

Jakie formalności zachować należy w wydawaniu pozwów.

Jaki termin najkrótszy może być w pozwie pozwanemu do odpowiedzi wyznaczony.

Czy wolno jest, w jakich przypadkach, i za czym pozwoleniem zapożywać na dzień pewny i na godzinę pozwanego, a nawet zająć jego ruchomości.

Ogólny przepis, że cudzoziemiec pozywający nie może być zniewalany do złożenia kaucyi na rzecz pozwanego za koszta i szkody.

Czy wolno Prezesowi sądu zniewolić powoda według okoliczności do złożenia kaucyi, albo do udowodnienia dostatecznej wypłacalności, i jaki mają w téj mierze skutek rozkazy Prezesa.

W interesach dotyczących się spławu lub opatrzenia w potrzebne rekwizyta statków spławnych, albowież w innych nagłych przedmiotach, jaki jest dozwolony skrocony sposób zapożywania, i z jakim skutkiem.

Pozew położony na statku spławnym czyli jest ważny.

Przed który sąd handlowy wolno jest zapożywać stronę przeciwną.

O d d z i a ł III.

O postępowaniu przy instrukcyi spraw.

Jaki jest sposób stawania stron w sądzie.

Ogólny przepis: że instrukcyja spraw w sądzie handlowym odbywać się może bez pośrednictwa obrońców albo przez pisma, albo też tylko słownie podług woli stron.

Ogólny przepis: że wolno sądowi handlowemu nawet z urzędu wysłuchać na audyencyi do protokołu wniosków stron osobiście, albo delegować tym końcem sędziego, który sporządzić powinien protokół.

Jeżeli się na terminie z pozwu wyznaczonym stawia w sądzie strony nie zamieszkałe pod nim, a na pierwszój audyencyi nienastąpi wyrok stanowczy, jaki jest ich obowiązek względem obrania sobie zamieszkania i pod jakim rygorem.

O d d z i a ł IV.

O excepcyi niewłaściwości Sądu.

Jaki jest obowiązek sądu z urzędu, jeżeli sąd nie jest właściwym co do przedmiotu sprawy.

Kiedy ma być wnoszona excepcya niewłaściwości sądu zarzucana z innych przyczyn.

Czyli po uchyleniu excepcyi niewłaściwości sądu, wolno jest sądowi wyrokować stanowczo co do przedmiotu głównego, i jakie jest w téj mierze postępowanie.

Od wyroku wydanego co do właściwości sądu czy wolno jest appellować.

O d d z i a ł V.

O obeyrzeniu i sprawdzeniu sądowém oryginalnych dokumentów.

Jakie jest postępowanie stron i sądu handlowego na przypadek zaprzeczonéj rzetelności lub nieprzyznania dokumentu oryginalnego, albo też zarzuczonego onemuż fałszu.

O d d z i a ł VI.

O wyznaczeniu sędziów polubownych, lub biegłych.

W jakich przypadkach i w jakim zamiarze sąd handlowy może odesłać strony przed sędziów polubownych, i przed wielu.

W jakich przypadkach sąd handlowy wyznaczać może biegłych i wielu.

Do kogo należy mianowanie sędziów polubownych i biegłych.

W jakim czasie można podawać zarzuty względem wyłączenia ich.

Relacya sędziów polubownych lub biegłych gdzie ma być złożona.

O d d z i a ł VII.

O i n k w i z y c y a c h.

Jakie formalności sąd handlowy zachować powinien przy wyprowadzaniu inkwizycyi.

O d d z i a ł VIII.

Jakie jest postępowanie w sądzie handlowym na przypadek wrócenia się do processu, co do wdów i successorów osób podlegających iurysdykcji sądu handlowego.

O d d z i a ł IX.

O wyrokach sądu handlowego.

Jaki jest skutek niestawienia się powoda w sądzie handlowym.
 Jaki jest skutek niestawienia się pozwanego.
 Jakie są formalności w redakcyi wyroków sądu handlowego
 i w wydawaniu ich wyciągu stronom.

Co zachować należy przy wręczaniu wyroku zaocznego, i co
 też wręczenie zawierać powinno.

Wyrok zaoczny od którego czasu może być wykonalnym.

Czyli i w jakich przypadkach może sąd handlowy nakazać exe-
 kucyą tymczasową swoich wyroków, pomimo appellacyi i bez
 kaucyi.

W jakich przypadkach może iéy tylko dozwolić pod obo-
 wiązkiem złożenia kaucyi lub udowodnienia wypłacalności.

Jakie jest postępowanie w drodze składania kaucyi, robienia
 przeciwko niéy zarzutów, i ich rozstrzygnięcia.

Rozpoznanie sporów przy exekucyi wyroków sądu handlowe-
 go zachodzących, do którego sądu należy.

O d d z i a ł X.

O opozycyi przeciwko wyrokom zaocznym sądu
 handlowego.

W jakim czasie opozycya naprzeciw wyrokowi zaocznemu
 może być założona i przyięta.

Sposób iéy założenia i stronie przeciwnéy wręczenia.

Skutki założonéy opozycyi co do exekucyi wyroku zao-
 cznego.

O d d z i a ł XI.

O g ó l n e p r z e p i s y.

Ogólne prawidło: że wszystkie inne przepisy postępowania
 sądowego w księdze II. niniejszego kodexu dla sądów Ziemskich
 wskazane, o ile te niniejszym rozdziałem zmienione niesą, i o ile
 potrzebnego użycia i zastosowania wymagać będą, w sądach tak-
 że handlowych zachowane być mają.

Uwaga. Tu się kończy plan projektu do kodexu postępo-
 wania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego co do
 części I. następnie redaktor uzupełni plan tenże co do re-
 sztujących dwóch ieszcze części tegoż kodexu.

Dan w Warszawie d. 15. Maia roku 1819.

Jan Nep. WOLICKI Sędzia Trybunału Naywyż.

Redaktor.

REGISTR MATERII

W części pierwszój kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego znajdujących się.

C z ę ś ć I.

O postępowaniu w Sądach I. Instancji iako to w Sądach Ziemskich, w Sądzie Cywilnym czyli Gminnym i Miejskim, w Sądach Zjazdowych i w Sądach Handlowych.

W S T Ę P D O K O D E X U

K S I Ę G A I.

Przepisy ogólne dotyczące się postępowania cywilnego w Sądach I. Instancji.

<i>Rozdział 1.</i>	<i>oddział 1.</i>	<i>o dowodach w ogólności.</i>
	— — 2.	<i>o dowodzie przez wyznanie.</i>
	— — 3.	<i>o dowodzie przez pisma urzędowe.</i>
	— — 4.	<i>o dowodzie przez pisma prywatne.</i>
	— — 5.	<i>o dowodzie przez kopie pism urzędowych.</i>
	— — 6.	<i>o dowodzie przez pisma przyznające i potwierdzające.</i>
	— — 7.	<i>o dowodzie przez karby.</i>
	— — 8.	<i>o dowodzie przez świadków.</i>
	— — 9.	<i>o dowodzie przez domniemanie (Praesumptio.)</i>
	— — 10.	<i>o dowodzie przez przysięgę stanowczą czyli spór kończącą (Juramentum litis decisivum.)</i>

		oddział 11.	o dowodzie przez przysięgę wyznaczoną z urzędu.
		— — 12.	o dowodzie przez przysięgę wyjawienia (Juramentum Manifestationis.)
		— — 12.	o dowodzie przez biegłych wsztuce (per artis peritos.)
Rozdział	II.	— —	o zamieszkaniu.
— —	III.	— —	o pojednaniu przez sędziów pokoju.
— —	IV.	— —	o właściwości i przyzwitości Sądów 1. Instancyi.
		oddział 1.	ogólne przepisy.
		— — 2.	o właściwości Sądów 1. In- stancyi, to jest sądu cywilnego czyli gmin- nego i mieyskiego, Są- dów Ziemskich i Zja- zdowych z względu na ilość przedmiotu.
		— — 3.	o właściwości tychże sądów z względu na sam przedmiot.
		— — 4.	o Sądzie Ziemskim Woie- wództwa Mazowieckie- go wyłącznym dla nie- których spraw.
		— — 5.	o właściwości sądów han- dlowych.
Rozdział	V.	— —	o instrukcyi spraw w Są- dach 1. Instancyi w ogólności.

K S I E Ą G A II.

O postępowaniu w Sądach Ziemskich Woiewódzkich.

D z i a ł I.

O Sędziach i Sądach Ziemskich, o obrońcach sądowych
i o feryach sądowych.

Rozdział	VI.	oddział 1.	o Sędziach Ziemskich.
		— — 2.	o Sądach Ziemskich.
Rozdział	VII.	— —	o obrońcach przy Sądach Ziemskich (patronach.)

Rozdział VIII. — — o feryach sądowych czyli dniach wolnych i spoczynkowych do sądownictwa.

D z i a ł II.

O instrukcyi spraw w Sądzie Ziemskim.

Rozdział IX. oddział 1. o umocowaniu obrońcy sądowego w sprawie do Sądu Ziemskiego przychodzący w ogólności.
— — 2. o wyznaczeniu przez sąd z urzędu obrońcy ubogiemu.

Rozdział X. — — o pozwach do sądu Ziemskiego.

oddział 1. przepisy ogólne
— — 2. o postępowaniu szczególnem przy wydawaniu pozwu przeciwko nieprzytomnej w kraiu osobie.
— — 3. o terminie w pozwie do stawienia się i odpowiedzi pozwanemu wyznaczonym.
— — 4. o wręczeniu pozwów.

Rozdział XI. oddział 1. o zawiadomieniu powoda przez pozwanego względem ustanowionego z jego strony obrońcy.
— — 2. o wzajemnych pismach obrończych i ich wręczeniu.

— — 3. o wzajemnej komunikacji dokumentów.

Rozdział XII. — — o szybkim tak zwanym summarycznym postępowaniu w instrukcyi niektórych szczególnych spraw.

— — XIII. — — o wyznaczeniu Sądu Ziemskiego. dla sprawy.

Rozdział	XXXIX.	— —	o dozwoleniu wyrokiem sądowym odwołki terminu wypłaty szczególnym dłużnikom.
— —	XL.	— —	o nakazie w wyroku tymczasowej exekucyi onegoż.
— —	XLI.	— —	o nakazie w wyroku przymusu to jest aresztu osobistego.
— —	XLII.	— —	o wyroku nakazującym złożenie kaucyi i o postępowaniu sądowym przy iey złożeniu.
— —	XLIII.	— —	o wyroku skazującym na wynadgródenie zrzędzonych szkód i straconych korzyści i o postępowaniu przy ich obrachowaniu po wyroku.
— —	XLIV.	— —	o wręczaniu wyroków sądowych w ogólności.
— —	XLV.	— —	o kosztach processu.

D z i a ł IV.

O niektórych szczególnych sprawach Sądowni Ziemskiemu właściwych i o szczególniejszym w nich postępowaniu.

Rozdział	XLVI.	— —	o postępowaniu w sprawach tyczących się związku małżeńskiego.
		odddział 1.	przepisy ogólne.
		— — 2.	o postępowaniu w sprawie względem nieważności małżeństwa z przyczyn oznaczonych i małżeństwo poprzedzających.
		— — 3.	o postępowaniu w sprawie

względem rozłączenia
ważnie zawartego mał-
żeństwa z przyczyn
oznaczonych i po za-
warciu iego nastąpio-
nych.

oddział 4. o postępowaniu w sprawach
separacyjnych między
małżonkami (separatio
a mensa et thoro.)

Rozdział	XLVII.	— —	o sprawie względem oddzie- lenia majątku między małżonkami.
— —	XLVIII.	— —	o sprawie względem umoco- wania kobiety zamę- żnéy.
— —	XLIX.	— —	o sprawach possessoryjnych.
— —	L.	— —	o sprawach granicznych.
— —	LI.	— —	o sprawach rachunkowych.
			oddział 1. przepisy ogólne.
		— —	2. o postępowaniu przed Delegowanym Sędzią Ziemskim do instruk- cyi rachunku.
— —	LII.	— —	o sprawie z przyczyny chę- pienia się czyli prze- chwalania się (ex lege diffamari.)
— —	LIII.	— —	o sprawie z przyczyny zaprze- czonego przedsięwzię- cia nowej budowy.
— —	LIV.	— —	o sprawie względem wyda- nia dokumentu na pi- śmie przez drugiego (de edendo.)
— —	LV.	— —	o sprawie końcem pozyskania dowodu przez świad- ków na wieczną pa- miątkę.
— —	LVI.	— —	o sprawie względem umorze- nia dokumentu zgub- ionego na piśmie.

Rozdział LVII. — — o sprawie względem odnowienia zastarzałego albo zepsutego dokumentu.

K S I E Ą G A III.

O postępowaniu w Sądzie Cywilnym czyli Gminnym i Miejskim, w Sądach Zjazdowych i w Sądach Handlowych.

Rozdział LVIII. — — o postępowaniu w Sądzie Cywilnym czyli Gminnym i Miejskim.

oddział 1. o Sędziach Cywilnych.

— — 2. o Sądzie 1. Instancji Cywilnym czyli Gminnym i Miejskim.

— — 3. o feryach sądowych.

— — 4. o instrukcyi spraw.

— — 5. o przyjęciu skargi i wszystkich obron.

— — 6. o wyznaczeniu sądu.

— — 7. o sprawdzeniu sądowym oryginalnych pism czyli dokumentów.

— — 8. o pociągnięciu do sprawy ewiktora.

— — 9. o wzajemnej skardze.

— — 10. o excepcyach.

§. 1. excepcyi niewłaściwości sądu.

§. 2. o excepcyi niezrobionego inwentarza spadku.

§. 3. o wszelakich innych excepcyach.

— — 11. o interwencyi.

— — 12. o odstąpieniu od processu, o upadku processu, i o wróceniu się do processu.

— — 13. o regeście wpisów sądowych.

oddział 14.

oddział 14. o audyencyach Sądu Gminnego i Miejskiego.

— — 15. o wyłączeniu sędziów.

— — 16. o wyrokach Sądu Cywilnego.

— — 17. o opozycyi przeciwko zaocznym wyrokom.

— — 18. o postępowaniu przy wyprawdzonej inkwizycyi.

— — 19. o kosztach processu.

— — 20. ogólne prawidła.

Rozdział LIX.

— — o postępowaniu w Sądach Zjazdowych.

oddział 1. o Sędziach Zjazdowych.

— — 2. o Sądzie Zjazdowym.

— — 3. o feryach Sądu Zjazdowego.

— — 4. o sprawach Sądowi Zjazdowemu właściwych.

— — 5. o instrukcyi spraw.

— — 6. o postępowaniu przed Delegowanym Sądem Zjazdowym w sprawach posessoryjnych lub innych potrzebujących Delegacyi Sądu Zjazdowego na miejsce.

— — 7. o postępowaniu przed Delegowanym Sądem Zjazdowym w sprawach wszelakich rachunkowych, tyczących się posiadania dóbr nieruchomości albo obrachowania produktów lub pretensyi gruntowych.

— — 8. o obejrzeniu i sprawdzeniu oryginalnych dokumentów w Sądzie Zjazdowym przez strony użytych.

— — 9. o wróceniu się do processu,

— — 10. o wyłączeniu Sędziów Zjazdowych.

— — 11. o wyrokach sądu Zjazdowego.

- oddział 12. o opozycyi przeciwko wyrokom zaocznym Sądu Zjazdowego.
- — 13. o kosztach processu.
- — 14. ogólne prawidła tyczące się postępowania w Sądzie Zjazdowym.
- Rozdział LX. — — o postępowaniu w Sądach Handlowych.
- oddział 1. o Sędziach i o Sądzie Handlowym.
- — 2. o pozwach.
- — 3. o postępowaniu przy instrukcyi spraw.
- — 4. o excepcyi niewłaściwości Sądu.
- — 5. o obeyrzeniu i sprawdzeniu sądowym oryginalnych dokumentów.
- — 6. o wyznaczeniu sędziów polubownych lub biegłych.
- — 7. o inkwizycjach.
- — 8. o wróceniu się do processu.
- — 9. o wyrokach Sądu Handlowego.
- — 10. o opozycyi przeciwko wyrokom.
- — 11. ogólne przepisy.

Dan w Warszawie d. 15. Maia roku 1819.

Jan Nep. WOLICKI Sędzia Trybunału Naywyż.

R e d a k t o r.

Kontynuacja planu do projektu kodeksu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego.

C z ę ś ć II.

- O postępowaniu w Trybunałach Appellacyjnych.
- O postępowaniu w Trybunale Najwyższym.
- O sądach polubownych, i o postępowaniu w nich.
- O środkach nadzwyczajnych do zaskarżania wyroków sądowych, i
- O exekucyi sądowój.

Uwaga. Konstytucya Królestwa w art. 150. postanawia na całe Królestwo najmniéj dwa Trybunały Appellacyjne do przesądzania mocą drugiey instancyi spraw sądzonych w sądach pierwszej instancyi; przepisy więc postępowania sądowego w sprawach cywilnych, tak w przychodzeniu drogą appellacyi do tychże Trybunałów, iako też w przesądzaniu spraw rzeczonych mocą drugiey instancyi przez też Trybunały, objęte są w następującej księdze.

K S I E G A I.

O postępowaniu w Trybunałach Appellacyjnych.

R O Z D Z I A Ł I.

O Sędziach Appellacyjnych, o Trybunale Appellacyjnym, o Obrońcach, o feryach, o właściwości Trybunału Appellacyjnego, o appellacyi w ogólności i iéy czasie.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O Sędziach Appellacyjnych.

Zastosowanie przepisów Rozdziału IV Oddziału 1. Części I. co do kwalifikacyi, i obowiązków Sędziego.

Warunek ogólny, że nikt nie może otrzymać urzędu Sędziego Appellacyjnego, kto wprzód przez pewny przeciąg czasu nie odbywał urzędu Sędziego pierwszój instancyi.

O d d z i a ł 2.

O Trybunale Appellacyjnym.

Z wielu Sędziów, najmniey składać się powinien komplet Trybunału Appellacyjnego, dla prawnego działania potrzebny.

Czy wolno jest Trybunałowi Appellacyjnemu, w parzystej liczbie sądzić.

Jak należy postąpić na przypadek parzystej liczby Sędziów przytomnych.

Komu i kiedy Trybunał Appellacyjny z czynności sądowych zdawać powinien rapporta.

O d d z i a ł 3.

O obrońcach przy Trybunale Appellacyjnym (*Adwokatach*)

Zastósowanie przepisów Rozd. VII. Części I. co do kwalifikacyi i obowiązków obrońcy sądowego.

Przepis ogólny, że nikt nie może otrzymać stopnia Adwokata przy Trybunale Appellacyjnym, kto wprzód przez pewny przeciąg czasu nie odbywał obowiązków obrońcy sądowego przy sądach pierwszój instancyi.

Przepis, że Adwokaci przy Trybunałach Appellacyjnych ustanowieni, mogą przyjmować do obrony sprawy we wszystkich sądach pierwszój instancyi miejscowych, lecz z względu tego podlegają także władzy, dozorowi i karności tych sądów.

O d d d z i a ł 4.

O feryach Trybunału Appellacyjnego co do sądownictwa cywilnego.

Przepis ogólny, że dni wolne i spoczynkowe od zwyczajnego sądownictwa spraw cywilnych, w Rozdz. VIII. Części I. wyżej wymienione, służą także Trybunałom Appellacyjnym, z wyjątkiem niektórych szczególnych spraw, pośpiechu wymagających, które w czasie nawet feryów instruowane i sądzone będą.

O d d z i a ł 5.

O właściwości Trybunału Appellacyjnego.

Ogólny przepis, że każdy Trybunał Apellacyjny jest sądem właściwym do przesądzenia mocą drugiey instancyi tych tylko spraw, które przez sądy pierwszey instancyi w obrębie i pod jurisdycyą tegoż Trybunału będące, sądzonemi były. Wyjąwszy te przypadki, w którychby rozsądzenie sprawy, w sądzie pierwszey instancyi, pod jurisdycyą innego Trybunału Appellacyjnego zostaiącym sądzonéy, przez Naywyższy Trybunał Królestwa drugiemu Trybunałowi Appellacyjnemu poleczone, lub do niego odesłane było.

O d d z i a ł 6.

O appellacyi w ogólności, i o czasie do założenia iéy oznaczonym.

Komu wolno iest odwołać się od wyroku pierwszey instancyi do Trybunału Appellacyjnego.

Jaki iest dozwolony czas najdłuższy, do założenia appellacyi od wyroków w pierwszey instancyi zapadłych.

Od którego dnia czas ten rachuje się co do wyroków ocznych i co do wyroków zaocznych.

Dla małoletnich, nieusamowolnionych, odkąd się ten termin zaczyna.

Odkąd się zaczyna dla osób nieprzytomnych w kraju.

Od wyroków zaocznych, w którym czasie nie wolno iest zakładać appellacyi.

Od wyroków względem niewłaściwości sądu zapadłych, w jakim czasie ma bydź zakładana appellacya, i iaki iéy skutek.

Czy wolno iest appellowanemu, bez wydanego z strony swojej pozwu, wprowadzić wzajemnie appellacyą tak zwaną *incidentalną*, i iakie iest na ten przypadek postępowanie.

Od wyroku przygotowuiącego sprawę czyli i kiedy można założyć appellacyą, i od którego czasu rachuje się termin do iéy założenia.

Czyli wolno iest założyć appellacyą od wyroku przygotowuiącego sprawę, choćby ten był wykonanym.

Jaki iest skutek założonóy w czasie appellacyi od wyroków przedstanowczych i stanowczych co do ich exekucyi.

Jaki iest skutek niezłożonóy w czasie appellacyi.

R O Z D Z I A Ł II.

O Instrukcyi spraw od sądów 1. Instancyi ziemskich, zjazdowych, i handlowych, drogą appellacyi przychodzących.

T r e ś ć

O d d z i a ł 1.

O umocowaniu obrońcy w Trybunale Appellacyjnym.

§. 1.

O umocowaniu obrońcy w ogólności.

Zastosowanie przepisów Rozdziału IX. Oddziału 1. części I, co do koniecznego warunku użycia asystencyi adwokata przez stronę każdą w sprawie do Sądu Appellacyjnego przychodzący, co do opatrzenia go w potrzebną na piśmie informacją, co do umocowania go przez plenipotencyą, i co do wyłączenia niektórych szczególnych spraw z pod tegoż warunku.

§. 2.

O wyznaczeniu przez Trybunał z urzędu Adwokata ubogiemu.

Zastosowanie w ogólności przepisów Rozdziału IX Oddziału 2.

Przepis, że ubogi, który już miał w sądzie pierwszój instancyi, dodanego z urzędu obrońcę, nie potrzebuje składać nowego attestu względem ubostwa.

O d d z i a ł 2.

O pozwach do Trybunału Appellacyjnego.

Przepis, że w sprawach które są od sądów pierwszój instancyi ziemskich, zjazdowych i handlowych odwołane, appellacya zakłada się przez wydanie pozwu

Co pozew ten, zawierać w sobie powinien.

Czy wolno jest w pozwie appellacyjnym zmieniać stan sprawy i konkluzyą, do sądu pierwszój instancyi wniesione.

Co do wydanego pozwu przyłączyć należy.

Co powinno poprzedzić wydanie pozwu przeciwko w kraiu nieprzytomnej osobie.

Do kogo podana ma być prośba o dodanie kuratora nieprzytomnemu do obrony sprawy.

Kto ma być za kuratora nieprzytomnemu wyznaczony, i jakie są jego obowiązki.

Jak daleki termin ma bydź wyznaczony w pozwie appellowanemu w kraiu zamieszkałemu lub w nim nieprzytomnemu.

Jak, gdzie, i przez kogo ma bydź wręczony pozew appellacyjny, appellowanym w kraiu zamieszkałym.

Komu ma bydź wręczony osobom w kraiu nieprzytomnym; i iak do wiadomości publiczney podany.

Pozew appellacyjny w sprawie tyczącę się rządu i własności publicznych, komu, i gdzie ma bydź doręczony.

Co należy zachować, i iak postąpić w doręczaniu pozwów appellacyjnych.

O d d z i a ł 3.

O zawiadomieniu appellującego przez appellowanego względem ustanowionego z strony iego obrońcy.

W iakim czasie appellowany po doręczonym pozwie ustanowić powinien sobie obrońcę.

W iakim sposobie, i kiedy appellowany zawiadomić powinien appellującego o ustanowieniu tegoż obrońcy.

O d d z i a ł 4.

O wzajemnych pismach obrończych appellacyjnych, i o ich wręczeniu.

Ogólny przepis, że instrukcja w sprawach przez sądy pierwszey instancyi ziemskie, zjazdowe, i handlowe sądzonych, odbywać się powinna w Trybunale appellacyjnym przez pisma obrończe od Adwokatów wygotowane.

Jak wiele pism takich obrończych stronom obydwom w sprawie iest w powszechności dozwolonych.

Jak nazywają się te pisma.

Co strona appellująca w wywodzie uciążliwości appellacyjnych wyrazić i iak go ułożyć powinna.

Czy wolno iest appellującemu przedmiot sprawy i konkluzją w sądzie pierwszey instancyi wniesione, przez wywod uciążliwości zmieniać.

Czy wolno mu iest nowe czyny, okoliczności lub dowody w wywodzie tymże przyłączać.

Czy wolno iest upomnieć się o prowizye, prowenta i należności przypadające od czasu zapadłego wyroku w pierwszey instancyi.

Kiedy, i iak doręczny bydź powinien tenże wywód stronie appellowanęj.

Jaki jest skutek niedoręczonego w czasie tegoż wywodu.

W jakim czasie strona appelowana odpowiedź swoją na tenże wywód appellującemu wręczyć, co w niej wyrazić i iak ią ułożyć powinna.

Jaki jest skutek niedoręczonej w czasie téjże odpowiedzi.

W jakim czasie appellujący replikę na téż odpowiedź appellowanemu wręczyć, co w niej wyrazić i iak ią ułożyć powinien.

Czy wolno mu nowe uciążliwości w replice przywodzić.

Jaki jest skutek niedoręczonej w czasie repliki.

Czy wolno jest appellującemu zrzec się repliki.

W jakim czasie appelowany duplikę appellującemu wręczyć, co w niej wyrazić i iak ią ułożyć ma.

Czyli nowe okoliczności przytaczać w duplice mu wolno.

Jaki jest skutek niedoręczonej w czasie dupliki.

Czy wolno appellowanemu zrzec się podania dupliki.

Jak, i w iakiéj formie zewnętrznej pisma te wszystkie obrończe pisane i przez kogo podpisane być powinny.

W iakich sprawach pisma te obrończe nie potrzebuia podpisu Adwokata

O d d z i a ł 5.

O wzajemnej komunikacji dokumentów i aktów w pierwszój Instancji instruowanych.

Zastosowanie przepisów w rozdziale XI. oddziale III. części I. zawartych.

O d d z i a ł 6.

O summarycznej instrukcji i w niej postępowaniu.

Zastosowanie w ogólności przepisów, w rozdziale XII. części I. objętych.

Uwaga. Wydarzyć się może przypadek że sprawa jedna do dwóch Trybunałów Appellacyjnych wytoczona będzie. Prawo natenczas dopuszcza proźby o wyznaczenie Trybunału Appellacyjnego dla sprawy, którą do Trybunału Naywyższego Królestwa wnieść należy. Postępowanie w téj mierze objęte jest w następującym oddziale.

O d d z i a ł 7.

O wyznaczeniu Trybunału Appellacyjnego dla sprawy.

W jakim przypadku żądać można wyznaczenia Trybunału Appellacyjnego do osądzenia sprawy.

Gdzie prośba takowa, zanesiona być ma.
 Postępowanie stron w instrukcyi takowéj proźby.
 Postępowanie Trybunału naywyższego w rozwiązaniu teyże
 proźby.
 Skutki przyiętęj albo odrzuconęj proźby.

O d d z i a ł 8.

O interwencyi trzeciego do sprawy w Trybunale
 Appellacyinym toczący się.

Kto ma prawo i kto może założyć interwencją iako osoba
 trzecia w sprawie do Trybunału Appellacyjnego wprowadzonęj.
 Postępowanie stron przy instrukcyi takowéj interwencyi.
 Postępowanie Trybunału Appellacyjnego w ięj rozwiąza-
 niu.

O d d z i a ł 9.

O e x c e p c y a c h.

§. 1.

O excepcyi niewłaściwości Trybunału Appella-
 cyinego.

W iakim przypadku excepcya niewłaściwości Trybunału
 Appellacyjnego może być wnoszona.

W iakim czasie excepcya ta wniesiona być powinna.

Jeżeli w czasie oznaczonym wniesiona nie będzie, iaki sku-
 tek.

Sposób wnoszenia teyże excepcyi i sądowéj względem nięj
 instrukcyi.

Czyli excepcya ta ~~nie~~ może być z odpowiedzią w głównęj
 sprawie połączona.

Jakie są skutki przyiętęj od Trybunału teyże excepcyi co
 do instrukcyi w głównęj sprawie i stanowczego oneyże rozsądze-
 nia.

Czyli obowiązany iest Trybunał Appellacyjny odsunąć z
 urzędu sprawę sobie niewłaściwą, choćby excepcya niewłaści-
 wości przez stronę wnoszoną nie była.

§. 2.

O wszelkich innych excepcyach.

Ogólny przepis: że żadna inna excepcya która miała począ-
 tek przed wyrokiem sądu pierwszēj instancyi, nie może być

wniesioną do Trybunału Appellacyjnego, jeżeli ta do sądu pierwszhey instancyi wnoszoną nie była.

Jakie w szczególności nowe excepcye wolno iest po wyroku pierwszhey instancyi do Trybunału Appellacyjnego wnosić.

Sposób ich wnoszenia, i sądowey względem nich instrukcyi.

O d d z i a ł 10.

O odstąpieniu od założonéy appellacyi.

W iakim sposobie uskutecznia się odstąpienie od appellacyi. Jakie skutki toż odstąpienie za sobą pociąga.

O d d z i a ł 11.

O upadku założonéy appellacyi.

Kiedy upada appellacya.

W iakim sposobie zyskuie się wyrok w Trybunale Appellacyjnym wyrzekaiący upadek appellacyi.

Upadek appellacyi iakie skutki za sobą pociąga.

O d d z i a ł 12.

O wroceniu się do appellacyi.

Jeżeli strona przegrywaiąca, w terminie do założenia appellacyi oznaczonym umrze, iaki iest skutek co do upływania tegoż terminu.

Kiedy upływać na nowo zacznie i iak się rachue.

Jaki iest w tym przypadku obowiązek wygrywaiącey strony w doręczeniu na nowo wyroku pierwszhey instancyi sukcesorom zmarłego, i co toż wręczenie wyrażać ma.

O d d z i a ł 15.

O registrach sądowych w Trybunale Appellacyjnym, i o wpisach.

Jak wiele ma bydź registrów sądowych w Trybunale Appellacyjnym.

Kto registra takowe utrzymuie.

Jakie sprawy do każdego w szczególności rejestru wpisywane bydź mają.

Czas i sposób robienia wpisów.

Sprawy do registrów tychże wpisane, iakim sposobem, porządkiem, kiedy i przez kogo do sądenia przywoływane bydź powinny.

O d d z i a ł 14.

O audyencyach Trybunału Appellacyjnego.

Zastosowanie w ogólności przepisów rozdziału XXIII. części I. co do sposobu dawania audyencyi publicznych, co do ich porządku, i poszanowania osób sądowych.

W jakim porządku, sposobie i przez kogo ma być odczytana instrukcja sprawy wraz z dokumentami do Trybunału Appellacyjnego wniesionéy.

O d d z i a ł 15.

O wyłączeniu Sędziów w Trybunale Appellacyjnym.

Zastosowanie przepisów rozdziału XXIV. części I. co do przyczyn wyłączania Sędziego, oraz sposobu wnoszenia, i rozwiązania tegoż wyłączenia, iako téż co do skutków onegoż.

Uwaga. Z powodu pokrewieństwa albo powinowactwa, kilku Sędziów Appellacyjnych z stroną, Prawo dozwala także wnieść żądanie, o odesłanie sprawy do innego Trybunału; to żądanie wniesione być powinno do Trybunału Najwyższego; postępowanie w téy mierze objęte jest, w następującym oddziale.

O d d z i a ł 16.

O odesłaniu sprawy, do innego Trybunału Appellacyjnego.

Z iakich przyczyn, można wnieść żądanie, aby sprawa do innego Trybunału Appellacyjnego po rozsądzeniu odesłaną była.

Kiedy, i gdzie żądanie to podane być powinno.

Sposób podania onegoż.

Postępowanie stron w instrukcyi względem tegoż żądania.

Postępowanie Trybunału Najwyższego, w rozwiązaniu tegoż żądania.

Skutki odrzuconego, lub przyjętego żądania.

Uwaga. Jeżeli przy sądach I. Instancyi ziemskich, pozostanie urząd Prokuratora Królewskiego do spraw cywilnych, iaki przy dotychczasowych Trybunałach Cywilnych exystuje, wypada z porządku rzeczy, że urząd takowy pozostać także musi przy Trybunałach Appellacyjnych. Z tego względu Redaktor domieszcza w planie tym następujący oddział, pod tym atoli warunkiem, iż

ieżeli urząd ten istnieć nadal nie ma, oddział następujący z planu tego wykreślony będzie.

O d d z i a ł 17.

O komunikowaniu instrukcyi sprawy wraz z aktami Prokuratorowi Królewskiemu przy Trybunale Appellacyjnym będącemu i o wnioskach tegoż.

Zastosowanie w ogólności przepisów rozdziału XXVI. części I. co do rodzaju spraw, w których ukończona instrukcyja komunikowaną bydź ma Prokuratorowi Królewskiemu, co do sposobu teyże komunikacyi, iako téż co do czasu i sposobu wygotowania i odczytania przez niego wniosków na audyencyi Trybunału.

O d d z i a ł 18.

O relacyi w sprawie przez Sędziego od Trybunału delegowanego.

Zastosowanie w ogólności przepisów Rozdziału XXVII. Części I. co do rodzaju spraw, w których wolno jest Trybunałowi nakazać sporządzenie relacyi przez Sędziego co do Delegacyi tegoż Sędziego, co do sposobu oddania mu aktów, oraz sporządzenia i odczytania przez niego relacyi, nakoniec co do wolności danej obrońcom przedstawiania uwag po relacyi.

O d d z i a ł 19.

O nakazie nowéj Instrukcyi w sprawie.

Zastosowanie w ogólności przepisów Rozdziału XXVIII. Części I. co do przypadków w których wolno jest Trybunałowi nakazać nową Instrukcyą sprawy, co do Delegacyi Sędziego, i sposobu iéy odbycia, oraz co do postępowania po skończeniu Instrukcyi, i co do iéy skutków.

R O Z D Z I A Ł III.

O Instrukcyi Appellacyjnéj, w sprawach które od sądów cywilnych, czyli gminnych, i mieyskich, i w przedmiotach 500 zł. polsk. nieprzeñoszących, odwołane będą.

T r e ś ć.

Ogólny przepis, że appellacya w sprawach tych, nie zakła-

da się przez wydanie pozwu, ale tylko ustnie w sądzie cywilnym, czyli Gminnym, i Miejskim, podług następującej treści.

Przepis ogólny, że w sprawach o przedmioty zł. polsk. 60. nieprzenoszące, w sądzie cywilnym mocą I. Instancji osądzonych, żadne odwołanie się drogą appellacyi nie jest dozwolone.

O udaniu się strony w sprawie wyższego przedmiotu appellującej do sądu cywilnego, z oświadczeniem chęci założenia appellacyi.

O przyjęciu przez sąd takowego oświadczenia i o wyznaczeniu terminu stronom obydwom do stawienia się przed sobą, oraz o wydaniu w téj mierze rozkazu.

O wręczeniu tegoż rozkazu.

Sposób stawienia się stron na terminie do Instrukcyi Appellacyjnej wyznaczonym.

Sposób odebrania przez sąd do protokołu wyводу uciążliwości od appellującego.

Sposób odebrania odpowiedzi na tenże wywód od appellowanego.

Jeżeli się którakolwiek strona na terminie powyższym niestawi, jaki jest skutek.

Przez kogo ma być podpisany protokół sporządzonej Instrukcyi Appellacyjnej.

Sposób spisania przez sąd konsygnacyi instruowanych wszystkich aktów sprawy, ich opieczutowania, i odesłania do właściwego Trybunału Appellacyjnego.

R O Z D Z I A Ł IV.

O wyrokach Trybunału Appellacyjnego. O opozycyi, i o kosztach.

T r e ś ć.

O d d z i a ł I.

O wyrokach w ogólności.

Co zachować ma Trybunał Appellacyjny przy wyrokowaniu oczytnym i zacytnym.

Jakie są skutki niestawienia się w Trybunale Appellacyjnym strony appellowanej.

Jakie niestawienia się strony appellującej.

Przepis ogólny: że na przypadek niestawienia się w Trybunale

wszystkich appellowanych, jeśli ich będzie kilku. Zawieszenie sprawy o którym się w rozdziale XXXII. części I. mówiło, nie ma miejsca, i że ani instrukcja appellacyjna z stawiającymi, ani wydanie wyroku stanowczego przeciwko stawiającym i nie stawiającym, niemoże być zawieszane.

O książce sądowej zwaney sentencyonarzem, oraz o iey użyciu i celu.

Kiedy sentencya Sądowa ma być stronom ogłoszona.

Co wyroki zawierać w sobie powinny.

Czyli Trybunał Appellacyjny uchylając wyrok przedstanowczy Sądu pierwszey Instancyi, może wydać w główney sprawie wyrok stanowczy.

Czyli Trybunał Appellacyjny uchylając wyrok stanowczy Sądu pierwszey Instancyi dla uchybioney formalności, lub z inney przyczyny, może w sprawie główney wydać wyrok stanowczy.

Jakie jest postępowanie stron w żądaniu, i Trybunału Appellacyjnego w dozwoleniu exekucyi tymczasowey wyroku pierwszey Instancyi, jeśli ta w przypadkach oznaczonych nakazaną nie była.

Jakie jest postępowanie w Trybunale tymże w drodze wstrzymania exekucyi tymczasowey, gdy ta wyrokiem pierwszey Instancyi nakazana była, w przypadkach nieoznaczonych.

Czy wolno jest Trybunałowi Appellacyjnemu w innych iakowych przypadkach, zawieszać, lub wstrzymywać exekucją wyroku pierwszey Instancyi, przed rozsądzeniem sprawy.

Jaka i w iakich przypadkach kara wskazana być ma na appellującego, w przypadku przegranej przez niego w Trybunale Appellacyjnym sprawy.

O sposobie redakcyi wyrokow i wydania wypisu ich stronom.

Przepis ogólny: że akta instrukcyi appellacyjney, w sprawach 500 zł. polsk. nieprzechodzących, przez sądy cywilne, czyli gminne i mieyskie do Trybunału Appellacyjnego odesłane, o których się w rozdziale III. niniejszey części mówiło, oddane być powinny do referatu sędziemu delegowanemu, dla zrobienia relacyi, odczytania iey w sądzie, a następnie wydania przez Trybunał wyroku.

Przepis ogólny: że wyciągi wyroków w sprawach tego rodzaju zapadłych, Trybunał Appellacyjny z urzędu wraz z aktami odesłać powinien nazad właściwemu sądowi cywilnemu, czyli gminnemu i mieyskiemu, do którego strony wygrywające udać się powinny po wydanie wyciągu takowych wyroków, końcem doręczenia ich stronie przeciwney.

W iakim sposobie, komu, gdzie, i przez kogo wyroki Trybunału Appellacyjnego wręczone być powinny.

Wykonanie wyroków Trybunału Appellacyjnego przedstano^{wszystki} wcznych, do którego sądu należy.

O d d z i a ł 2.

O opozycyi przeciwko zaocznym wyrokom Trybunału Appellacyjnego.

Przepis ogólny, że opozycja naprzeciw wyrokowi zaocznemu w Trybunale Appellacyjnym, czyli to przeciwko Appellowaney, czyli też appelluiący stronie wydanemu, w żadnym przypadku miejsca nie ma.

O d d z i a ł 3.

O kosztach procesu.

Zastosowanie przepisów rozdziału XLV. co do zasądzania kosztów processu.

Przepis ogólny, że strona mająca za sobą wyrok pierwszey Instancyi, niemoże bydź skazana na powrócenie kosztów processu, choćby ten wyrokiem Trybunału Appellacyjnego przegrała.

R O Z D Z I A Ł V.

O postępowaniu w przypadkach żadanego wyznaczenia sądu ziemskiego, albo odesłania sprawy od iednego do drugiego sądu.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O postępowaniu w przypadkach żadanego wyznaczenia sądu ziemskiego.

Odwołanie się do przepisów, w rozdziale XIII. części I. co do postępowania w téy mierze obiętych.

O d d z i a ł 2.

O postępowaniu w przypadkach żadanego odesłania sprawy od iednego sądu ziemskiego do drugiego.

Odwołanie się do przepisów w rozdziale XXV. części I. co do postępowania w téy mierze zawartych.

R O Z D Z I A Ł VI.

O postępowaniu w sprawach tyczących się związku małżeńskiego.

T r e ś ć.

Ogólny przepis, że sprawy czyli to o nieważność małżeństwa,

czyli też o rozłączenie onegoż, o których się mówiło w rozdziale XLVI. części I. w oddziałach 2 i 3. tym samym sposobem i porządkiem wprowadzone i sądzone będą w Trybunale Appellacyjnym, iak inne sprawy cywilne z niektórymi odmianami podług następującej treści.

Powtórzenie warunku, w rozdziale dopiero wzmiankowanym, XLVI. domieszczonego; że sprawa każda, o nieważność, lub rozłączenie małżeństwa, na przypadek nawet uznaney wyrokiem I. Instancyi nieważności, lub rozłączenia małżeństwa, powinna być z konieczności wprowadzona do Trybunału Appellacyjnego, a to pod upadkiem wyroku I. Instancyi.

O podaniu proźby przez stronę przychodzącą do Trybunału Appellacyjnego w sprawach powyższych, a to przed wydaniem pozwu o wyznaczenie obrońcy z urzędu, do obrony małżeństwa w imieniu prawa (*Defensor matrimonij*).

Kogo Trybunał za obrońcę takowego, wyznaczać ma.

Przepis, że nie może być za takowego obrońcę wyznaczona osoba taka, która była już obrońcą z urzędu, albo obrońcą któręykolwiek strony w sądzie pierwszey instancyi.

Przepis, że kopia pozwu appellacyjnego, w ^{Sprawach} ~~sądach~~ powyższych stronie przeciwney wydanego, powinna być także doręczona, wyznaczonemu z urzędu obrońcy.

Przepis, że ukończona między stronami instrukcyja sprawy z dokumentami powinna być komunikowana temuż obrońcy, dla wygotowania obrony w imieniu prawa, i odczytania iey po wprowadzeniu sprawy na audyencyą.

Przepis, że w sprawach tego rodzaju, Trybunał delegować będzie sędziego do zrobienia relacyi w sprawie, i iey przed ogłoszeniem wyroku odczytania, stosownie do przepisów Oddziału 18. Rozdziału II. niniejszey części.

Przepis, że wprowadzanie spraw takich dzieć się powinno koniecznie przy zamkniętych drzwiach izby Trybunału.

Przepis, że nawet na przypadek uznania przez Trybunał nieważności, lub rozłączenia małżeństwa, strona wygrywająca nieważność lub rozłączenie, choćby nawet wyroki pierwszey i drugiey instancyi były z sobą zgodnemi, wprowadzić z konieczności powinna, drogą rewizyi do Trybunału Naywyższego, a to pod upadkiem wyroku Trybunału Appellacyjnego, lub wyroków obydwóch instancyi, uznających nieważność albo rozłączenie małżeństwa.

R O Z D Z I A Ł VII.

O postępowaniu w sprawach granicznych.

T r e ś ć.

Przepis ogólny, że tak Trybunały Appellacyjne w rozsądzeniu spraw granicznych, iako też strony w przychodzeniu z niemi do tegoż Trybunału, stosować się powinny do tego postępowania i tych wszystkich przepisów, iakie w prawie seymowym roku 1818 *o normalném rozgraniczeniu dóbr nieruchomości* są postanowione.

R O Z D Z I A Ł VIII.

O g ó l n e p r a w i d ł a.

T r e ś ć.

Ogólne prawidło, że wszystkie inne przepisy tyczące się postępowania sądowego cywilnego, w części pierwszój dla sądów pierwszój instancyi ziemskich wskazane, o ile te w niniejszym Rozdziale nie są zmienione, i o ile tak w postępowaniu stron, iako też w rozsądzaniu właściwego użycia i stosowania potrzebować będą, w Trybunałach także Appellacyjnych zachowane być powinny.

Uwaga. Konstytucya Królestwa w art. 151. postanawia ieden Trybunał Naywyższy w Warszawie, sądzący w ostatniój instancyi wszelkie sprawy, i składać się mający w części z Senatorów z kolei w nim zasiadających, a w części z Sędziów, przez Króla dożywotnie mianowanych.

Przepisy więc postępowania sądowego, w sprawach cywilnych tak w przychodzeniu drogą rewizyi do tegoż Trybunału, iako też w sądzeniu spraw rzeczonych mocą ostatniój instancyi przez tenże Trybunał, objęte są w następującój księdze:

K S I Ę G A II.

O postępowaniu sądowém w Trybunale Naywyższym.

R O Z D Z I A Ł IX.

O Senatorach i Sędziach w Trybunale Naywyższym, o obrońcach i feryach Trybunału, o rewizyi w ogólności, i o czasie do iéy zakładania.

T r e ś ć.

O D D Z I A Ł 1.

O Senatorach w Trybunale Naywyższym, i o kolei ich zasiadania.

Odwołanie się do przepisów w téy mierze statutu organizacyjnego o Senacie.

O d d z i a ł 2.

O Sędziach Trybunału Naywyższego.

Zastosowanie przepisów Rozdziału VI. Oddziału I. Części I. co do kwalifikacyi i obowiązków sędziego.

Warunek ogólny, że nikt nie może otrzymać stopnia Sędziego w Trybunale Naywyższym, kto wprzód przez pewny przeciąg czasu, nie był członkiem Trybunału Appellacyjnego, albo rzeczywistym Prezesem sądu pierwszey instancyi.

O d d d z i a ł 3.

O Trybunale Naywyższym.

Z wielu członków naymniey składać się powinien komplet Trybunału Naywyższego dla prawego działania potrzebny.

Jaka liczba naymniejsza Senatorów, a iaka sędziów należeć powinna do kompletu sądowego.

Czy wolno iest Trybunałowi Naywyższemu w parzystey liczbie członków sądzić.

Jak należy postąpić na przypadek parzystey liczby Senatorów lub sędziów na posiedzenie przybyłych.

Czyli komu, i kiedy i iaką sprawę zdaie Trybunał Naywyższy z odbytych czynności sądowych.

O d d z i a ł 4.

O obrońcach przy Trybunale Naywyższym (*Mecenasach.*)

Zastosowanie przepisów Rozdziału VII. Części I. co do kwalifikacyi i obowiązków obrońcy sądowego.

Przepis ogólny, że nikt nie może otrzymać stopnia Mecenas przy Trybunale Naywyższym, kto wprzód przez pewny przeciąg czasu, nie odbywał z zaletą obowiązków Adwokata przy Trybunale Appellacyinym.

Przepis, że Mecenas przy Trybunale Naywyższym ustanowieni, mogą przyimować do obrony sprawy we wszystkich sądach I. Instancyi i Trybunale Appellacyinym miejscowych, lecz z względu tego podlegają także władzy, dozorowi, i karności tychże sądów i Trybunału Appellacyinego.

O d d z i a ł 5.

O feryach Trybunału Naywyższego co do sądownictwa cywilnego.

Przepis ogólny, że dnię wolne i spoczynkowe od zwyczajnego sądownictwa spraw cywilnych, w rozdziale VIII. części I. wyżej wymienione, służą także Trybunałowi Naywyższemu, z wyjątkiem niektórych szczególnych spraw pospiechu wymagających.

O d d z i a ł 6.

O rewizyi w ogólności, i o czasie do założenia ięj oznaczonym.

Komu wolno iest odwołać się od wyroku Trybunału Appellacyinego drogą rewizyi.

Przepis ogólny, że droga rewizyi do Trybunału Naywyższego, dozwolona nie iest w tych sprawach, w których dwa zupełnie zgodne wyroki to iest sądu I. Instancyi i Trybunału Appellacyinego zapadły. Wyjąwszy tylko szczególnie sprawy tyjące się związku małżeńskiego, o których się mówiło w rozdziale VI. niniejszemy części, a które (choćby wyrokami zgodnemi dwóch pierwszych Instancyi nieważność lub rozłączenie małżeństwa orzeczone było) przez wszystkie trzy Instancye z konieczności przechodzić muszą.

Przepis, że jeżeli wyrok obeymie kilka kategoryy lub punktów, droga rewizyi dozwolona iest tylko co do tych kategoryy i punktów, w których dwa zgodne Iwszemy i Ilgıey Instancyi wyroki nie zapadły.

Jaki jest dozwolony czas najdłuższy do założenia rewizyi.

Od którego dnia czas ten rachuje się w powszechności od wszystkich wyroków.

Odkąd się termin ten zaczyna dla małoletnich nieusamowolnionych, i dla osób w kraiu nieprzytomnych.

Od wyroków względem niewłaściwości Trybunału Appellacyjnego wypadłych, w jakim czasie ma być zakładana rewizya, i jaki iéy skutek.

Czy wolno jest rewidowanemu bez wydanego z strony swojej pozwu, wprowadzić wzajemnie rewizyą tak zwaną *incydentalną*, i jakie jest na ten przypadek, postępowanie.

Od wyroku przygotowującego sprawę, czyli i kiedy założyć można rewizyą, i od którego czasu rachuje się termin do iey założenia.

Czyli wolno jest założyć rewizyą od wyroku przygotowującego sprawę, choćby ten był wykonany.

Jaki jest skutek założonéy w czasie rewizyi od wyroków przedstanowczych i stanowczych Trybunału Appellacyjnego, co do ich exekucyi.

Jaki jest skutek, niezłożonéy w czasie rewizyi.

R O Z D Z I A Ł X.

O instrukcyi rewizyiney spraw przez sądy 1. Instancyi, ziemskie, zjazdowe i handlowe sądzonych, a od Trybunału Appellacyjnego odwołanych.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O umocowaniu Mecenasa w Trybunale Najwyższym.

Zastosowanie przepisów rozdziału IX. oddziału 1. części I. co do koniecznego warunku użycia asystencyi Mecenasa przez stronę każdą w sprawie do Trybunału Najwyższego przychozącéy, co do opatrzenia go w potrzebną informacją, co do umocowania go przez plenipotencyą, i co do wyłączenia niektórych szczególnych spraw z pod tegoż warunku.

Zastosowanie w ogólności przepisów rozdziału tegoż oddziału 2. co do wyznaczenia z urzędu Mecenasa ubogiemu, z dodatkiem: że ubogi który już miał w Trybunale Appellacyjnym dodanego z urzędu Adwokata, nie potrzebuie składać nowego attestu względem ubostwa.

O d d z i a ł 2.

O pozwach do Trybunału Naywyższego.

Przepis, że w sprawach które sądzone były mocą pierwszhey Instancyi w sądach ziemskich, zjazdowych i handlowych, rewizya od wyrbku appellacyjnego zakłada się przez wydany pozew.

Co pozew ten zawierać w sobie powinien.

Czy wolno iest w pozwie rewizyiny, zmieniać stan sprawy i konkluzyą do sądu pierwszhey Instancyi i Trybunału Appellacyjnego wniesione.

Co do wydanego pozwu załączyć należy.

Co powinno poprzedzić wydanie pozwu, przeciwko w kraiu nieprzytomney osobie.

Do kogo ma bydz podana prozba o dodanie do obrony icy kuratora z urzedu.

Kto ma bydz za takiego kuratora nieprzytomnemu wyznaczony, i iakie są iego obowiązki.

Jak daleki termin ma bydz oznaczony do stawienia się i odpowiedzi w pozwie rewizyiny rewidowanemu, w kraiu zamieszkałemu, lub w nim nieprzytomnemu.

Jak, gdzie i przez kogo ma bydz wręczony pozew rewizyiny, rewidowanemu w kraiu zamieszkałemu.

Komu ma bydz wręczony rewidowanemu w kraiu nieprzytomnemu, i iak do wiadomości publiczney podany.

Pozew rewizyiny w sprawie tyczący się rządu, lub własności publicznych, komu, i gdzie, ma bydz doręczony.

Co należy zachować, i iak postąpić przy doręczaniu pozwów rewizyinych.

O d d z i a ł 3.

O zawiadomieniu rewiduiącego przez rewidowanego, względem ustanowionego z iego strony Mecenasa.

W iakim czasie rewidowany, po wręczonym pozwie ustanowić sobie powinien mecenasa.

W iakim sposobie, i kiedy rewidowany zawiadomić powinien rewiduiącego o ustanowieniu onegoż.

O d d z i a ł 4.

O wzajemnych pismach obrończych rewizyinych, i o ich wręczeniu.

Ogólny przepis, że Instrukcyja spraw przez sądy pierwszhey Instancyi ziemskie, zjazdowe, i handlowe, sądzonych, a od Try-

bunału Appellacyjnego drogą rewizyi odwołanych, odbywać się powinna przez pisma od Mecenasów wygotowane.

Jak wiele pism takich obrończych stronom obydwom w sprawie drogą rewizyi wprowadzonéy, w powszechności jest dozwolonych.

Jak się nazywają te pisma.

Co strona rewidująca w wywodzie uciążliwości rewizyjnych wyrazić, i iak go ułożyć powinna.

Czy wolno jest rewidującemu przedmiot sprawy i konkluzją w sądzie pierwszéy Instancyi i Trybunale Appellacyjnym wniesione, przez wywód uciążliwości rewizyjnych zmieniać.

Czy wolno mu w nim nowe czyny, okoliczności, lub dowody przytaczać.

Czy wolno jest upomnieć się o prowizye, prowenta, i należytości, przypadające od czasu wyroku w Trybunale Appellacyjnym zapadłego.

Kiedy i iak doręczony bydz powinien tenże wywód stronie rewidowanéy.

Jaki jest skutek niedoręczonego w czasie tegoż wyvodu.

W iakim czasie strona rewidowana odpowiedź swię na tenże wywod rewidującemu wręczyć, co w niéy wyrazić, i iak ją ułożyć powinna.

Jaki jest skutek niedoręczoney w czasie téyże odpowiedzi.

W iakim czasie rewidujący replikę na tęż odpowiedź rewidowanemu wręczyć, co w niéy wyrazić, i iak ją ułożyć powinien.

Czy wolno mu nowe uciążliwości rewizyjne w replice przywodzić.

Jaki jest skutek niedoręczoney w czasie repliki.

W iakim czasie rewidowany duplikę rewidującemu wręczyć, co w niéy wyrazić, i iak ją ułożyć ma.

Czyli wolno mu nowe okoliczności w duplice przywodzić.

Jaki jest skutek niedoręczoney w czasie dupliki.

Czy wolno jest rewidowanemu zrzec się podania dupliki.

Jak, i w iakiéy formie zewnętrzney pisma te wszystkie obrończe rewizyjne pisane, i przez kogo podpisane bydz mają.

W iakich szczególnych sprawach pisma te rewizyjne nie potrzebują podpisu Mecenasa.

O d d z i a ł 5

O wzajemnéy komunikacyi dokumentów i aktów w pierwszéy i drugiéy Instancyi instruowanych.

Zastosowanie w ogólności przepisów, w rozdziale XI oddziale III. części I. zawartych.

O d d z i a ł 6.

O summarycznej instrukcji w niektórych szczególnych sprawach.

Zastosowanie w ogólności przepisów w rozdziale XII. części I. objętych.

O d d z i a ł 7.

O interwencji trzeciego do sprawy w Trybunale Najwyższym toczący się.

Kto ma prawo, i kto może założyć interwencją jako osoba trzecia, w sprawie do Trybunału Najwyższego wprowadzonej.

Postępowanie stron, przy instrukcji takowej interwencji, i Trybunału Najwyższego przy jej rozwiązaniu.

O d d z i a ł 8.

O e x c e p c y a c h.

Ogólny przepis, że żadna excepcja która miała początek przed wyrokiem Trybunału Appellacyjnego, nie może mieć miejsca w Trybunale Najwyższym, jeżeli ta do tegoż Trybunału Appellacyjnego wnoszona nie była.

Jakie w szczególności nowe excepcje wolno jest po wyroku appellacyjnym do Trybunału Najwyższego wnosić.

Sposób ich wnoszenia, i sądowej względem nich instrukcji.

O d d z i a ł 9.

O odstąpieniu od założonej rewizji.

W jakim sposobie uskutecznia się odstąpienie od założonej rewizji.

Jakie skutki też odstąpienie za sobą pociąga.

O d d z i a ł 10.

O upadku założonej rewizji.

Kiedy upada założona rewizja

W jakim sposobie zyskuje się wyrok w Trybunale Najwyższym, orzekający upadek założonej rewizji.

Upadek rewizji jakie skutki za sobą pociąga.

O d d z i a ł 11.

O wróceniu się do rewizji.

Jeżeli strona przegrywająca w Trybunale Appellacyjnym, w ter-

minie do założenia rewizyi oznaczonym umrze, iaki jest skutek co do upłynienia tego termiuu.

Kiedy upływać na nowo zacznie i iak się rachue.

Jaki jest w tym przypadku obowiązek wygrywaiący strony, w doręczeniu na nowo wyroku Trybunału Appellacyinego Sukcesorom, i co toż wręczenie wyrażać ma.

O d d z i a ł 12.

O registrach sądowych w Trybunale Naywyższym i o wpisach.

Jak wiele ma byđz registrów sądowych w Trybunale Naywyższym

Kto registra takowe utrzymuie.

Jakie sprawy do kaźdego w szczególności registru wpisywane byđz maia.

Czas, i sposób robienia wpisów,

Sprawy do registrów tychże wpisane, iakim spososobem i porządkiem, kiedy, i przez kogo do sądzienia przywoływane byđz powinny.

O d d z i a ł 13.

O audyencyach Trybunału Naywyższego.

Zastosowanie w ogólności przepisów rozdziału XXIII. części I. co do sposobu dawania audyency/publicznych, co do ich porządku, i poszanowania osób sądowych.

W iakim porządku, sposobie, przez kogo ma byđz odczytana rewizyina instrukcyja sprawy wraz z dokumentami do Trybunału Naywyższego wniesionéy.

Uwaga. Jak w sądach pierwszéy Instancyi, i Trybunałach Appellacyinych, tak równie i w Trybunale Naywyższym zdarzyć się mogą przypadki wyłączenia od sprawy senatora, lub sędziego. Postępowanie w téy mierze, obemyie następujący oddział.

O d d z i a ł 14.

O wyłączeniu od sprawy Senatorów lub Sędziów w Trybunale Naywyższym.

Zastosowanie przepisów rozdziału XXIV. części I. co do przyczyn wyłączenia sędziego, oraz sposobu w wnoszeniu i rozwiązaniu tegoż wyłączenia, iako téż co do skutków onegoż.

Przepis: że członek Trybunału wiedząc sam o przyczynie wyłączenia

czenia, powinien ią Trybunałowi ośwadczyć, i w sprawie głosu nie dawać.

Uwaga. Jeżeli przy sądach pierwszój Instancji ziemskich i Trybunałach Appellacyjnych pozostanie urząd Prokuratora królewskiego, z porządku rzeczy wypada, że ten urząd także musi bydź do spraw cywilnych przy Trybunale Naywyższym ustanowiony. Z tego względu redaktor następujący oddział umieszcza, który wszakże wykreślony bydź może na przypadek ieśli urząd ten istnieć nie będzie.

O d d z i a ł 15.

O komunikowaniu instrukcyi sprawy wraz z aktami Prokuratorowi królewskiemu przy Trybunale Naywyższym, i o wnioskach tegoż.

Zastosowanie w ogólności przepisów rozdziału XXVI. części I. co do rodzaju spraw, w których ukończona instrukcyja komunikowaną bydź ma Prokuratorowi królewskiemu; co do sposobu teyże komunikacyi, iako też co do czasu i sposobu wygotowania przez niego wniosków na audyencyi Trybunału.

O d d z i a ł 16.

O relacyi sprawy przez sędziego od Trybunału Naywyższego wyznaczonego.

Zastosowanie w ogólności przepisów rozdziału XXVII. części I. co do rodzaju spraw, w których wolno iest Trybunałowi Naywyższemu nakazać sporządzenie relacyi przez sędziego z grona swego wyznaczonego. Co do sposobu oddania mu aktów, oraz sporządzenia i odczytania przez niego teyże relacyi, nakoniec co do wolności daney Mccenasom przedstawienia uwag po relacyi.

R O Z D Z I A Ł XI.

*O instrukcyi rewizyjnej w sprawach 500 zł. polsk. nieprzecho-
dzących, a przez sąd cywilny, czyli gminny i mieyski,
mccą pierwszój Instancji sądzonych*

T r e ś ć.

Ogólny przepis: że rewizya do Trybunału Naywyższego w sprawach tych nie zakłada się przez pozew, ale tylko ustnie w sądzie pierwszój Instancji cywilnym, czyli gminnym i mieyskim, podług następującej treści.

Przepis ogólny, że w sprawach tego rodzaju, których przedmiot ilości zł. polsk. 100 nieprzenosi, żadne odwołanie się drogą

rewizyi od wyroku Trybunału Appellacyjnego, choćby z wyrokiem I Instancyi niezgodnego, do Trybunału Naywyższego dozwolone nie iest.

O ndaniu się strony w wyższym przedmiocie rewizyą zakładać chcący od sądu cywilnego, z oświadczeniem chęci założenia teyże rewizyi.

Sposób przyięcia do protokołu sądowego tegoż oświadczenia, wyznaczenia terminu przez sąd cywilny stronom obydwom do stawienia się przed sobą i wydania w téy mierze rozkazu.

Sposób wręczenia tegoż rozkazu.

Sposób stawienia się stron na terminie wyznaczonym do instrukcyi rewizyiny.

Sposób odebrania przez sąd cywilny do protokołu wyводу uciążliwości rewizyinych od rewiduiącego.

Sposób odebrania odpowiedzi od rewidowanego na tenże wywód.

Jeżeli się którakolwiek strona na terminie powyższym nie stawi, iaki iest skutek.

Przez kogo ma być podpisany protokół ten instrukcyi rewizyiny.

Sposób spisania przez sąd cywilny konsygnacyi instruowanych wszystkich aktów, w drodze 1. i 2. Instancyi, ich opieczętowania, i odesłania do Trybunału Naywyższego.

R O Z D Z I A Ł XII.

O wyrokach Trybunału Naywyższego, o oppozycyi przeciwko wyrokom zaocznym, i o kosztach processu.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O wyrokach Trybunału Naywyższego.

Co zachować ma Trybunał przy wyrokowaniu ocznym i zaocznym.

Jakie są skutki niestawienia się strony rewidowaney.

Jakie są niestawienia się strony rewiduiący.

Przepis ogólny: że na przypadek niestawienia się wszystkich rewidowanych, ieśli ich będzie kilku; zawieszenie sprawy o którym się mówiło w rozdziale XXXII. części I. nie ma mieysca, i że ani Instrukcyja rewizyina z stawiającymi, ani wydanie wyroku stanowczego przeciwko stawiającym i niestawiającym, nie mogą być zawieszzone.

O książce sądowej zwaney sentencyonarzem, oraz o iey użyciu i celu.

Kto utrzymuje sentencyonarz sądowy.

Kiedy sentencya i przez kogo ma bydź stronom ogłoszona.

Co wyroki w sobie zawierać powinny.

Czyli Trybunał naywyższy uchylając wyrok przedstanowczy trybunału appellacyjnego, może wydać w główney sprawie wyrok stanowczy, choćby sprawa była do takowego osądzenia przygotowana.

Czyli trybunał uchylając wyrok stanowczy trybunału appellacyjnego, albo też obydwa wyroki pierwszey i drugiey instancyi dla uchybioney formalności lub z innéy przyczyny, może w główney sprawie wydać wyrok stanowczy choćby ta do osądzenia takowego przygotowaną była.

Jakie jest postępowanie strony w żądaniu, i trybunału naywyższego w dozwoleniu exekucyi temczasowéy wyroku trybunału appellacyjnego, jeżeli ta w przypadkach oznaczonych nakazana nie była.

Jakie jest postępowanie w trybunale naywyższym w drodze wstrzymania exekucyi temczasowéy wyroku trybunału appellacyjnego, jeżeli ta w przypadkach nieoznaczonych wyrokiem tymże nakazaną była.

Czy wolno jest trybunałowi naywyższemu w innych iakowych przypadkach zawieszać lub wstrzymać exekucyą wyroku w trybunale appellacyjnym zapadłego, przed rozsądzeniem sprawy.

Czyli ma miejsce i kiedy iaka kara w trybunale naywyższym za założoną rewizyą.

O sposobie redakcyi wyroków i wydawania wypisu ich stronom.

Przepis ogólny: że akta instrukcyi rewizyiney w sprawach 500 zł. nie przenoszących, przez sąd cywilny, czyli gminny i mieyski do trybunału naywyższego odesłane, o których się w rozdziale XI. niniejszey części mówiło, oddane bydź powinny do referatu sędziemu z grona trybunału naywyższego wyznaczonemu, dla zrobienia relacyi i odczytania iey w trybunale, a następnie wydania wyroku.

Przepis ogólny, że wyciągi wyroków w sprawach tego rodzaju zapadłych, trybunał naywyższy z urzędu wraz z aktami odesłać powinien nazad właściwemu sądowi cywilnemu, czyli gminnemu i mieyskiemu, do którego strony udać się powinny po wydanie wyciągu takowych wyroków w celu doręczenia ich stronie przeciwney.

W iakim sposobie, komu, gdzie i przez kogo wyroki trybunału naywyższego wręczone bydź winny.

Wykonanie wyroków przedstanowczych i stanowczych trybunału naywyższego, do kogo należy.

O d d z i a ł 2.

O opozycyi przeciwko wyrokom zaocznym Trybunału Naywyższego

Przepis ogólny, że opozycya naprzeciw wyrokom zaocznym, czyli to przeciwko rewidowaney, czyli też rewiduiący stronie zapadłym, w żadnym przypadku mieysca nie ma.

O d d z i a ł 3.

O kosztach processu rewizyinego.

Przepis ogólny, że strona nawet przegrywająca w Trybunale Naywyższym, na koszta processu skazaną bydź nie może i że te wzajemnie zkompensowane bydź powinny.

Przepis: że w tym tylko przypadku, gdyby kto poważył się przeciwko dwom zgodnym wyrokom w 1. i 2. Instancyi zapadłym, założyć rewizyą, na powrócenie kosztu skazanym bydź powinien, i że w téy mierze służą Trybunałowi Naywyższemu przepisy w Rozdziale XLV. części I. objęte.

R O Z D Z I A Ł XIII.

O postępowaniu szczególnym w niektórych szczególnych sprawach.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O postępowaniu w przypadkach żadanego wyznaczenia Trybunału Appellacyjnego.

Odwołanie się do przepisów Rozdziału II. niniejszhey części w Oddziale 7. zawartych.

O d d z i a ł 2.

O postępowaniu w przypadkach żadanego odesłania sprawy od iednego Trybunału Appellacyjnego do drugiego.

Odwołanie się do przepisów Rozdziału II. części niniejszhey w Oddziale 16. objętych.

O d d z i a ł 3.

O postępowaniu w sprawach tyczących się związku małżeńskiego.

Ogólny przepis: ze sprawy, czyli to o nieważność czyli też

o rozłączenie małżeństwa o których się mówiło w Rozdziałach XLVI części I. i VI. części niniejszhey, tym samym sposobem i porządkiem wprowadzane i sądzone będą w Trybunale Naywyższym, iak inne sprawy cywilne, z niektórymi odmianami podług następuiącý treści.

Powtórzenie warunku w Rozdziale VI części niniejszhey domieszczonego: że sprawa każda o nieważność lub rozłączenie małżeństwa, na przypadek nawet uznaný dwoma zgodnemi wyrokami pierwszhey i drugihey Instancyi nieważności lub rozłączenia małżeństwa, powinna bydź z konieczności wprowadzona do Trybunału Naywyższego, a to pod upadkiem wyroku lub wyroków pierwszych.

O podaniu prózby przez stronę przychodzącą do Trybunału Naywyższego w sprawach powyższych, a to przed wydaniem pozwu rewizyjnego o wyznaczenie obrońcy z urzędu do obrony małżeństwa w imieniu prawa (*Defensor Matrimonii*)

Kogo Trybunał Naywyższy za obrońcę takowego wyznaczać ma.

Przepis: że niemoże bydź za takowego obrońcę wyznaczona osoba ta, która była iuż obrońcą z urzędu, albo obrońcą którýkolwiek strony w pierwszhey i drugihey Instancyi.

Przepis, że kopia pozwu rewizyjnego w sprawach powyższych stronie przeciwney wydanego, doręczona także bydź powinna wyznaczonemu z urzędu mecenasowi.

Przepis, że ukończona między stronami Instrukcyja sprawy, z dokumentami powinna bydź komunikowana temuż Mecenasowi dla wygotowania obrony w imieniu prawa, i odczytania iey po wprowadzeniu sprawy na audiencyją.

Przepis, że w sprawach tego rodzaju Trybunał Naywyższy delegować będzie Sędziego z grona swego do zrobienia relacyi w sprawie, i iey przed ogłoszeniem wyroku odczytania, stosownie do przepisów rozdziału X. niniejszhey części w oddziale 16. zawartych.

Przepis, że wprowadzenie spraw takowych dziać się powinno koniecznie przy zamkniętych drzwiach izby Trybunału Naywyższego.

Czas i sposób publikacyi wyroku ostatnihey Instancyi w Trybunale Naywyższym zapadłego, orzekaiącego nieważność lub rozłączenie małżeństwa.

O d d z i a ł 4.

O postępowaniu w sprawach granicznych.

Przepis ogólny, że tak Trybunał Naywyższy w rozsądzeniu

spraw granicznych, iako też strony przychodzące z niemi zwyczajną drogą rewizyi do tegoż Trybunału, stosować się powinny do tego postępowania i tych wszystkich przepisów, iakie w prawie seymowém roku 1818 o *normalném rozgraniczeniu dobr nieruchomych* są postanowione.

Uwaga. Konstytucya Królestwa w artykule 145 mówi, że karność urzędników sądowniczych, bądź mianowanych, bądź obieralnych, i pohamowanie ich zbroczeń od dokładnego pełnienia służby publiczney, należeć będzie do Trybunału Naywyższego.

Przepisy więc postępowania sądowego tyczące się spraw takowey karności, objęte są w oddziale następującym.

O d d z i a ł 5.

O postępowaniu sądowém w sprawach tyczących się odpowiedzialności, i karności Trybunałów, sądów, i Urzędników sądowniczych.

Jakie są w powszechności oznaczone przyczyny do zanoszenia skarg tyczących się odpowiedzialności, i karności Trybunałów, sądów, oraz pojedynczych Urzędników sądowniczych.

Jak, i kiedy uważa się bydz odmówiona stronie przez Trybunał, lub sąd, albo Sędziego sprawiedliwość, i iak ma bydz toż odmówienie dowiedzione.

Kto donosi z urzędu przewinienia w urzędowaniu Prezesów, Sędziów, Prokuratorów, (*ieżeli ci będą*) kto Sędziów Pokoju, obrońców sądowych, i wszelakiego stopnia Urzędników i Officyalistów sądowniczych.

Strony prywatne, czyli mogą same skargi takowe podawać.

Przepis, że skargi tyczące się odpowiedzialności i karności, będą podawane wprost

a.) Do Trybunału Naywyższego, przeciwko Trybunałom Appellacyinym, oraz Prezesom, Sędziom, i Prokuratorom tychże Trybunałów, przeciwko Sędziom Pokoju, i niższym Urzędnikom, i Officyalistom tak Trybunału Naywyższego, iako też Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości, oraz Mecenansom.

b.) Do Trybunału Appellacyinego, przeciwko ~~Sędziom~~ ziemskim, i handlowym, oraz Prezesom, Sędziom, tychże sądów, przeciwko Prokuratorom przy sądach ziemskich, (*ieżeli ci będą*) przeciwko niższym Urzędnikom i Officyalistom Trybunału Appellacyinego, i przeciwko Adwokatom.

c.) Do sądu ziemskiego, przeciwko sądom, i Sędziom zjazd-

zdowym sądom i Sędziom cywilnym, czyli gminnym, i mieyskim, przeciwko niższym Urzędnikom i Officyalistom, będącym przy sądzie ziemskim, handlowym, cywilnym, i przy Sędziach Pokoju; przeciwko Patronom; nakoniec przeciwko Pisarzom i Regentom wszystkich Kancellaryy aktów publicznych.

Jaki iest sposób podania skargi.

Co w niéy wyrażone, i co do niéy przyłączone bydź ma.

Przepis, że pociąganie do odpowiedzialności poprzedzić powinno pozwolenie Trybunału, lub sądu do którego skarga podaną będzie.

Jeżeli skarga sama z siebie bezzasadną i wprost odrzuconą będzie, iakiéy karze oskarżający podlega.

Przepis, że Trybunał Appellacyjny albo sąd ziemski, odrzucając nawet skargę, powinien o tém Trybunałowi Naywyższemu natychmiast donieść, i zanesioną skargę wraz z powodami iéy odrzucenia przesłać.

Jeżeli skarga będzie dopuszczoną i dane będzie pozwolenie pociągania do odpowiedzialności, w iakim czasie i sposobie odbywa się instrukcja sądowa względem niéy; czyli ta z urzędu, lub przez stronę, i czyli wprost do Trybunału Naywyższego, lub do Trybunału Appellacyjnego, albo sądu ziemskiego podana będzie.

Przepis, że wolno iest tak trybunałowi naywyższemu, iako też trybunałowi appellacyjnemu i sądowi ziemskiemu nakazać stawienie się przed sobą, oskarżonemu urzędnikowi, dla zdania tlómaczenia a nawet zabezpieczenia iego osoby.

Przepis, że wolno im iest delegować urzędnika na mieysce przewinienia, dla zebrania dowodów tyczących się oskarżenia.

Przepis, że tak trybunał naywyższy, iako też trybunał appellacyjny i sąd ziemski mają władzę, z ważnych przyczyn, przed stanowczém nawet rozsądzeniem skargi, zawiesić w urzędowaniu osoby, przed sobą oskarżone.

Przepis, że trybunał appellacyjny i sąd ziemski o każdym takowym przypadku zawieszenia natychmiast trybunałowi naywyższemu z powodami donosić powinien.

Przepis, że stanowcze i ostateczne rozsądzenie zanesionych takowych skarg, należy tylko do samego trybunału naywyższego.

Przepis, że trybunał appellacyjny i sąd ziemski, ukończywszy instrukcją tyczącą się oskarżenia obwinionych przed sobą urzędników, wraz z relacją obeymującą wszystkie czyny i dowody, oraz z opinią i aktami zkonsygnowanemi odsyłaia trybunałowi naywyższemu do stanowczéy decyzji.

W iakim składzie i komplecie, oraz pod czyią prezydencją

trybunał najwyższy wszystkie skargi dotyczące się odpowiedzialności i karności rozsądza.

Postępowanie trybunału tegoż w drodze rozsądzania takowych skarg.

Jeżeli trybunał najwyższy uzna oskarżonego być winnym odpowiedzialności i oddania pod sąd, co postanowić, i co zrobić powinien.

Jeżeli przeciwnie uzna go być niewinnym, co ma zawyrokować, i jakie wyroku tegoż są skutki.

Warunek szczególny: że sprawy dotyczące się odpowiedzialności i karności członków, należących tak do składu trybunału najwyższego, iako też do składu Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, sądzone będą w sądzie seymowym, a to podług postępowania jakie sądowi temuż osobno przepisane będzie.

Uwaga. Zachodzić czasem mogą spory dotyczące się *kollizyi*, między sądami ziemskimi, a sądami grodzkimi, lub sądem wojskowym. Rozstrzygnięcie takowych sporów należeć będzie do trybunału najwyższego, postępowanie więc w téj mierze objęte jest w następującym oddziale.

O d d z i a ł 6.

O postępowaniu sądowem w sporach dotyczących się *kollizyi* między sądami ziemskimi, a sądami grodzkimi, lub sądem wojskowym.

Ogólny przepis: że rozstrzygnięcie sporów dotyczących się *kollizyi*, między sądami ziemskimi, a sądami grodzkimi, lub sądem wojskowym, należeć będzie do Trybunału Najwyższego.

Do kogo należy donosić o takowych sporach, i wnosić względem nich żądanie.

Co żądanie to w sobie zawierać powinno.

Postępowanie przy instrukcyi względem tegoż żądania.

Postępowanie przy stanowczém onegoż rozstrzygnięciu i jego skutki.

R O Z D Z I A Ł XIV.

Ogólne prawidła postępowania sądowego, służące Trybunałowi Najwyższemu, co do spraw cywilnych.

T r e ś ć.

Ogólne prawidło: że wszystkie inne przepisy postępowania sądowego cywilnego, w części I. księdze II. dla sądu ziemskiego wskazane, o ile w niniejszocy księdze nie są zmienione, i o ile tak w postępowaniu stron, iako też w rozsądzaniu, właściwego użycia, i zastoso-

owania potrzebować będą, w Trybunale także Naywyższym zachowane być powinny.

Uwaga. Redaktor usprawiedliwia w tém miejscu powody dwóch swoich mniemań następujących :

1. Ze w planie księgi niniejszój nie dopuszcza drogi odwołania się do Trybunału Naywyższego, przeciwko dwóm zgodnym wyrokom sądu I. Instancyi i Trybunału Appellacyjnego.
2. Że tém mniéy nie może projektować odwołania się przeciwko dwóm zgodnym tymże wyrokom do Trybunału Naywyższego drogą zwyczajną dotąd kassacyi

Powody tych Redaktora mniemań, w słowach saméjże konstytucyi, i w naturze hierarchij sądownictwa konstytucyjnego, są widoczne.

Co do pierwszego.

Artykuły konstytucyi 146. 147 i 148 stanowią sądy pierwszój Instancyi, to jest sąd cywilny, czyli gminny, i mieyski, dla spraw 500 zł. polsk. nieprzechodzących, sądy ziemskie i zjazdowe, dla spraw przechodzących 500 zł. polsk. i sądy handlowe.

Artykuł konstytucyi 150 stanowi Trybunały Appellacyjne, które w drugiej Instancyi przesądzać będą, sprawy sądzone w sądach pierwszój Instancyi, (*Elles statueront en seconde Instance, sur les causes jugées dans les Tribunaux de premiere Instance*)

Artykuł konstytucyi 151 stanowi Trybunał Naywyższy, sądzący w ostatniej Instancyi wszelkie sprawy (*qui prononcera en dernier Ressort, sur toutes les causes civiles etc.*).

Stopniowanie więc powyższych trzech Instancyi i stopniowanie samychże słów tych, konstytucyi (*juger, statuer, prononcer*) widocznie wykazują tę myśl konstytucyi: że nie ianym było iéy zamiarem, iak tylko aby sądy pierwszój instancyi sądziły, aby Trybunały Appellacyjne przesądzały to co sądy pierwszój Instancyi osądzą, aby nakoniec Trybunał Naywyższy stanowił czyli orzekał, który z wyroków pierwszój lub drugiej Instancyi, jest sprawiedliwym na przypadek ich niezgodności.

Konstytucya tyle dobroczynna iak jest, nie może mieć nigdy w zamiarze, aby każda sprawa przechodzić miała przez wszystkie trzy Instancye, boby otwierała drogę do mnogiego pieniactwa, i nie robiłaby żadnej różnicy mię-

dzy sprawami osądzonemi przez wyroki dwóch pierwszych Instancyy, między sobą zgodne lub niezgodne.

Mniemanie to Redaktora nie iest żadną nowością.

Tak było za sądownictwa dawnéy Rzeczypospolitéy Polskiéy; w tenczas były tylko dwie Instancye, to iest *pierwsza* sądy grodzkie, ziemskie, i tym podobne. *Druga* Trybunały Appellacyjne Koronne. Dwa zgodne tych Trybunałów wyroki, kończyły process. W Wielkiém Xięstwie Litewskiém, ieden nawet tylko wyrok Trybunału Litewskiego, kończył sprawę.

Kodex postępowania sądowego cywilnego Rządu Austriackiego, gdzie trzy Instancye sądowe, Instancjom Królestwa Polskiego konstytucyinem podobne, exystują, w artykule 340 rozdziale XXV. stanowi także, że *przeciwko dwom zgodnym wyrokom żadne dalsze odwołanie się drogą rewizyi mieysca nie ma.*

W sądownictwie Pruskiém, wolno było wprowadzić w wszystkich sprawach, chociaż dwoma zgodnymi wyrokami osądzonych, odwołać się drogą rewizyi, ale prawa tego insza była przyczyna. Pominąwszy sądy Pruskie drobniejsze I. Instancyi, Regencye Pruskie składały się z Sędziów iednegoż stopnia, i iednéy rangi; w iednym senacie regencyi sądzono sprawy mocą I. Instancyi, w drugim senacie teyże saméy regencyi, przesądzano też same sprawy mocą drugiéy Instancyi; że więc obydwie te Instancye znajdowały się w iednémże mieyscu i w iednymże składzie iednego stopnia Sędziów, ścianą tylko przegrodzonych, prawo zatem Pruskie miało przyczynę nieufania bardzo dwom nawet zgodnym wyrokom tychże Instancyy, i dla tego przeciwko nim dozwoliło drogi rewizyi.

Konstytucya Królestwa stanowi sądy i Trybunały pierwszéy, drugiéy i trzeciéy Instancyi, zupełnie oddzielne istnionwane. Zdaniem więc redaktora iest, że wyroki dwóch to iest pierwszéy i drugiéy Instancyi z sobą zgodne, nie powinny podlegać odwołaniu się do trzeciéy Instancyi, i że z wszystkich względów, bezpieczniéy iest *dla ogołu stałéy sprawiedliwości*, gdy process przez dwa zgodne dwóch oddzielnych Instancyy wyroki ostatecznie osądzony będzie, iak żeby po dwóch takowych zgodnych wyrokach, miał przychodzić ieszcze pod trzeci, a może przeciwny pierwszym dwom zgodnym, lecz ieden tylko trzeciéy Instancyi wyrok.

Co do drugiego.

Gdyby odwołanie się przeciwko dwom zgodnym, pierwszéy i drugiéy Instancyi wyrokom, drogą znanéy dotąd

kassa-

kassacyi do trybunału naywyższego było dopuszczone na iednoby to wyszło, co pozwolić przeciwko nim drogi re-wizyi, i iednakowe ztąd wynikałyby skutki.

Konstytucya Królestwa w artykule 151 nie daie téy attrybucyi Trybunałowi Naywyższemu, bo ta attrybucya nie zgodziłabyby się z naturą hierarchyi sądownictwa konstytucyinego.

Sąd naywyższy kassacyiny, odrębny zupełnie od in-nych władz sądowych, exystuie we Francyi, exystował on także w tym kraiu, za bytu Xięstwa Warszawskiego i był w radzie Stanu z iéy członków postanowiony; podług dekretu królewskiego z dnia 3. Miesiąca Kwietnia roku 1810 wydanego.

Lecz między hierarchią sądownictwa Xięstwa Warszawskiego, która była podobną Francuzkiéy, a hierarchią sądownictwa z dzisieyszy konstytucyi ustanowionego, nader wielka zachodzi różnica; i tak

Sądy pierwszéy Instancyi Podsędkowskie cywilne, sądziły mocą pierwszéy a razem ostatecznéy Instancyi, sprawy osobiste, 50. franków nieprzenoszące; sprawy zaś osobiste, do do ilości 100 franków i niektóre inne wyłączne, do wyższéy nawet ilości sądziły tylko mocą pierwszéy instancyi które przez trybunały cywilne pierwszéy instancyi, w drodze appellacyi mocą ostatniéy instancyi przesądzone były.

Trybunały cywilne sądziły mocą pierwszéy i ostatniéy instancyi, sprawy 1000 franków nieprzechodzące; inne zaś sprawy wyższego, i aż do naywyższego przedmiotu, sądziły mocą tylko pierwszéy instancyi, które sąd appellacyiny przesądzał, mocą ostatecznéy instancyi.

Trybunały handlowe sądziły sprawy sobie właściwe mocą pierwszéy instancyi, a te sąd appellacyiny mocą ostatecznéy instancyi przesądzał. W hierarchij więc sądownictwa Xięstwa Warszawskiego, z nieiakiem wyłączeniem spraw mnieyszéy ilości przedmiotu, były tylko dwie instancye.

W takim składzie hierarchij sądownictwa, sprawiedliwe miał miejsce sąd naywyższy kassacyiny iako trzecia instancya, do którego wolno było rekursować przeciwko wyrokom ostatecznym, z powodu obrazy prawa, lub innych oznaczonych przyczyn.

Lecz sąd ten kassacyiny, nie miał ani oddzielnéy, ani połączoney władzy sądzenia spraw *in merito*; w przypadku zkassowania wyroku, odsyłał do innego sądu sprawę po stanowcze oneyże rozsądzenie.

W hierarchij sądownictwa z dzisiejszėj konstytucyi, stanowiącėj nie dwie, ale trzy Instancye, a wszystkie stanowczo sądzące, nie może bydź nadana attrbyucya sądu kassacyjnego, Trybunałowi Naywyższemu.

Gdyby bowiem, można to dopuścić, tedyby kassowane bydź mogły tylko wyroki pierwszych dwóch Instancyy, wyroki zaś Trybunału Naywyższego, rozpoznawaiące i stanowczo-sądzące, mocą ostatecznéj także Instancyi, sprawy dwoma niezgodnemi wyrokami dwóch pierwszych Instancyy sądzone, nie podpadałyby iuż żadnemu odwołaniu się drogą kassacyi.

Wszakże w tym przypadku, wyroki Trybunału Naywyższego, byłyby także wyrokami ostatecznemi, dla czegoż miałyby bydź wyłączone z pod odwołania się drogą kassacyi, kiedy i w tymże Trybunale Naywyższym, tak dobrze iak i w pierwszych dwóch Instancjach, możnaby się niekiedy w ostateczném osądzeniu pomylić, i z prawem pominąć.

Potrzebaby więc, aby ieszcze nad Trybunałem Naywyższym była iedna wyższa Instancya mogąca kassować wyroki wszystkich trzech Instancyy, ostatecznie sądzących. Lecz takiéj Instancyi konstytucya nie zna, ta exystować iuż odrębnie nie może, a iéy attrbyucyi wcielanie do Trybunału Naywyższego, byłoby z wszystkich względów nieprzyzwoitém, i niekonstytucyjném.

Wprawdzie uchwała Rządu tymczasowego Królestwa Polskiego, dnia 21. mca Września 1815 roku wydana, postanawiaiąca dzisiejszy sąd naywyższėj Instancyi, połączyła w nim tę attrbyucyą kassacyjną, z mocą nawet stanowczego zaraz sądzenia spraw, po skassowaniu wyroków, lecz uchwała ta iako tymczasowa i przed konstytucyą w dniu $\frac{15}{27}$ mca Listopada roku tegoż ogłoszoną wydana, nie może bydź Redaktorowi żadnym wzorem w podaniu planu do projektu prawa stałego.

Nie twierdzi wszakże tu tego Redaktor, aby iuż żadna skarga naprzeciwno wyrokowi pierwszėj lub drugiej Instancyi nawet ostatecznemu, nie mogła mieć mieysca; i owsem dopuszcza iéy w niniejszym planie; skarga ta zowie się skargą nieważności, (*quaerela nullitatis*). Przepisy postępowania tyczące się skargi takowéj, obeymują kodexa postępowania sądowego cywilnego, tak Austryacki w rozdziale XXV. iako téż Pruski w tytule XVI. części I. Za wzorem tych kodexów poszedł Redaktor, i w niniejszym planie swoim projektuie postępowanie ściągające się do tako-

wéy skargi nieważności; o tém mówić się będzie niżej w księdze III. niniejszém części II. i w rozdziale następującym.

K S I Ę Ą I I I.

O środkach nadzwyczajnych do zaskarżania wyroków sądowych.

R O Z D Z I A Ł XV.

O skardze względem nieważności wyroku sądowego (*quaerela nullitatis.*)

T r e ś ć.

Ogólny przepis: że wolno jest stronie która oczewistą nieważność wyroku udowodnić może, zanieść skargę o tę nieważność.

Jakie są w szczególności oznaczone przyczyny do zanoszenia skargi takowéy

Gdzie zanesiona bydz ma, przeciwko wyrokowi sądu pierwszém Instancyi.

Gdzie przeciw wyrokowi Trybunału Appellacyjnego.

W jakim czasie i sposobie wnosi się skarga takowa, i co ją poprzedzić powinno.

Postępowanie stron przy instrukcyi teyże skargi.

Wniesiona skarga o nieważność wyroku, czyli wstrzymuie iego exekucyą.

Postępowanie Trybunału wyższém Instancyi, przy rozpoznaniu i rozządzeniu teyże skargi.

Jeżeli skarga ta nieważności, będzie uzasadniona, i nieważność wyroku zaskarżonego uznana, czyli Trybunał wyższém Instancyi może wdawać się w rozsądzenie sprawy głównej.

Gdzie ma odesłać sprawę główną po nowe iéy rozsądzenie, i co w wyroku tym wyrazić powinien.

Jeżeli nieważność wyroku, uznaną będzie z widocznej winy sądu pierwszém Instancyi albo Trybunału Appellacyjnego, iaka, komu, i za co ztąd na nich wypływa odpowiedzialność.

Czyli Trybunał wyższém Instancyi Appellacyjny, lub naywyższém, przekonawszy się o nieważności wyroku, w zwyczajnej drodze appellacyi, lub rewizyi zaskarżonego; może z urzędu wyzrec iego nieważność, i iakie jest w téy mierze postępowanie.

Jeżeli wniesiona skarga nieważności będzie bezzasadną, iakiém karze ulega strona nioważność tę wnosząca.

Od wyroku Trybunału Appellacyjnego, skargę nieważności

przeciwko wyrokowi sądu pierwszój Instancji wniesioną, odrzucającego, czyli dozwolona jest droga rewizji do Trybunału Najwyższego.

Uwaga Oprócz skargi powyższój nieważności, dozwala jeszcze prawo, z pewnych oznaczonych przyczyn, dobrodziejstwa, żądać przywrócenia sprawy do dawnego stanu (*Restitutio in integrum*); przepisy w tój mierze, i postępowanie sądowe, obeymuie następujący rozdział, z kolei 16.

R O Z D Z I A Ł XVI.

O przywróceniu sprawy do dawnego stanu, (de restitutione in integrum.)

Kto żądać może restytucji *in integrum* przeciwko zapadłemu wyrokowi.

Przeciwko jakim wyrokom może bydź żądana.

Przeciwko jakim nie iest wolno iéy żądać.

Jakie są oznaczone przyczyny do żądania restytucji.

Rząd, gminy, instytuta, i inne publiczne własności, oraz małoletni, iaką jeszcze mają szczególną przyczynę, oznaczoną, do iéy żądania.

Strona zkazana wyrokiem na *exmissya*, kiedy może żądać restytucji.

Jeżeli restytucya ściaga się tylko do iednego punktu wyroku, czyli może bydź do innych punktów wymierzona.

Czy wolno iest żądać restytucji, choćby strona miała regress do obrońcy lub kogo innego, i choćby tego regressu była pewną.

W którym sądzie żądana bydź ma restytucya.

W jakim oznaczonym czasie ma bydź żądana.

Odkąd się ten czas rachuje, dla pełnoletnich, małoletnich, i w kraiu nieprzytomnych osób.

Odkąd się rachuje z względu na rodzaj oznaczonych przyczyn do żądania restytucji.

Kiedy upływa czas ten przeciwko sukcesorom zmarłój po wyroku strony.

W jakim sposobie wnosi się żądanie o restytucya.

Co poprzedzić powinno wydanie pozwu, co w nim wyrażone, co do niego dołączone bydź ma, i komu, gdzie, i iak pozew tenże wręczony bydź powinien.

Czyli pozew wydany w drodze restytucji, może tamować *execucya* wyroku zaskarżonego.

Jakie iest postępowanie stron przy instrukcji sprawy względem restytucji.

Czyli ciż sami Sędziowie, którzy wydali wyrok zaskarżony, mogą sędzić sprawę o restytucya.

Jakie zasady wolno iest tylko roztrząsać Sądowi przy wyrokowaniu względem restytucyi.

Jakiéy karze i odpowiedzialności podlega strona przegrywiająca żądanie restytucyi.

Jeżeli restytucya będzie przypuszczona, co wyrok obejmować i zawierać w sobie ma, i iakie są iego skutki.

Restytucya przypuszczona albo odrzucona, iaki sprawia skutek co do kosztów procesu.

Główny przedmiot sprawy, w którym był wydany wyrok w drodze restytucyi zniesiony, do którego Sądu wprowadzony być powinien.

Uwaga. Oprócz powyższych skarg *nullitatis i restitutionis in integrum* przeciwko wyrokowi, prawo dozwala ieszcze stronie trzeciéy, skarżyć wyrok iéy szkodliwy, do którego ona niewchodziła. Postępowanie w téy mierze obeymuie następujący rozdział z kolei 17.

R O Z D Z I A Ł XVII.

O opozycyi przez trzeciego przeciwko zapadłemu wyrokowi.

T r e ś ć

Komu iest wolno iako trzeciéy osobie i z iakiéy przyczyny, założyć *opozycyą* naprzeciw zapadłemu wyrokowi, i iakiemu.

Do którego sądu wnoszona być ma.

Sposób iéy wnoszenia.

Jakie są skutki wniesionéy téy opozycyi, co do wykonania zaskarzonego wyroku w powszechności.

Czy założona ta opozycya wstrzymuie wykonanie wyroku zapadłego w szczególności względem *exmissyi*.

Postępowanie stron przy instrukcyi względem wniesionéy téyże opozycyi.

Strona, któréty iako osoby trzeciéy, wniesiona opozycya przeciwko wyrokowi, będzie odrzucona, iakiéy podlega karze, i odpowiedzialności.

K S I Ę G A IV.

O sądach polubownych i o postępowaniu w nich.

Uwaga. Prawo pozwala stronom mającym z sobą process cywilny, czyli to przed iego rozpoczęciem, czyli też w ciągu onegoż, zapisać się na kompromis, to iest na sędziów polubownych. Przepisy więc tyczące się sądu tego i w nich postępowania obeymuie następujący rozdział z kolei 18.

R O Z D Z I A Ł XVIII.

O sądach polubownych i o postępowaniu w nich

T r c ś ć

O d d z i a ł 1.

O g ó l n e p r z e p i s y .

Przepis ogólny, że stronom process z sobą wiodącym, wolno jest zapisać się na kompromis, to jest na sędziów polubownych.

Względem czego wolno jest zapisać się na kompromiss.

Względem iakich sporów i przedmiotów nie jest wolno zapisywać się.

Na wielu Sędziów polubownych zapisać się można.

Jakie osoby mogą być obrane za Sędziów polubownych?

Czy może być kto przymuszonym, do przyięcia obowiązków Sędziego polubownego.

Jak, i w iakiéy formie sporządza się zapis kompromissarski.

Co powinno być wyrażono w zapisie.

Kto przyjął obowiązek Sędziego polubownego, czyli od niego wyłamać się, albo odstępować może.

Czy wolno jest stronom, od zrobionego zapisu kompromissarskiego odstępować, albo odwoływać Sędziów.

Czy wolno jest stronom zapissuiącym się na sąd polubowny, rzec się drogi odwołania się od iego wyroku.

O d d z i a ł 2.

O instrukcyi processu w sądzie polubownym.

W iakim czasie rozpocząć się powinien kompromiss, to jest czynności sędziów polubownych.

Podług iakiego postępowania instrukcyja processu odbywa się w sądzie polubownym.

Kiedy i w iakim sposobie strony złożyć powinny w sądzie polubownym obrony z dokumentami.

Nastąpiona śmierć strony, czy kończy kompromiss albo przerywa instrukcyja, i iakie jest na ten przypadek w niéy postępowanie.

Jakie jest postępowanie przy instrukcyi na przypadek nie przyznania dokumentu, lub zarzuconego onemuż fałszu.

Akta instrukcyi i protokoły sądowe przez kogo mają być sporządzane.

Czy wolno jest wyłączać od sądzienia Sędziów polubownych, i w iakim szczególnym przypadku.

O d d z i a ł 3.

O wyrokach sądu polubownego, o odwołaniu się od nich, o ich wykonaniu i skutkach.

Do czego stosować się powinni Sędziowie polubowni w sądzie.

Wyrok sądu polubownego, przez kogo ma być podpisany.

Na wypadek różności zdań Sędziów polubownych, (jeśli ich będzie kilku) jakie jest postępowanie i jakie skutki.

Czyli sąd polubowny, może nakazać temczasową exekucją swego wyroku.

Jeżeli strony w zapisie kompromissarskim wyrzekły się drogi odwołania się od wyroku polubownego, czy też może mieć i kiedy jakie miejsce.

Jeżeli się strony w zapisie nie wyrzekły drogi odwołania się, w jakim czasie, w jakim sposobie, i gdzie ta przedsiębrana być może.

Odwołujący się od wyroku sądu polubownego jakie ulega karze, gdy w drodze odwołania się przegra.

Jaki jest skutek wyroku polubownego, gdy strony zapisały się na kompromis w sprawie wiszącej w appellacyi, albo w drodze restytucyi *in integrum*.

Wykonanie, czyli exekucya wyroku sądu polubownego, do którego sądu należy.

Oryginał wyroku, przez kogo, kiedy, i gdzie, ma być złożony.

Kto mu nadać może czyli *klauzulę* exekucyjną, i w jakim sposobie.

Jaki jest sposób wręczenia iego.

Czyli opozycja naprzeciwko wyrokowi zaocznemu sądu polubownego, może mieć miejsce.

Czyli przeciwko osobie trzeciej, wyrok sądu polubownego przytaczany być może.

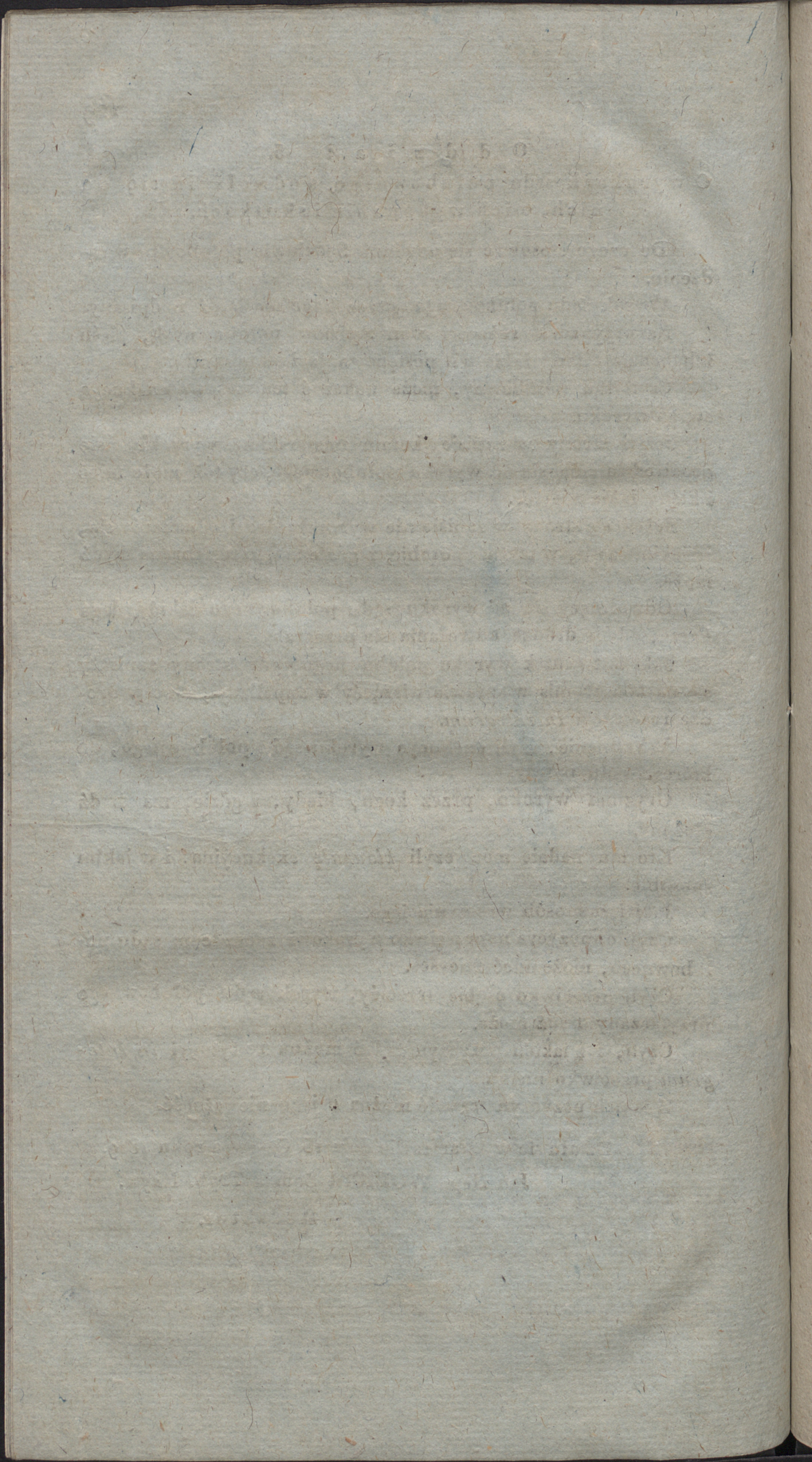
Czyli, i z jakich przyczyn żądać można restytucyi *in integrum* przeciwko niemu.

Z jakich przyczyn czynić można o iego nieważność.

Działo się w Warszawie dnia 15. Czerwca roku 1819.

Jan Nep. WOLICKI Sędzia Tryb. Nayw.

Redaktor.

Kontynuacya Części II. planu do projektu kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego.

Uwaga. Kto wyrokowi sądowemu posłusznym byź, albo zawartemu urzędownie zobowiązaniu zadosyć uczynić nie chce, tego prawo drogą exekucyi sądowey przymusić rozkaże. Przepisy tyczące się exekucyi sądowey i wszelakich z nią połączonych postępowań sądowych, obeymuie następująca księga piąta.

K S I E Ǽ G A V.

O exekucyi sądowey, o zaięciach różnego rodzaju, i o wszelakich postępowaniach tyczących się exekucyi téjże.

R O Z D Z I A Ł XIX.

Przepisy ogólne, tyczące się exekucyi sądowey.

T r e ś ć

Na mocy iakich dokumentów, przystępować można do exekucyi sądowey.

Czego potrzeba, aby wyrok sądowy, lub zobowiązanie urzędowe mogły byź exekwowane.

Wyroki sądów zagranicznych i akta urzędowe przed zagranicznymi urzędnikami zawarte, czy mogą byź i iak dalece w Królestwie Polskiem exekwowane.

Wyroki sądów i trybunałów Królestwa i akta urzędowe przed urzędnikami Królestwa zawarte, czy mogą byź w całym Królestwie, i po za obrębem jurysdykcyi sądu, lub trybunału który wydał wyrok, lub w którego zakresie akt urzędowy był sporządzony exekwowane.

Wyroki nieopatrzone nakazem tymczasowéy exekucyi, do iakiego czasu nie mogą być exekwowane.

Wyroki zaoczne, w iakim czasie exekwowane być nie mogą. Do którego tylko czasu wyroki zaoczne exekwowane być mogą.

Jakie wyroki nie mogą być exekwowane przez trzeciego, lub przeciw niemu, bez złożenia dowodu wręczenia stronie przegrywającej i dowodu niezłożonyéy przez nią opozycyi, ani apellacyi.

Czyli w pretensjach nieczystych i niepewnych, wolno przystępować do exekucyi.

Czyli zależy od wolnego wyboru wierzyciela, przedsiębrać exekucyą przeciwko dłużnikowi w sposobie i w rodzaju exekucyi iaki mu się podoba.

Do których urzędników sądowych należy uskutecznianie exekucyi sądowéy.

W iakim sposobie nadaie się przez stronę umocowanie urzędnikowi sądowemu do uskutecznienia exekucyi.

Urzędnik exekwujący, wyrządzający stronie szkodę, przez niedbalstwo, nadużycie, lub szkodliwą zwłokę w dopełnieniu exekucyi, iakiéy podpada odpowiedzialności.

Jaki jest sposób kontrolowania urzędników exekwujących przy sądzie któremu są podlegli, względem dopełnianych przez nich exekucyi.

Spory wynikłe przy exekucyi wyroków sądowych, który sąd pierwszély instancyi rozstrzyga.

Przepis, że wszystkie akta przez urzędników exekwujących sporządzone i exekucyi sądowéy dotyczące się, powinny być ich podpisem i pieczęcią urzędową opatrzone.

Gdzie oryginały tych aktów, mają być składane.

Czy wolno jest innym władzom krajowym nakazywać i dopełniać exekucye przeciw mieszkańcom prywatnym Królestwa, w materyach cywilnych.

Czy wolno jest innym władzom krajowym, lub ich pojedynczym urzędnikom wstrzymywać, albo tamować sądowemu urzędnikowi dopełnianie exekucyi sądowéy.

Kto gwałtownym sposobem tamuje dopełnienie exekucyi sądowéy, albo obraża exekwującego urzędnika w czasie teyże exekucyi, iakim karom podlega.

Uwaga Do rodzajów exekucyi sądowey należy areszt na summach lub ruchomościach dłużnika w ręku trzeciego będących, który wierzycielowi założyć prawo pozwała. Przepisy więc i postępowanie dotyczące się takowego aresztu, objęte są w następującym Rozdziale.

R O Z D Z I A Ł XX.

O areszcie na summach lub ruchomościach dłużnika w ręku trzeciego będących.

T r e ś ć.

Na mocy iakich dokumentów wolno iest wierzycielowi aresztować summy, lub ruchomości swego dłużnika, w ręku trzeciego będące.

Czy wolno iest zakładać areszt na mocy dokumentów prywatnych.

Czy wolno iest bez żadnego dokumentu na piśmie, zakładać takowy areszt.

Jakie rzeczy i przedmioty wyłączone są i wolne od aresztowania, i z iakiemi ograniczeniami.

Pensye urzędników publicznych z kass publicznych opłacane, czyli w iakięy ilości mogą być aresztowane.

Jeżeli pretensya wierzyciela nie iest czystą i na pieniądze obrachowaną, co powinno poprzedzić areszt.

Do których urzędników należy sporządzenie aktu aresztowego.

W iakim sposobie powinien być umocowany urzędnik od wierzyciela do aresztowania, czy powinien legitymować się tem umocowaniem ieżeli tego dłużnik żąda, i iakięy podlega w przeciwnym razie odpowiedzialności.

Co akt aresztu zawierać ma w sobie, i komu ma być doręczony.

Gdzie i komu wręczony być powinien, co do przedmiotów znajdujących się u osób trzecich w kraiu nieprzytomnych.

Akt aresztu na wypłaty należące się z kass publicznych, przeciwko komu ma być wydany, i komu doręczony.

W iakim czasie po założeniu aresztu wierzyciel powinien

o tem donieść dłużnikowi, i zapozwać go do sądu w celu usprawiedliwienia onegoż i rozprawy o jego ważność.

Warunek, że dłużnik zapozwany bydź powinien o ważność aresztu, choćby ten polegał nawet na wyroku sądowym lub dokumencie urzędowym.

W jakim czasie i sposobie, powinien wierzyciel donieść osobie trzeciéj u którój areszt nastąpił o tem zapozwaniu dłużnika.

Jeżeli wierzyciel nie doniesie osobie trzeciéj, o zapozwaniu dłużnika, jaki jest skutek co do wypłat zrobionych przez nią aż do doniesienia.

Przepis, że poprzednie iednanie się przed sędzią pokoju w sporach tego rodzaju z dłużnikiem nie jest konieczne.

Do którego sądu należy sprawa, o usprawiedliwienie aresztu, lub zniesienie onego.

Jeżeli w terminie oznaczonym wierzyciel nie zapozwie dłużnika, i nie doniesie o tem zapozwaniu osobie trzeciéj, jaki jest skutek.

Jeżeli założony areszt uznany będzie za nieusprawiedliwiony i nieważny, jakie są skutki.

Warunek, że osobę trzecią w ten czas dopiero wolno pociągać do deklaracyi względem aresztowanych summ lub ruchomości, gdy nastąpi wyrok uznający areszt za ważny.

Warunek, że pojednanie przed sędzią pokoju w sporach tych z osobą trzecią, nie ma miejsca.

Osoba trzecia u którój areszt nastąpił, przed który sąd ma bydź pozwana do deklaracyi, i z jakim zastrzeżeniem gdyby spór zachodził względem deklaracyi.

Osoba trzecia, gdzie i jak deklaracyą swoją ma złożyć.

Czyli deklaracya ta może bydź złożona przez pełnomocnika.

Deklaracya ta co ma zawierać, i co do niéj ma bydź przyłączoną.

Jeżeli założony areszt, tyczy się rzeczy ruchomych, co osoba trzecia u którój te są aresztowane, do deklaracyi załączyć powinna.

Urzednicy zawiadujący kassami publicznymi, w miejsce deklaracyi jakie wydać mają] zaświadczenie, co do aresztowanych u nich przedmiotów.

Zaświadczenie złożenia deklaracji komu ma być wręczone, i co akt wręczenia zawierać powinien.

Gdyby nastąpiły późniéj jeszcze nowe inne areszta, w jakim sposobie osoba trzecia donieść o nich ma wierzycielowi aresztującemu i co toż doniesienie ma zawierać.

Jeżeli nie zajdzie żaden spór, względem danéj przez osobę trzecią deklaracji, jaki jest skutek.

Jeżeli osoba trzecia nie złoży żadnéj deklaracji lub dowodów, jaki jest skutek.

Jeżeli areszt uznany będzie za usprawiedliwiony i ważny, jakie jest dalsze postępowanie co do sprzedaży rzeczy ruchomych, jeśli te były aresztowane, i co do rozdzielenia proporcjonalnego pieniędzy aresztowanych lub zebranych z sprzedaży ruchomości, oraz wypłaty wierzycielom tychże pieniędzy.

Uwaga. Pomiędzy wyrokami sądowemi albo zobowiązaniami urzędowemi, iedne są które zkazują stronę na ustąpienie (*Exmissya*) z dóbr nieruchomych, inne które ją obowiązują do oddania rzeczy ruchoméj, oznaczonéj w rodzaju (*in genere*) albo też w szczególe (*in specie*); inne które ją zkazują na wykonanie czynności iakowéj lub dzieła; inne nakoniec, które ją obowiązują do zaprzestania iakowéj czynności; z względu więc na różne rodzaje zobowiązań lub zkazań, postępowanie także przy *eksekucyi* jest różne.

O tem mówić się będzie w następujących rozdziałach.

R O Z D Z I A Ł XXI.

O eksekucyi wyroku, lub aktu obowiązującego na ustąpienie (Exmissya) z dóbr nieruchomych.

T r e ś ć.

Jak sobie urzędnik *eksekujący* postępować, i co zachować powinien przy *eksekucyi* wyroku sądowego zkazującego na *Exmissya*, albo też aktu urzędowego obowiązującego na ustąpienie z dóbr nieruchomych.

R O Z D Z I A Ł XXII.

O eksekucyi wyroku, lub aktu obowiązującego do oddania rzeczy ruchoméj oznaczonéj w rodzaju (in genere)

T r e ś ć.

Jakie jest postępowanie przy *eksekucyi* sądowéj wyroku

lub aktu obowiązującego do oddania rzeczy ruchomej oznaczonej w rodzaju, gdy dłużnik rzecz taką posiada.

Jaki jest skutek exekucyi gdy dłużnik oddać rzeczy w tymże rodzaju drogą exekucyi nie jest w możności.

R O Z D Z I A Ł XXIII.

O exekucyi wyroku, lub aktu obowiązującego do oddania rzeczy ruchomej oznaczonej w szczególe (in specie)

T r e ś ć.

Jakie jest postępowanie przy exekucyi sądowej wyroku, lub aktu obowiązującego do oddania rzeczy ruchomej oznaczonej w szczególe, gdy rzecz ta znajduje się w ręku dłużnika.

Jaki jest skutek exekucyi gdy rzecz ta przeszła do rąk osoby trzeciej.

Jaki jest skutek gdy rzecz taż więcej już nie istnieje.

R O Z D Z I A Ł XXIV.

O exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego do zrobienia czynności iakowej lub dzieła (operis)

T r e ś ć.

Jakie jest postępowanie przy exekucyi sądowej wyroku lub aktu obowiązującego do zrobienia iakowej czynności lub dzieła :

Czyli to, gdy też dzieło lub czynność mogą być zrobione przez kogo innego;

Czyli też, gdy przez kogo innego zrobione być niemogą.

R O Z D Z I A Ł XXV.

O exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego do zaniechania czynności iakowej.

T r e ś ć.

Jakiemi środkami exekucyjnemi, przymusić można stronę wyrokiem lub aktem obowiązującą do zaniechania czynności iakowej.

Uwaga. Najwięcej w powszechności bywa aktów urzędowych i wyroków sądowych, które obowiązują dłużni-

ków do zapłacenia wierzycielom summ pieniężnych. Exekucya sądowa w tych przypadkach dopełnić się może przez zaięcie i sprzedaż albo ruchomości albo dóbr nieruchomości dłużnika własnych, albo też przez zaięcie jego dochodów gruntowych. O tych rodzajach exekucyi sądowey i postępowaniu w nich, mowić się będzie w rozdziałach następujących.

R O Z D Z I A Ł XXVI.

O exekucyi na ruchomościach dłużnika przez ich zaięcie i sprzedaż.

T r e ś ć.

Przepis, że zaięcie ruchomości, poprzedzić powinno wezwanie exekucyjne do dłużnika.

Gdzie wezwanie to dłużnikowi wręczone bydź ma, w jakim czasie, i co ma zawierać.

O obowiązku obrania zamieszkania w wezwaniu przez wierzyciela exekwującego na czas exekucyi, i jego skutkach.

Czy wolno iest wierzycielowi exekwującemu bydź przy zaięciu przytomnym.

Formalności przy sporządzeniu protokołu zaięcia, i co ten ma zawierać, i gdzie ma bydź spisany.

Jeżeli będą drzwi zamknięte, lub zaięcie będzie wzbronione, iak sobie urzędnik postąpić powinien.

Czyli odwoływanie się iakiekolwiek dłużnika może wstrzymać zaięcie.

Sposób wprowadzania i rozstrzygnięcia sporu tego, gdyby z strony dłużnika zachodził.

Jakie ruchomości nie mogą bydź zaiętymi, z iakimi wyjątkami i ograniczeniami.

Sposób opisania rzeczy zaiętych, ich odmierzenia, odważenia i wyszczególnienia podług rodzaju i gatunku.

O oznaczeniu sztuk i proby rzeczy i naczyń srebrnych lub złotych.

O obrachowaniu zaiętych gotowych pieniędzy, i gdzie te mają bydź w depozyt złożone.

O opieczętowaniu papierów znalezionych przy zaięciu, jeżeli dłużnik nie będzie przytomny.

Gdyby się kto podawał za właściciela zaiętych ruchomości albo ich części, co mu wolno zrobić.

Postępowanie przy wprowadzeniu tego sporu, i sposób jego rozstrzygnięcia.

Innym wierzycielom dłużnika czy wolno jest zakładać areszta co do ich należności na ruchomościach zaiętych, i iak mają być założone.

Co te areszta zawierać mają, i komu mają być wręczone.

Areszta te względem czego tylko skutkować mogą.

Zasady założonych przez innych wierzycieli aresztów, kiedy mają być roztrząsane.

Jeżeli urzędnik rzeczy które ma zajmować zastanie wprzod już przez kogo innego zaięte i dozorcę ustanowionego, czy wolno mu je zajmować.

Co jest tylko wolno mu zrobić i iakie dla późniéj zajmującego wierzyciela wynikają ztąd skutki.

Sposób oszacowania zaiętych ruchomości, kto je szacuje, i iak się sporządza protokół oszacowania.

Sposób ustanowienia dozorczy zaiętych ruchomości.

Kto nie może być dozorcą.

Stworzenia żyjące i narzędzia gruntowe komu mogą być oddane pod dozór i za czyją wiedzą.

Jakie są obowiązki dozorczy i odpowiedzialność w pilnowaniu zaiętych rzeczy.

Kto tamnie gwałtownie ustanowienie dozorczy, albo tajemnie przywłaszcza sobie lub ukrywa ruchomości, iakim podlega karom.

O oddaniu kopii protokołu zaiętych i oszacowanych ruchomości ustanowionemu dozorczy, i o podpisaniu przez niego tegoż protokołu.

Czyli i kiedy może się uwolnić dozorca od dozoru, i iakie jest postępowanie gdyby o to spór zaszedł.

O wyznaczeniu w protokóle urzędnika exekwującego, terminu licytacji do sprzedaży zaiętych, oszacowanych i oddanych pod dozór ruchomości.

Sposób zawiadomienia dłużnika o nastąpieniu zaięciu ruchomości, ich oszacowaniu, ustanowieniu dozorczy, i o wyzna-

czonym terminie do sprzedaży, czyli to gdy dłużnik jest przytomny zaięciu, czyli też gdy jest nieprzytomny.

W jakim czasie po zawiadomieniu dłużnika o zaięciu ruchomości sprzedaż ich następować powinna.

Inni wierzyciele dłużnika zakładający areszta, czyli mają być uwiadomieni o terminie sprzedaży.

Sposób wygotowania przez urzędnika exekwującego obwieszczeń o terminie licytacji, i co te wyrażać powinny.

Kiedy i gdzie obwieszczenia te publikowane i umieszczone być mają, i w jakim sposobie publikacja ich poświadczona być powinna.

Gdzie sprzedaż zaiętych ruchomości ma się odprawiać.

Jakie formalności przy rozpoczęciu protokołu licytacji urzędnik exekwujący zachować powinien.

O przejrzeniu zaiętych ruchomości z protokołem zaięcia, przed ich sprzedażą.

O zapisaniu w protokole licytacji czyli sprzedaży, przytomności, albo nie stawienia się dłużnika.

Komu nie jest wolno kupować na licytacji zaiętych ruchomości.

Czyli zaięte ruchomości mogą być sprzedane niżey ceny detaxacyjney, i czyli jest w téj mierze jakie wyłączenie.

Sposób odbywania licytacji, odbierania pieniędzy za sprzedane ruchomości od kupujących, i zapisywania ich do protokołu.

Postępowanie przy powtórnéj sprzedaży na zysk lub strasę, jeżeli kupujący ruchomość pieniędzy za nią nie złoży.

Jeżeli zaięte ruchomości przewyższaią dług wierzyciela, i wierzycieli innych z aresztami przychodzących, do iakiéy ilości sprzedawane być mogą.

Biegli w sztuce taxatorowie czyli są za taxę odpowiedzialni.

O odpowiedzialności urzędnika exekwującego za pieniądze z sprzedaży zebrane.

Zakaz, że nie jest wolno urzędnikowi exekwującemu wymagać więcéy za sprzedaną ruchomość, nad to za co była wylicytowana, pod karą odsądzenia od urzędu i pod karami kryminalnemi.

Gdyby wierzyciel zajmujący w terminie oznaczonym nie sprzedał zajętych ruchomości, iaka służy wolność w żądaniu ich sprzedaży innym wierzycielom którzy założyli areszta, i iakie jest w téj mierze postępowanie.

Sposób wypłaty długu wierzyciela zajmującego ruchomości z pieniędzy za ich sprzedaż zebranych, ieśli nie zaydzie żaden spór z strony innych wierzycieli.

Przepis, że ieżeli pieniądze z sprzedaży ruchomości zebrane, nie wystarczają na wierzycieli, dozwolony będzie czas pewny dłużnikowi i wierzycielom, końcem ułożenia się dobrowolnego względem podzielenia proporcjonalnego tychże pieniędzy.

Przepis, że gdyby układ ten nie przyszedł do skutku, urzędnik odbywający sprzedaż ruchomości, protokoły przez siebie sporządzone odeśle do kancelaryi sądowój, obrachuje koszta exekucyi i złoży pieniądze końcem poszukiwania sądownie rozdzielania proporcjonalnego tychże pieniędzy; — a to podług następującego Rozdziału.

R O Z D Z I A Ł XXVII.

O rozdzieleniu proporcjonalném między wierzycieli pieniędzy aresztowanych lub z sprzedaży ruchomości zebranych.

T r e ś ć.

Sposób podania proźby do sądu względem rozdzielania proporcjonalnego.

O delegacyi sędziego na ten koniec.

O wyznaczeniu przez sędziego delegowanego terminu wierzycielom do produkowania swych wierzytelności i dokumentów.

O wezwaniu na wyznaczony ten termin wierzycieli i dłużnika do przejrzenia i robienia zarzutów naprzeciw' produkowanym wierzytelnościom.

W iakim czasie po wezwaniu i pod iakim rygorem wierzyciele złożyć powinni przed sędzią delegowanym dokumenta, i co sakt ich złożenia zawierać ma.

W iakim czasie i pod iakim rygorem dłużnik zrobić powinien zarzuty naprzeciwko złożonym dokumentom.

Kiedy sędzia delegowany zrobić powinien protokół i sporządzić plan rozdzielania proporcjonalnego, i podług czego.

Koszta exekucyi i komorne, w jakim miejscu mają być umieszczone w planie rozdzielania.

W jakim czasie wierzyciel exekwujący donieść ma wierzycielom i dłużnikowi o zamknięciu protokołu i zrobionym planie przez sędziego, a razem wezwać ich do robienia zarzutów naprzeciw niemu.

Jeżeli wierzyciele i dłużnik w czasie oznaczonym nie przeryją planu i nie robią zarzutów przeciw niemu, jakiemu podlegają rygorowi.

Gdy żaden spór nie zajdzie względem planu, co sędzia delegowany ma zrobić, i jakie jest postępowanie co do uskutecznienia wypłaty wierzycielom.

Jeśli spór zajdzie względem planu rozdzielania, co sędzia ma zrobić i do kogo należy rozwiązanie onegoż.

Kto wchodzić tylko może do takowego sporu.

Postępowanie przy wydaniu wyroku względem niego w pierwszej instancji.

W jakim czasie i przeciwko komu appellacya od wyroku tego zakładana być może.

Pozew appellacyjny komu i gdzie ma być wręczony, co ma zawierać, i jakie jest postępowanie w rozsądzeniu appellacyi.

O postępowaniu na przypadek założonej rewizyi.

Wyroki sądowe względem sporu tego zapadłe, komu mają być wręczone.

Jakie jest postępowanie sędziego delegowanego w ostatecznym zakończeniu protokołu rozdzielania proporcjonalnego, czy to na przypadek prawomocności wyroku pierwszej lub drugiej instancji, czyli też na przypadek ostatecznego wyroku w drodze rewizyi zapadłego.

Prowizye od kapitałów w planie rozdzielania proporcjonalnego umieszczonych, od którego czasu rachować się przestaną.

O exekucyi sądowey przez sprzedaż dóbr nieruchomych dłużnika.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O wywłaszczeniu przymuszoném czyli sprzedaży dóbr nieruchomych w ogólności.

Względem iakich dóbr nieruchomych dłużnika wierzyciel może nastawać o wywłaszczenie, to iest o sprzedaż.

Część dóbr spadkowych współsukcessora, dopóki nie może bydź wystawiona na sprzedaż przez iego własnych wierzycieli.

Sprzedaż dóbr nieruchomych małoletniego lub pozbawionego swéy woli, iaki rodzaj exekucyi poprzedzić powinien.

Jaki przypadek wyłączony iest z pod tego warunku.

Sprzedaż dóbr należących do wspólności małżonków, przeciw komu popierana bydź ma.

Przeciw komu ma bydź popierana sprzedaż dóbr należących do żony a nie wchodzących do wspólności: Czyli to gdy mąż z nią działać nie chce, albo iest małoletni;

Czyli gdy obóie małżonkowie są małoletni;

Czyli też gdy żona sama iest małoletnia; a mąż pełnoletni od działania z nią wynawia się.

Czy może i kiedy wierzyciel nastawać o sprzedaż dóbr dłużnika hipotece długu swego niepodległych.

W iakim przypadku może bydź popierana razem sprzedaż dóbr dłużnika hipotece podległych i niepodległych.

Warunek: że ieżeli dobra dłużnika leżą pod iurydykcyą kilku sądów ziemskich, sprzedaż ich nie może bydź popierana razem, ale kolejno.

W iakim szczególnym przypadku mogą bydź wystawione razem na sprzedaż i w którym sądzie.

Na mocy iakich tylko aktów i o iakie długi nastawać można o sprzedaż dóbr nieruchomych.

Czyli może bydź popierana sprzedaż na mocy wyroku opatrzonego warunkiem tymczasowéy exekucyi, bez względu na założoną od niego appellacyą.

W ia-

W jakim czasie nie może być popierana na mocy wyroku zaocznego.

Nabywca długu dopoki niemoże następować o sprzedaż.

Poszukiwanie sprzedaży czy się unieważnia przez to, że je wierzyciel rozpoczął o dług większy nad ten jaki mu się należy.

Przepis, że popieranie sprzedaży dóbr nieruchomości poprzedzić powinno wezwanie przez urzędnika exekwującego zrobione do dłużnika.

Warunek: że sprzedaż dóbr nieruchomości dłużnika, w drodze exekucyi może tylko następować w sądzie ziemskim.

Warunek, że dochód roczny dzierżawny, czysty, i wystarczający na zaspokojenie wierzyciela i na niego przez dłużnika zdany, wstrzymać może popieranie sprzedaży jeżeli żadna w wypłacie nie zajdzie przeszkoda.

Dobra nieruchome należące ^{od} osób pełnoletnich, czy mogą być sądownie sprzedawane gdy idzie tylko o dobrowolną ich sprzedaż.

O d d z i a ł 2.

O postępowaniu przy zaięciu dóbr nieruchomości dłużnika na sprzedaż

Wezwanie exekucyjne zrobione do dłużnika, co ma wyrażać, co ma być do niego przyłączone, i gdzie ma być wręczone.

W jakim czasie po wezwaniu przystępować można do zaięcia.

Jeżeli zaięcie nie nastąpiło w trzy miesiące po wezwaniu, jaki skutek.

W czyjej przytomności protokół zaięcia sporządzony być ma.

Co ma zawierać tenże protokół względem dóbr wiejskich, a co względem miejskich.

W przypadku ubiegania się dwóch wierzycieli, albo do zaięcia dóbr różnych jednego dłużnika, w jednymże sądzie popieranego, albo też do zaięcia iednychże dóbr dłużnika, jakie jest w sporze tym postępowanie i jakie jego skutki.

W przypadku wyłączenia z pod zaięcia, a następnie z pod sprzedaży dóbr zaiętych lub ich części, co akt wyłączenia zawierać ma, jakie jest w sporze tym postępowanie i jakie jego skutki.

Jeżeli zaięte dobra nie są wydzierżawione, czy dłużnik może pozostać w ich posiadaniu, dopoki, i w jakim znaczeniu.

Jaka jest odpowiedzialność dłużnika, gdyby pozostawszy w ich posiadaniu zniszczył je.

Czy wolno jest wierzycielowi zajmującemu żądać ustanowienia dozorca nad zajętemi dobrami i ich prowentami.

Kto może być ustanowiony dozorcą i jakie są jego obowiązki.

Prowenta z dóbr zajętych pobierane jak są uważane, na czyją idą korzyść, i od którego czasu.

Jeżeli dobra są wydzierżawione, jakie wypływają skutki z powodu ich zajęcia co do ważności kontraktu dzierżawnego i co do kwot dzierżawnych.

Ukończony protokół zajęcia przez kogo ma być podpisany, i gdzie oryginał tego złożony.

O zostawieniu kopii urzędowej protokołu zajęcia przez urzędnika exekwującego na gruncie dóbr zajętych.

O wydaniu przez niego kopij drugiej urzędowej tegoż protokołu wierzycielowi exekwującemu.

O obowiązku podania przez wierzyciela exekwującego teyże kopij protokołu zajęcia do kancelaryi hipotecznej dla wpisania go w księgę właściwą dobrom zajętem.

Następione wpisanie zajęcia w księgę hipoteczną jakie sprawia skutki co do praw dłużnika i innych hipotekowanych wierzycieli.

O wręczeniu dłużnikowi kopij protokołu zajęcia.

O d d z i a ł 3.

O oszacowaniu zajętych dóbr nieruchomości.

W jakim czasie po wręczonym dłużnikowi protokole zajęcia, wierzyciel zajmujący wezwać go powinien na audiencyą Sądu, i wymienić mu w wezwaniu biegłych w sztuce taxatorów.

O zarzutach jakie dłużnikowi względem wyłączenia tychże taxatorów wnosić wolno.

Sposób postępowania na przypadek sporu w téj mierze zachodzącego.

Przepis, że dłużnik w terminie tym do audiencyi wyznaczonym, wprowadzić powinien do Sądu wnioski jeśli jakie mieć będzie przeciwko nieważności poprzedzającego postępowania, a to pod prekluzją.

Wyrok sądowy co ma wyrażać.

O wręczeniu tegoż wyroku dłużnikowi, i zawiadomieniu o nim wyznaczonych taxatorów.

W jakim czasie taxatorowie po zawiadomieniu siebie o wyroku, przystąpić powinni do oszacowania dóbr zajętych.

O wolności daney dłużnikowi, wierzycielowi zajmującemu i innym hipotekowanym wierzycielom, przedstawiania taxatorom swych uwag dotyczących się oszacowania dóbr zajętych.

Do jakich prawideł taxatorowie stosować się powinni w oszacowaniu.

W jakim czasie taxatorowie relacją, to jest protokół oszacowania, i gdzie złożyć powinni.

O wolności daney stronom interessowanym przejrzenia protokołu oszacowania i robienia potrzebnych z niego wypisów.

O wręczeniu dłużnikowi kopii protokołu oszacowania.

O d d z i a ł 4.

O warunkach do sprzedaży.

W jakim czasie po doręczonym dłużnikowi protokole oszacowania dóbr zajętych, wierzyciel zajmujący złożyć powinien warunki do sprzedaży i gdzie.

Co warunki te zawierać w sobie mają.

O wręczeniu dłużnikowi kopii tychże warunków i wezwaniu go na audiencyą Sądu dla robienia przeciwko niem swych wniosków.

Postępowanie na przypadek sporu względem tychże warunków zachodzącego.

Przepis: że dłużnik w terminie tym wyznaczonym do audiencyi zrobić powinien wnioski jeżeli jakie mieć będzie przeciwko nieważności poprzedzającego postępowania, a to pod prekluzją.

Wyrok sądowy w sporze tym wydany, co ma wyrażać.

O wyznaczeniu przez Sąd w wyroku tymże pierwszego terminu do licytacji na sprzedaż.

Przepis: że termin pierwszey licytacji od daty tegoż wyroku, dalszy nad dni dziewiędziesiąt, bliższy nad dni sześćdziesiąt wyznaczony być nie może.

O doręczeniu wyroku tegoż dłużnikowi.

Przepis, że jeżeli dłużnik odwołuie się do wyższey Instancyi od wyroku z którego nastąpiło zajęcie, powinien na trzy dni przynajmniéy przed złożeniem warunków odwołać się i złożyć

pozew pisarzowi Sądu Ziemskiego gdzie sprzedaż jest popierana; inaczey przystąpiono będzie do licytacji.

O d d z i a ł 5.

O obwieszczeniach do pierwszey licytacji i o ich publikacyi.

Kto, kiedy, i w iakim sposobie, obwieszczenie o wyznaczonym terminie do pierwszey licytacji na sprzedaż dóbr zajętych wygotować ma.

Co obwieszczenia te zawierać powinny.

Gdzie, komu, iak, do publiczney wiadomości podane i umieszczone bydź mają.

W iakim sposobie poświadczą się podanie i umieszczenie ich do publiczney wiadomości.

W iakim czasie podanie ich do publiczney wiadomości, wyznaczony termin pierwszey licytacji poprzedzić powinno.

O d d z i a ł 6.

O postępowaniu na wyznaczonym pierwszym terminie licytacji.

Przepis: że licytacja na sprzedaż dóbr nieruchomych odbywa się w czasie audyencyi sądowey, w godzinach ramnych albo po południowych.

Przepis że protokół licytacji sporządzony bydź powinien w formie przepisanej dla wyroków sądowych.

Sposób stawienia się stron interessowanych w terminie licytacji.

O obowiązku usprawiedliwienia w sądzie przez wierzyciela popierającego sprzedaż nastąpionych legalnie obwieszczeń.

Przepis: że dłużnik powinien przed rozpoczęciem licytacji przedstawić swe wnioski jeżeli iakie mieć będzie, tyczące się nieważności nastąpionych obwieszczeń, a to pod prekluzją.

Postępowanie sądu w rozwiązaniu zachodzącego w téj mierze sporu.

O odczytaniu następnie przez pisarza sądowego warunków do sprzedaży.

O zapisaniu do protokołu sądowego osób do licytacji konkurujących.

Komu wolno jest licytować.

Kto od licytowania dóbr na sprzedaż sądową wystawionych jest wyłączony.

O obo-

O obowiązku każdego do licytacji konkurującego, złożenia kwoty wadyalnej w gotowiźnie, i o iéy ilości.

Przepis: że wierzyciel na dobrach hipotekowany, wolnym byđź może od iéy złożenia w gotowiźnie.

O formach i sposobie postępowania przy licytowaniu.

Przepis, że osoba naywięcéy nad cenę detaxacyią ofiarująca, lub gdyby nikt wyżéy nad tęż cenę nie ofiarował, tedy ten kto cenę detaxacyią przyjąć zadeklaruie, choćby tylko był sam ieden, stanie się dóbr nabywcą i przysądzenie na pierwszym zaraz terminie licytacji pozyska.

Przepis, że gdyby na pierwszym terminie licytacji dobra ani wyżéy nad cenę detaxacyią, ani też za cenę tęż sprzedane byđź nie mogły, przysądzenie żadne dóbr następować nie może, a w tym przypadku sąd termin nowy do drugiéy licytacji w tymże samym zaraz protokóle wyznaczy.

Przepis, że termin ten nowy drugiéy licytacji od terminu pierwszéy licytacji, dalszy nad dni czterdzieści pięć byđź nie może.

Sporządzony protokół sądowy, przez kogo ma byđź podpisany.

O doręczeniu dłużnikowi kopii protokółu tegoż, jeżeli sprzedaż do skutku nie przydzie.

O d d z i a I 7.

O postępowaniu na wyznaczonym drugim terminie licytacji.

O wygotowaniu nowych obwieszczeń.

O sposobie podania ich do publiczney wiadomości i o czasie w którym publikacya ich termin drugiéy licytacji poprzedzić powinna.

Odwołanie się do przepisów oddziału poprzedzającego co do postępowania stron i sądu, oraz konkurujących do licytowania osób w terminie wyznaczonym do drugiéy licytacji.

Przepis, że ofiarujący na terminie drugiéy licytacji naywięcéy nad cenę detaxacyią, albo gdyby nikt wyżéy nie postąpił, ten kto cenę detaxacyią, chociaż sam ieden zaofiaruie, staje się dóbr nabywcą i przysądzenie otrzyma.

Gdyby na terminie do drugiéy licytacji wyznaczonym nikt z konkurujących do licytowania osób, ani wyżéy nad cenę de-

taxacyną, ani nawet ceny teyże nie ofiarował, iakie iest dalsze w exekucyi postępowanie. (*)

(*) *Nota.* Kodex francuzki postępowania sądowego, w tytule XII. księgi V. części I. *O zaięciu nieruchomości*, nie zna oszacowania dóbr wystawionych w drodze exekucyi sądowey na sprzedaż, i podług artykułu 698 pozwala kupić na licytacji sądowey dobra za cenę arbitralnie nawet podaną, iesli ię nikt wyżey nie postąpi. Lecz dekret królewski dnia 26 Czerwca 1811 wydany postanowił, że dobra dłużnika na sądową sprzedaż wystawione, nie mogą być sprzedane i przysądzone niżey dwóch trzecich części ich wartości, i że do ustanowienia takowey wartości, albo taxa urzędowa do któręj zasady w osobnym urządzeniu były obiecanie, dotąd wszakże ogłoszone nie są; albo téż w braku taxy urzędowey, ostatnia cena] sprzedażna za prawidło służyć powinna.

Kodex austriacki postępowania tegoż w rozdziale XXXI. paragrafie 428 nakazuje wprzód przed sprzedażą zrobienie detaxacyi dóbr, a w paragrafie 432 stanowi: że gdyby na dwóch odbytych terminach licytacji nikt wyższyć ceny nad detaxacyną, ani téż ceny teyże nie ofiarował, dobra niżey ceny téyże detaxacyney sprzedane być mogą; pewney iednak ilości téyże niższyć ceny nie oznacza.

Lecz w paragrafie 433 tegoż rozdziału, nie dozwala toż prawo sprzedać dóbr niżey ceny detaxacyney, iesli ta na zaspokoienie wszystkich hipotecznych długów nie wystarcza.

W rozdziale zaś IX. *o processie konkursowym* i w paragrafach 148. 149. 150. 151. i 152 w tym tylko przypadku dozwala sprzedaży dóbr obdłużonych niżey ceny detaxacyney, gdy ta cena wyrównywa ilości długów, hipotekowanych wierzycieli, i gdy ci przyiąć dóbr w naturze podług taxy *in solutum* nie zechcą.

Kodex pruski postępowania tegoż w tytule 52. paragrafie 11. nakazuje wprzód przed sprzedażą sporządzenie taxy dóbr, a w paragrafie 46. tegoż tytułu dozwala sądowey ich sprzedaży za dwie trzecie części ceny detaxacyney, iesli nikt wyżey nie postąpi.

W przyszłym więc kodexie postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego, powinny pewne także w téj mierze znajdować się prawidła.

Z tego powodu Redaktor w téj tak delikatney i nader ważney w dzisiejszey kraiu epoce dla dłużników i wierzycieli materyi, żąda od Komisyi Rządowey Sprawiedliwości i Trybunału Naywyższego wyiawienia przy dyskusyi planu niniejszego szczególney w względzie tym opinii; rownie także od Rady Stanu Królestwa żąda rozwiązania *proiective* do prawa następujących dwóch pytań:

1mo. Czyli w przypadku gdy na drugim terminie licytacji dobra na sprzedaż sądową wystawione, za cenę nawet detaxacyną sprzedanemi nie będą, wolno będzie ie bez względu na iakiekolwiek ich wierzytelnościami hipotekowanemi obdłużenie, niżey ceny detaxacyney sprzedać, lub nie.

2do. Jesli wolno będzie, do iak wielkię więc części cena ta detaxacyina zniżona być może.

Rozwiązanie tych pytań, będzie dla Redaktora zasadą w rozwinięciu dalszey redakcyi dopiero skończonego oddziału.

O d d z i a ł 8.

O wolności podania wyższéy ceny za dobra już na licytacji przysądzone, i o nowéy na ten przypadek licytacji.

Warunek, że jwólno iest każdemu po przysądzeniu nabywcy dóbr na licytacji kupionych, podać za nie cenę wyższą nad tę za którą ie poprzedni nabywca wylicytował.

W iakiéy ilości wyższa ta cena podana bydź może.

W iakim czasie po pierwszém przysądzeniu i gdzie oświadczenie w téy mierze zrobione bydź ma.

Komu, i iak o oświadczeniu tem doniesiono bydź powinno.

O wyznaczeniu terminu do audyencyi sądowéy.

O rozpoczęciu nowéy licytacji i postępowaniu przy niéy.

Kto do licytowania tego powtórnego dopuszczonym tylko bydź może.

Jaka iest odpowiedzialność podaiącego wyższą cenę.

O d d z i a ł 9.

O licytacji na zysk lub stratę z powodu niedotrzymanych przez nabywcę warunków kupna.

W iakim czasie nabywca zadosyc uczynić powinien warunkom kupna.

Jaki iest skutek gdy nabywca warunkom tymże zadosyc nie uczyni.

Jak się dowodzi to zadosyc nieuczynienie.

Czy potrzebny iest w téy mierze wyrok sądowy.!

Komu wolno iest popierać sprzedaż dóbr na zysk lub stratę pierwszego nabywcy.

O nowych obwieszczeniach i o wyznaczeniu terminu w nich do nowéy licytacji.

O sposobie podania ich do publicznéy wiadomości, oraz do wiadomości dłużnika i pierwszego nabywcy, i o czasie w którym publikacya ich poprzedzić powinna wyznaczony nowy termin do licytacji.

Przepis: że powtórna ta licytacya na zysk lub stratę, naydaley w dni sześćdziesiąt, a naybliżéy w dni czterdzieści pięć od dnia w którym nieuczyniono zadosyc warunkom, następować powinna.

Przepis: że na tym pierwszym zaraz nowym terminie do licytacji na zysk lub stratę wyznaczonym, stanowcze przysądzenie dóbr nowemu nabywcy miejsce mieć może.

O obowiązku dłużnika przedstawienia na terminie tym wniosków tyczących się nieważności nowych obwieszczeń, a to pod prekluzją.

Gdy przed powtórny przysądzeniem pierwszy nabywca zadosyć uczynił warunkom kupna, jaki jest skutek.

Jaka jest odpowiedzialność pierwszego nabywcy, gdyby była jaka strata w cenie z powtórny licytacyi wynikłéy.

Gdyby był jaki zysk z przewyżki przy powtórny licytacyi, na czyją korzyść idzie.

O d d z i a ł 10.

O wyroku przysądzającym dobra nieruchome na licytacyi kupione.

W jakim sposobie redagowany byđź ma wyrok przysądzający nabywcy dobra na licytacyi sądowéy kupione.

Jaki nakaz do dłużnika w wyroku tymże powinien byđź dożmieszczony.

Wyrok przysądzenia iakie prawa na nabywcę zlewa.

Kiedy wyrok przysądzenia może byđź nabywcy wydany.

O obrachowaniu w nim kosztów exekucyi.

W jakim czasie odwołanie się od wyroku względem przysądzenia do wyższéy instancyi zakładane byđź może.

O d d z i a ł II.

Ogólne przepisy, tyczące się sporów które przypadkowo (*incydentalnie*) przy sprzedaży dóbr nieruchomych wynikać mogą.

Przepis, że spory wszystkie z powodu exekucyi sądowéy przez sprzedaż dóbr nieruchomych wynikać mogące, wprowadzane i sądzone będą w drodze szypkiego postępowania.

Czyli iednanie się w sporach takowych przed sędzią pokoju jest potrzebne.

Przepis, że we wszystkich takowych sporach, ani zawieszenie wyroku stanowczego na przypadek niestawienia się wszystkich pozwanych, ani opozycya naprzeciw wyrokowi zaocznemu, w żadnym przypadku miejsca nie mają.

Odwołanie się od wyroków sądowych w sprawach takowych zapadłych do wyższéy instancyi, w jakim tylko czasie może byđź zakładane.

Uwaga. Po nastąpieniu sprzedaży dóbr nieruchomych, w drodze egzekucyi sądowey, następuje rozdzielenie zebranych z nięj pieniędzy między wierzycieli podług porządku hipotek. Rozdzielenie takowe poprzedza *klassyfikacya*. O postępowaniu w nięj, mówić się będzie w następującym Rozdziale.

R O Z D Z I A Ł XXIX.

O *klassyfikacyi*.

T r e ś ć.

W jakim czasie po prawomocnym wyroku przysądzenia dóbr, dłużnik i wierzyciele ułożyć się mają zgodnie względem rozdziału pieniędzy z ich sprzedaży wynikłych.

Jeśli się zgodnie w tym czasie nie ułożą, kto może prosić sądu o rozdzielenie pieniędzy w drodze sądowey *klassyfikacyi*.

Sposób podania o to proźby do sądu.

O delegacyi na ten koniec sędziego.

O złożeniu przez stronę która popiera *klassyfikacyą*, do protokołu sędziego delegowanego wykazu hipotecznego wszystkich długów dobra sprzedane ciążących, przez kancelaryą hipoteczną wydanego.

O upoważnieniu przez delegowanego sędziego osoby popierającej *klassyfikacyą*, do wezwania wierzycieli.

Gdzie, i iak ma bydź wręczone wezwanie wierzycielom, i co też ma zawierać.

W jakim czasie, i sposobie, po wezwaniu wierzyciel każdy złożyć ma dokumenta tyczące się iego wierzytelności.

Co ma zawierać akt ich złożenia, i gdzie ma bydź zapisany.

Wierzyciele opóźniający się z złożeniem swych wierzytelności, po oznaczonym terminie za co są odpowiedzialni.

W jakim czasie, w jakim sposobie, sędzia delegowany zrobić powinien plan *klassyfikacyi*.

Sposób doniesienia przez popierającego *klassyfikacyą* dłużnikowi i wierzycielom o sporządzonym ięj planie, i wezwanie ich do przejrzenia tegoż i zrobienia przeciwko niemu zarzutów.

Jaki iest do tego przejrzenia oznaczony czas.

Gdyby w tym oznaczonym czasie przejrzenie nie nastąpiło, iaki iest rygór.

Jeżeli nie zajdzie żaden spór względem planu klasyfikacji, czyli sądowa iaka rozprawa ma miejsce.

Jeżeli spór względem planu zrobionego zajdzie, gdzie ten ma być wprowadzony.

Czy wolno iest wszelako w tym przypadku sędziemu delegowanemu, ustanowić klasyfikacją co do należyłości wierzycieli niezaprzeczonych i poprzedzających zaprzeczone wierzytelności.

Czy mogą być wydane wierzycielom takim wyciągi klasyfikacji, i z iakim skutkiem.

Gdyby nie zaszedł żaden spór, iak sędzia delegowany ma postąpić w ukończeniu klasyfikacji i obrachowaniu kosztów.

Koszta klasyfikacji w iakim miejscu umieszczone być powinny.

Co dalej ma sędzia postanowić, i zalecić względem prekluzji wierzycieli niepopisujących się z swemi wierzytelnościami.

Co względem wydania wyciągów klasyfikacji wierzycielom umieszczonym.

Co względem wymazania z hipoteki wierzytelności nieumieszczonych i obrachowania kosztów extabulacji dla kupującego, tudzież względem odtrącenia ich każdemu umieszczonemu wierzycielowi.

Jeżeli spór przeciwko planowi klasyfikacji zajdzie, iacy wierzyciele i w iakim czasie, ustanowić sobie powinni wspólnego iednego obrońcę.

O wydaniu pieniędzy z massy potrzebnych na koszta tego sporu.

Kto ma być pociągany do takowego sporu.

Sposób wprowadzenia go na audyencyą sądu.

O relacji sędziiego delegowanego.

Wyrok sądu wydany w sporze tym, co ma wyrażać.

Wierzyciele przegrywający spór przeciwko planowi klasyfikacji wniesiony, komu i za co są odpowiedzialni.

Odwołanie się w sporze tym do wyższej instancyi, w iakim tylko czasie może być zakładane, i przeciwko komu.

O sposobie odwołania się i co toż ma wyrażać.

Postępowanie przy instrukcyi w wyższej instancyi.

Wyrok wyższej instancyi, co ma wyrażać.

O sposobie ustanowienia przez sędziiego delegowanego klasyfikacji po wyroku prawomocnym względem sporu tegoż wydanym.

Nadgroda obrońcy stawiającego za wierzycieli sprzeciwiających się klasyfikacyi, gdzie, i na czem ma bydź umieszczona.

Od którego czasu prowizye od wierzytelności umieszczonych przestają się rachować.

W jakim czasie, i kto wydać powinien każdemu wierzycielowi wyciąg ukończonéy klasyfikacyi.

Wyciąg ten iakie wierzycielowi ma dać upoważnienie.

Wierzyciel kwitując nabywcę dóbr z wypłaty długu, na co w kwicie zezwolić powinien.

Jakie koszta wolno iest nabywcy potrącić z długu wierzycielowi wypłaconego.

O sposobie wymazania z hipoteki przez pisarza kancelaryi hipotecznój intabulowanych i pokwitowanych wierzytelności.

Czy wolno iest każdemu wierzycielowi, prosić o intabulacyą, i zyskać ją dla zabezpieczenia praw swego dłużnika.

Summa z którą byłby umieszczony sam dłużnik, iak i między kogo będzie dzielona.

Gdyby popierający klasyfikacyą zwłoczył iéy popieranie, kto może żądać upoważnienia siebie na iego miejsce.

Sposób podania o to prózby.

Komu ta bydź ma wręczona.

Postępowanie w drodze iéy rozsądzenia.

W przypadku alienacyi dóbr w innéy drodze a nie w drodze exekucyi sądowéy, czy wolno iest i w jakim stanie obdlużenia dóbr żądać sądowéy klasyfikacyi.

Kto iéy domagać się może, i w jakim czasie.

Podług iakich przepisów, żądana w tym przypadku klasyfikacya ma bydź zaprowadzona.

R O Z D Z I A Ł X X X .

O zaięciu dochodów gruntowych z dóbr nieruchomych dłużnika.

Uwaga. Produkta gruntowe czyli raczéy dochody z dóbr nieruchomych, iako własność dłużnika, mogą także bydź dla wierzyciela przedmiotem exekucyi sądowéy.

Kodex francuzki postępowania sądowego, w tytule IX. księgi V. części I. dozwala wierzycielowi zaiąć i sprzedać przez licytacyą publiczną produkta gruntowe na pniu będące, bo istotnym

zamiarem prawa francuzkiego iest, aby wierzyciel bez odwłoki odebrał od dłużnika pieniądze, iakie mu się należą.

Lecz ogłos powszechny twierdzi: że rodzaj takowéy exekucyi iest zbyt uciążliwym dla dłużnika, a nader szkodliwym dla ogólnego rolniczego w kraiu gospodarstwa.

Kodex austryacki postępowania tegoż w rozdziale XXXI. w paragrafach 422 423 i kodex pruski tegoż postępowania w tytule XXIV. w paragrafie 116 i następnych, dozwalaia wierzycielowi zaięcia dochodów gruntowych, do których nietylko produkta na pniu będące, lecz i inné wszelakie intraty do dóbr przywiązane należą, z tym atoli warunkiem, aby dochody te oddane były w administracyą dozorczy, to iest *sekwestratora* w osobie trzeciéy ustanowionego.

Lecz zważyć tu należy, że zaprowadzona takowa sekwestracya ma także swoje niedogodności, bo odkłada na czas długi wypłatę wierzyciela exekwuiącego, rodzi nowy process rachunku, do którego zdawania ustanowiony sekwestrator byłby obowiązany, i utrudnia wybór osoby potrzebny na sekwestratora, któryby musiał wystawić kaucyą za pobierane dochody i za niezniszczenie dóbr.

Prawo seymu Gnodzińskiego roku 1794 pod tytułem: *sądy ziemskie w koronie*, w paragrafie 11. dozwalało także zaięcia dochodów gruntowych dłużnika, stanowiąc:
że urzędnik exekwuiący wyciągnie intratę z wszelkich źródeł w dobrach dłużnika, opisze tychże stan, oraz powinności i ludności włościan, i podług tego opisu wierzycielowi exekwuiącemu odda je w posiadanie.

Ze iezeliby dług połowę intraty przewyższał, wierzyciel do zapłacenia ratami anticipative dłużnikowi zhywaiący intraty obowiązany będzie.

Ze wierzyciel nad opis urzędnika exekwuiącego, do innéy kalkulacyi potym pociągany nie będzie.

Ze dłużnikowi a właścicielowi dóbr, iezeliby się czuł bydz skrzywdzonym w wyciągu intraty, wolno iest we dwa miesiące podać do sądu skargę z wyjaśnieniem pokrzywdzenia.

Ze nakoniec sąd za poprzednią wierzycielowi na dwa tygodnie komunikacyą skargi, roztrząśnie ją i ześle iezli tego będzie potrzeba innego urzędnika na weryfikacyą, przez którego wyciągnięta intrata zostanie nieporuszona.

Lecz przepisy tego prawa nie mają sprawiedliwéy zasady, bo dla czegoż wierzyciel ma się dzielić z dłużnikiem połową wyciągnionéy intraty? a co większa dla czego ma mu płacić ratami *anticipative* w gotowych pieniądzech przewyższaiący połowę intraty teyże dochód, przed iego rzeczywistém pobraniem?

Z re-

Z resztą postępowanie to exekucyjne nie dałoby się pogodzić z dzisiejszym stanem prawodawstwa, które i wierzycielom hipotekowanym co do prowizji im się należących, i innym nawet wierzycielom mogącym przychodzić z aresztami, żądać rozdzielenia dochodu dłużnika w proporcją dozwala.

W końcu, postępowanie to exekucyjne rodziłoby także nowe processa:

Raz, przy samém wyciągnięciu intraty;

Powtóre, o mniejszość ię z powodu naprzykład nadzwyczajnych przypadków, iako to: wojny, ognia i tym podobnych.

Zastanawiał się także Redaktor nad myślami w niektórych ubocznych projektach domieszczone, to iest: czyliby nie mogło bydź domieszczone w drodze exekucyi na dochodach gruntowych *wydzierżawienie* ich sądowe? lecz i tu znajdował trudności, bo

Nayprzód, wydzierżawienie iest to czyn dobrowolny, zależący od wspólnych tylko podług miejscowości układów i warunków, bo

Powtóre, wydzierżawienie takie, podług przyjętego gospodarskiego porządku, nie mogłoby bydź dopuszczona na krotszy czas, iak na lat trzy, bo

Potrzenie, nie godziłoby się w drodze exekucyi na dłużnika narzucać prawa trzeciego, to iest dzierżawcy, któreby ustać przed czasem nie mogło, choćby dłużnik wierzycielowi exekwującemu wcześniej winny dług zapłacił.

W zbiegu więc tych różnych praw i uwag, Redaktor nie umieszcza pod Rozdziałem niniejszym żadney treści, ale żąda wprzód od Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości i Trybunału Naywyższego wyiawienia przy dyskusyi planu tego, szczególny w względzie tym opinii; równie także od Rady Stanu Królestwa żąda ustanowienia *projective* do prawa pewnych zasad, podług których exekucya sądowa na dochodach z dóbr nieruchomych dłużnika, dopuszczona bydź może.

Ustanowione te zasady, będą dla Redaktora wzorem w rozwinięciu dalszey redakcyi niniejszego Rozdziału.

R O Z D Z I A Ł XXXI.

O exekucyi sądowey przez sprzedaż nieruchomości na czynsz wieczny oddanych.

Uwaga. We Francyi wiele iest takich posiadłości nieruchomości, których dochody właściciele, zachowawszy tylko przy sobie tytuł własności (*directi domini*), wypuszczają dzierżawcom na czynsz wieczny; z tego powodu kodex francuzki postępowania sądowego cywilnego w ty-

tule X. księdze V. części I. umieszcza szczególne i oddzielne postępowanie exekucyjne względem sprzedaży takowychże przedmiotów.

W Królestwie Polskiem mało iest dotąd tego rodzaju posiadłości nieruchomych, ale z czasem pomnożyć się mogą.

Z tego powodu Redaktor nie opuścił także w swym planie i w Rozdziale niniejszym domieścić postępowania w drodze exekucyi sądowey przez sprzedaż dóbr nieruchomych tego rodzaju, które iest następujące.

T r e ś ć.

Na mocy jakich tylko dokumentów sprzedaż nieruchomości na czynsz wieczny oddanych, w drodze exekucyi popieraną być może.

Jeżeli będzie dwóch wierzycieli ubiegało się do sprzedaży, który z nich ma pierwszeństwo.

W jakim czasie wezwanie exekucyjne dłużnikowi wręczone, poprzedzić powinno popieranie sprzedaży.

Co przy tém wezwaniu ma być dołączone.

Przepis, że w miejsce formalnego zaięcia dóbr tych, sporządza się tylko względem nich akt aresztowny.

Co akt ten ma wyrażać.

Przepis, że powinien być wręczony osobie téj trzeciéj, która iest winna czynsze oddawać.

Gdzie ma być wręczony, ieśli osoba ta nie iest przytomna w kraju.

Przepis, że akt ten aresztu osobie téj wręczony, zaraz będzie aresztem co do czynszów zaległych i na przyszłość przypadających.

Przepis, że w tymże zaraz akcie osoba taż pozwana będzie do dania deklaracyi względem zaaresztowanych przedmiotów.

Gdzie i iak powinna złożyć tę deklaracyą.

Co ma deklaracya ta wyrażać i co ma być do niéj przyłączono.

O obowiązku osoby teyże względem doniesienia wierzycielowi exekwującemu o aresztach innych wierzycieli.

Jaki iest skutek podaney lub niepodaney przez tę osobę trzecią deklaracyi.

W jakim czasie po nastąpieniu akcie aresztu, wierzyciel exekwujący donieść o nim powinien dłużnikowi, i odkąd się ten czas rachuje.

Przepis, że oszacowanie nieruchomości tego rodzaju, w celu wystawienia ich na sprzedaż, nie jest potrzebne; i że cena szacunkowa stanowi się w proporcją ilości czynszów.

W jakim czasie wierzyciel exekwujący po doniesieniu dłużnikowi o akcie aresztu, złożyć powinien warunki do sprzedaży i gdzie.

Z resztą, zastosowanie Oddziałów 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. i 11. w Rozdziale XXVIII umieszczonych. Co do wręczenia warunków dłużnikowi. Co do sporu zachodzić mogącego względem nich. Co do terminów licytacji. Co do obwieszczeń. Co do sposobu licytowania. Co do wolności podania wyższej ceny. Co do licytacji na zysk lub stratę. Co do wyroku przysądzaiącego i co do postępowania przy sporach *incydentalnych*.

Uwaga. Konstytucya Królestwa w artykule 27. mówi, że Rząd ma prawo wymagać od każdego odstąpienia własności z powodu użyteczności publicznej za sprawiedliwem i poprzedniem wynagrodzeniem; dodaie razem że prawo oznaczy formy i przypadki, do których powyższe prawidło będzie się mogło stosować.

Wymaganie takowe zdaniem Redaktora należy do rodzajów exekucyi sądowej, bo wyjąwszy tylko to, że się licytacya publiczna nie odbywa, ma też same skutki, iakie ma wywłaszczenie przymuszone w drodze exekucyi sądowej.

Z tego powodu Redaktor postępowanie w tego rodzaju przypadkach, umieszcza w następującym Rozdziale.

R O Z D Z I A Ł X X X I I .

O postępowaniu przy wywłaszczeniu z własności prywatnej na rzecz rządu krajowego z powodu użyteczności publicznej.

T r e ś ć .

Jakie są oznaczone przypadki, w których rząd krajowy może wymagać od właściciela prywatnego odstąpienia jego własności na użyteczność publiczną.

Kto wydaie na to początkowe postanowienie.

Sposób zawiadomienia o tém postanowieniu właściciela prywatnego.

Przepis: że postanowienie to obwieszczone bydź powinno po trzykroć w Gazecie Rządowej Warszawskiej i w dzienniku wojewódzkim dla wiadomości hypotekowanych wierzycieli.

O wezwaniu następnie przez Prokuratorę Generalną w imieniu rządu właściciela prywatnego na audiencyą Sądu właściwego, i o wymienieniu mu w wezwaniu biegłych w sztuce taxatorów, do oszacowania własności prywatney użyć się mających.

O wnioskach i zarzutach, iakie właścicielowi wezwanemu względem wyłączenia podanych taxatorów, i podania z strony swęy innych przedstawić wolno.

O wyroku sądowym, wyznaczającym taxatorów do oszacowania, albo tych na których się strony zgodzą, albo też w przypadku sporu, mianowanych z urzędu.

O sposobie postępowania przy oszacowaniu.

Do iakich prawideł w oszacowaniu wyznaczeni taxatorowie stosować się mają.

O uwagach iakie wyznaczonym taxatorom z strony tak rządu, iako też właściciela prywatnego i wierzycieli hypotekowanych przedstawiać wolno.

W iakim czasie wyznaczeni taxatorowie relacyą, to jest protokół oszacowania wygotować, i gdzie go złożyć powinni.

O wezwaniu właściciela prywatnego po złożonym protokóle oszacowania na audiencyą Sądu, końcem wydania wyroku stanowczego.

O wyroku stanowczym przysądzającym własność na rzecz rządu a razem nakazującym w terminie oznaczonym wypłatę przez niego ceny do rąk właściciela prywatnego, jeżeli własność jego obdłużona nie będzie, lub złożenie ceny teyże do depozytu gdyby własność obdłużoną była.

Wyrok ten przysądzenia, kiedy dopiero może bydź na rzecz Rządu przez pisarza sądowego wydany.

Przepis ogólny, że przed wydaniem wyroku przysądzenia zaięcie własności prywatney na użyteczność publiczną w żadnym przypadku nastąpić nie może.

Gdyby ani wypłata ceny właścicielowi prywatnemu, ani złożenie iey do depozytu w terminie oznaczonym uskutecznione nie było, iakie nastąpią skutki.]

Czy wolno jest prywatnym wierzycielom właściciela zakła-
dać przeciw niemu areszt na należący mu cenie własności.

Jeżeli z powodu obdłużenia własności prywatnej, cena zło-
żona będzie do depozytu, podług jakich przepisów rozdzielnie
iędzy wierzycieli hipotekowanych i prywatnych nastąpić
powinno.

Uwaga. Prawo oznacza niektóre tylko szczególne przy-
padki, w których areszt na osobie w przedmiotach cy-
wilnych wyrzeczony i wyeksekwowany być może. Prze-
pisy więc i postępowanie w drodze egzekucyi względem
takowego osobistego aresztu, obemył następujący Roz-
dział.

R O Z D Z I A Ł X X X I I I .

O egzekucyi sądowej przez areszt osobisty.

T r e ś ć .

O d d z i a ł .

O areszcie osobistym w ogólności.

W jakich przypadkach, za co, i przeciw komu areszt oso-
bisty ma miejsce w przedmiotach cywilnych.

Przeciwko osobom skazanym przez wyrok prawomocny na
exmissyą, kiedy i w jakim sposobie areszt osobisty wyrzeczony
być może.

Przeciwko dzierżawcom o zapłatę dzierżawy lub nieodda-
nie inwentarza albo naczyń gruntowych, czyli i kiedy areszt
osobisty ma miejsce.

Przepis, że oprócz przypadków prawem wyraźnie oznaczo-
nych, areszt osobisty nie jest dozwolony.

Czy wolno jest w zobowiązaniach krajowych lub zagrani-
cznych w przypadkach prawem nieoznaczonych, wkładać na
mieszkańców Królestwa, rygor aresztu osobistego i tenże wy-
konywać.

Małoletni czyli podlegać mogą aresztowi osobistemu, w
przypadkach nawet prawem oznaczonych.

O jakiej ilości summy, nie ma miejsca takowy areszt.

Przeciwko jakim osobom nie jest dozwolony, z względu na
wiek lub płeć, i z jakim wyłączeniem.

Za szalbierstwo w trwającym małżeństwie popełnione, kiedy areszt osobisty ma miejsce na mężatkach.

Żony żyjące w wspólności majątku z mężami, i obowiązujące się *solidarnie*, czyli są winne szalbierstwa z powodu takich kontraktów.

Warunek, że na mocy tylko wyroku sądowego areszt osobisty może być wyeksekwowany, w przypadkach nawet prawem oznaczonych.

Areszt osobisty wyrokiem tymczasowo wykonalnym nakazany, czy może być w wykonaniu zawieszony przez odwołanie się do wyższej instancji lub złożenie kaucyi.

Eksekucya przez areszt osobisty, czy tamże popieranie eksekucyi na majątku dłużnika, albo czy ją zawiesza.

Warunek, że przepisy powyższe nie uwłaczają nic osobnym przepisom kodeksu handlowego co do przedmiotów handlowych

O d d z i a ł 2.

O postępowaniu w drodze eksekucyi przez areszt osobisty.

W jakim czasie po wręczeniu wyroku i wezwania eksekucyjnego areszt osobisty wykonany być może na dłużniku.

Co wezwanie eksekucyjne zawierać ma w sobie.

Jeżeli od wręczenia dłużnikowi wezwania eksekucyjnego upłynął rok czasu, a areszt osobisty wykonany nie był, jaki skutek.

W jakim czasie i w jakich miejscach areszt na osobie dłużnika wykonany być nie może.

Protokół zaaresztowania przez urzędnika eksekwującego sporządzony, co ma zawierać.

Na przypadek gwałtownego oporu dłużnika przy aresztowaniu, co urzędnik eksekwujący ma zrobić, jaka jest za to odpowiedzialność dłużnika, i jakie postępowanie w przyspieszeniu decyzji sądowej.

O zapisaniu następnego zaaresztowania dłużnika w księdze osób zaaresztowanych i w księdze dozorca domu aresztowego.

Jeżeli urzędnik eksekwujący nie okaże wyroku sądowego dozorca domu aresztowego, jaki jest jego obowiązek.

O wręczeniu dłużnikowi kopii protokołu zaareztowania, zapisanego do księgi osób areztowanych.

O alimentach iakie wierzyciel areztowanemu dłużnikowi dawać powinien.

Jaka iest oznaczona naymnieysza i naywiększa ilość alimentów tychże na dzień.

Czy wolno iest innym wierzycielom i iakim zamówić dalsze zatrzymanie areztowanego już dłużnika.

Jakie formalności zachować należy względem tegoż zamówienia.

O przyłożeniu się do dawania alimentów przez zamawiających wierzycieli areztowanemu dłużnikowi.

Czyli dla uchybionych formalności dłużnik żądać może zniesienia areztu.

Do którego Sądu należy ten spór.

Jeżeli arezt będzie zniesiony iako nieformalny, czyli dłużnik może być o tenże sam dług powtórnie areztowany i w iakim czasie.

Jeżeli areztowanie uznane będzie za nieważne, iakiéy odpowiedzialności wierzyciel areztujący podlega.

Czyli zniesienie pierwszego areztu pociąga za sobą nieważność zamówienia przez innych wierzycieli zrobionego.

Kiedy dłużnik areztowany wypuszczony być może z areztu, i otrzymuje wolność.

W iakiéy formie daie się przez wierzyciela zezwolenie na uwolnienie dłużnika z areztu.

Przepis, że dłużnik może złożyć dług lub przedmiot za który został areztowany w ręce dozorca domu areztowego.

Gdyby dozorca odebrać go niechciał, iakie iest szybkie postępowanie.

Nieopłacanie alimentów dłużnikowi areztowanemu, kto poświadcza.

Gdyby dłużnik z powodu nieopłacanych alimentów był z areztu uwolniony, czy może być tenże arezt przeciw niemu powtorzony, w iakim czasie, z iakimi warunkami i formalnościami.

Do którego Sądu należy prośba wierzyciela o uwolnienie z areztu.

Komu i gdzie pozew o to ma być wręczony.

Przepis ogólny tyczący się szybkiego postępcwania Sądowego na przypadek sporów z exekucyi aresztu osobistego wynikających.

Uwaga. Oprócz powyższych środków właściwie tyczących się exekucyi sądowey, są ieszcze przez prawo dozwolone niektóre szczególne zaięcia policzyć się mogące między rodzaje exekucyi teyże, iako to:

1mo Zaięcie ruchomości, końcem ich odzyskania.

2do Zaięcie témczasowe dóbr nieruchomych, których posiadanie iest sporne.

3tio Zaięcie ruchomości i produktów przeciwko dzierżawcom za należącą się dzierżawę lub komorne.

4to Zaięcie ruchomości nie mieyscowego dłużnika.

O postępowaniu więc Sądowém przy takowych zaięciach mówić się będzie w następujących Rozdziałach.

R O Z D Z I A Ł XXXIV.

O zaięciu ruchomości końcem ich odzyskania.

T r e ś ć.

Od kogo iest koniecznie potrzebne pozwolenie do zaięcia ruchomości końcem ich odzyskania.

Co ma wyrażać proźba podana o takowe pozwolenie.

Czy może bydź pozwolone zaięcie takowe, w dni nawet świąt.

Strona i urzędnik zajmujący samowładnie ruchomości takowe, iakię odpowiedzialności podlegają.

Na przypadek wzbronionego zaięcia, i wszczętego sporu, iakie iest postępowanie urzędnika zajmującego, i sądu w rozsądzeniu tegoż sporu.

Podług iakich formalności nastąpić ma takowe zaięcie.

Kto może bydź ustanowiony dozorcą zaiętych ruchomości

Spór o ważność zaięcia, do którego sądu wprowadzony bydź ma, i iakie są skutki rozsądzzonego tegoż sporu.

R O Z D Z I A Ł XXXV.

O zaięciu témczasowym dóbr nieruchomych których posiadanie iest sporne (de sequestratione provisoria)

T r e ś ć.

Przepis ogólny: że sądowi wolno iest nakazać témczasowe dóbr

dóbr nieruchomości zająć, jeżeli posiadanie ich jest w sporze, i żadna strona prawa do ich posiadania natychmiast dowieść nie może, i jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo ich utraty lub zniszczenia.

Przepis, że strona i urzędnik exekwujący samowładnie, pod odpowiedzialnością zajęcia takowego wykonywać nie mogą, i że poprzedzić je powinno zapozwanie przeciwnika, drogą szybkiego postępowania.

Co pozew wydany obeymować powinien.

Postępowanie przy instrukcyi sądowój.

Wyrok sądowy co ma wyrażać.

O ustanowieniu wyrokiem sądu dozorczy dóbr, jeśli ich zajęcie dozwolone będzie.

Kto może być dozorcą i jakie są jego obowiązki.

Przepis: że sądowi wolno jest podług okoliczności nakazać domagającemu się zajęcia, złożenie kaucyi za koszta i szkody z zajęcia wyniknąć mogące.

Podług jakowych formalności zajęcie takowe następować ma
Do jakiego czasu zajęcie to trwać może.

R O Z D Z I A Ł XXXVI.

O zajęciu ruchomości i produktów przeciwko dzierżawcom za należącą się dzierżawę lub komorne.

T r e ś ć.

Czy wolno jest właścicielom i głównym dzierżawcom dóbr nieruchomości, zająć ruchomości i produkta będące w tychże dobrach, za winną dzierżawę lub komorne, przez ich dzierżawców.

Co zajęcie takowe poprzedzić powinno.

Czy wolno jest zająć wyniesione nawet z gruntu ruchomości.

Czy wolno jest zająć ruchomości poddzierżawców, za winną przez dzierżawców dzierżawę lub komorne.

Czy uwalnia poddzierżawców od zajęcia, zrobiona wprzód przez nich dzierżawcom wypłata.

Czy ich uwalnia zrobiona z góry wypłata.

Podług jakich formalności zajęcie takowe ma być wykonane, czyli to będą ruchomości, czy produkta.

Kto może być ustanowiony ich dozorcą, i do czego ten jest obowiązany.

Co powinno poprzedzić sprzedaż zajętych ruchomości, lub produktów. (*)

Podług iakich przepisów postępować należy, w drodze ich sprzedaży, wypłaty zajmującemu wierzycielowi, lub rozdzielania zebranych z sprzedaży pieniędzy.

R O Z D Z I A Ł XXXVII.

O zaięciu ruchomości niemieyscowego dłużnika.

T r e ś ć.

Czy wolno jest wierzycielowi zaiąć ruchomości niemieyscowego swego dłużnika, i iakie.

Co się rozumie przez wyraz niemieyscowego dłużnika.

Wezwanie exekucyjne do dłużnika, czyli jest przy takim zaięciu konieczne.

Kto ma bydź ustanowiony dozorcą zajętych ruchomości, i do czego ten jest obowiązany.

Co powinno poprzedzić, sprzedaż zajętych ruchomości.

Podług iakich przepisów postępować należy w drodze ich sprzedaży, wypłaty zajmującemu wierzycielowi lub rozdzielania zebranych z sprzedaży pieniędzy.

Uwaga. Najczęściej w drodze exekucyi sądowey zdarzać się zwykły przypadki, że wierzyciel ofiarowaney sobie przez dłużnika wypłaty długu przyiąć wzbrania się. Prawo dozwala dłużnikowi w tym przypadku oświadczyć chęć uiszczenia się na rzecz wierzyciela, a następnie złożyć winny przedmiot urzędownie. Postępowanie w téj mierze, obeymuie następujący rozdział.

R O Z D Z I A Ł XXXVIII.

O oświadczeniu przez dłużnika chęci uiszczenia się wierzycielowi i o złożeniu winnego przedmiotu.

T r e ś ć.

Przepis ogólny, że jeżeli wierzyciel nie chce dobrowolnie przyiąć od dłużnika wypłaty, dłużnik może mu chęć uiszczenia

(*) *Nota* Co do sprzedaży produktów gruntowych, redaktor stosować się będzie do przyszłych zasad rozdziału XXX.

nia się urzędownie oświadczyć; a gdyby wierzyciel i na ten czas odmawiał przyjęcia wypłaty, dłużnik może mu przedmiot winny urzędownie złożyć.

Upoważnienie od sądu do oświadczenia i do złożenia, czyli jest potrzebnem dla ważności onychże.

Do których urzędników sądowych należy sporządzenie protokółów oświadczenia wypłaty i złożenia.

Jakie formalności i iakie warunki dopełnione być powinny, aby oświadczenie wypłaty i samo złożenie przedmiotu ważnemi były.

Protokół oświadczenia co ma obejmować.

Gdzie i iak ma być złożony przedmiot przez dłużnika; gdy wierzyciel odmówi przyjęcie onego.

Protokół względem takowego złożenia sporządzony, co ma wyrażać i opisać.

O wręczeniu protokołu wierzycielowi na przypadek niestawienia się iego, i o wezwaniu go do odebrania złożonego długu lub rzeczy.

Oświadczenie zrobione przez wierzyciela i nastąpione po niem złożenie, iaki mają skutek.

Ważnie nastąpione złożenie, na czyie idzie niebezpieczeństwo.

Jaki jest skutek ważnie nastąpionego złożenia co do procentów.

Spór o ważność lub nieważność oświadczenia chęci uiszczenia się wierzycielowi, w iakim sposobie wnosi się do sądu i do którego.

Wyrok uznający oświadczenie takowe za ważne; co ma wyrażać.

Koszta oświadczenia i złożenia jeśli będą ważne, na kogo spadają.

Czyli może dłużnik i kiedy odebrać nazad przedmiot przez siebie dla wierzyciela złożony.

Jeżeli go odebrał, iakie są skutki co do odpowiedzialności współdłużników albo ręczycieli.

Jeżeli sam dłużnik zyskał wyrok prawomocny, uznający oświadczenie i złożenie za ważne, czy może z zezwoleniem nawet wierzyciela odbierać nazad złożony przedmiot na szkodę współdłużników, albo ręczycieli.

Wierzyciel zezwalający dłużnikowi na odebranie złożonego

przedmiotu, iakich praw utracie podlega, i kiedy ie na nowo zyskiwać może.

Jeżeli pewna iakowa ruchomość wydana bydź powinna na mieyscu tém gdzie się znayduie, iakie szczególne postępowanie zachować powinien dłużnik, aby wydanie iéy za ważne poczytane było.

Czyli na złożonych w drodze téy dla wierzyciela przedmiotach, wolno iest iego wierzycielom zakładać areszta.

Uwaga. Skutkiem exekucyi sądowéy pospolicie bywa odstąpienie dóbr przez dłużnika na rzecz wierzycieli; o tém się mówić będzie w następującym Rozdziale.

R O Z D Z I A Ł X X X I X .

O odstąpieniu dóbr przez dłużnika na rzecz wierzycieli.

T r e ś ć .

O d d z i a ł 1 .

Przepisy ogólne.

Co iest odstąpienie dóbr przez dłużnika.

Wielorakie iest takowe odstąpienie.

Co iest odstąpienie dobrowolne.

Co sądowe.

Jacy dłużnicy nie mogą bydź przypuszczeni do dobrodzieystwa odstąpienia dóbr.

Czy mogą wierzyciele nie dopuścić dłużnikowi odstąpienia dóbr.

Odstąpienie dóbr iakie nadaie prawo wierzycielom dłużnika.

Od czego uwalnia dłużnika.

Jaki obowiązek ściąga na niego względem dóbr późniéy mu przybywających, ieżeli odstąpione na wypłatę wierzycieli wystarczać nie będą.

O d d z i a ł 2 .

O postępowaniu sądowém przy odstąpieniu dóbr.

W iakim sposobie robi się przez dłużnika odstąpienie dóbr.

W którym sądzie.

Czy odstąpienie takowe wstrzymywaó może skutek wiszących processów.

O wy-

O wyroku sądowym przypuszczającym dłużnika do dobrodziejstwa odstąpienia dóbr.

Wyrok ten do czego upoważniać powinien wierzycieli.

W jakim sposobie i gdzie dłużnik po wyroku takowym, powtórzyć powinien odstąpienie dóbr.

Sposób publikacji następnego odstąpienia dóbr przez dłużnika.

Podług jakich formalności, i jakiego postępowania, sprzedaż dóbr przez dłużnika odstąpionych, następować ma.

Warunek: że przepisy tego rozdziału nie uwłaczają osobnym prawidłom zawartym w kodexie handlowym, tyczącym się przedmiotów handlowych.

Uwaga. Dłużnika każdego majątek polega albo w summach pieniężnych, lub w efektach, które ma w ręku trzeciego, albo w ruchomościach które sam posiada, albo w produktach czyli dochodach gruntowych, albo nakoniec w dobrach nieruchomych.

Kodex Francuzki postępowania cywilnego w każdym rodzaju exekucyi ubezpiecza zarówno wszystkich dłużnika wierzycieli, i tak:

1. W przypadku aresztu położonego na summach, lub ruchomościach dłużnika w ręku trzeciego będących, podług tytułu VII. księgi V. części I. dozwala wszystkim wierzycielom popisywać się z swemi wierzytelnościami, i zaaresztowane summy, lub wartość zaaresztowanych ruchomości, każe między nich dzielić proporcjonalnie.

2. W przypadku zaięcia i sprzedaży ruchomości przez samego dłużnika posiadanych, podług tytułu VIII. tudzież w przypadku zaięcia produktów gruntowych, podług tytułu IX. i w przypadku wszelakich innych zaięciów, podług tytułu X. księgi teyże części teyże i tytułów II. i III. księgi I. części II. też same stanowi prawidła.

3. W przypadku zaięcia i sprzedaży dóbr nieruchomych dłużnika własnych, podług tytułów XII. XIII. i XIV. księgi V. części I. nakazuje klasyfikacją i wypłatę hipotekowanych wierzycieli podług porządku hipotek; w reszcie

4. W tytule XII. księgi I. części II. dozwala dłużnikowi dobrodziejstwa odstąpienia całego majątku, na

rzecz wierzycieli, który w podobnymże iak wyżéy sposobie między nich dzielić nakazuje.

Z tego więc powodu kodex ten Francuzki nie zna żadnego oddzielnego postępowania o tak zwanych *konkursach*.

Redaktor poszedł w tym względzie za godnym naśladowania wzorem kodexu tegoż, i z téy przyczyny nie widzi żadney potrzeby domieszczać w planie niniejszym oddzielnego postępowania względem tychże *konkursów*; w szczególności zaś ani względem takich iakie były za czasu sądownictwa dawnéy Rzeczypospolitéy Polskiéy pod wyrazem *potioritas*, zaś w prowincyach Polsko Rossyiskich pod wyrazem *exdywizyi* są dotąd znane; ani względem takich, o iakich w kodexie Austryackim w rozdziale IX. i w kodexie Pruskim, w tytule L. części II. jest mowa, a które wszystkie otwierały tylko obszerné pole do nieskończonego *pieniactwa*, iawnego *oszukaństwa*, i do licznych *krzywd* wierzycielom i samymże dłużnikom z powodu administracyi dóbr konkursowych i rozwlekłéy *processu konkursowego* albo *exdywizorskiego* pertraktacyi, wyrządzanych.

Działo się w Warszawie dnia 15. Lipca r. 1819.

Jan Nep. W O L I C K I.
Sędzia Trybunału Naywyższego

R e d a k t o r.

REGISTR MATERII

w części drugiéy kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego znajdujących się.

C z ę ś ć II.

O postępowaniu w Trybunałach Appellacyjnych, o postępowaniu w Trybunale Naywyższym, o sądach polubownych, i o postępowaniu w nich, o środkach nadzwyczajnych do zaskarżenia wyroków sądowych, i o exekucyi sądowéy.

K S I Ę G A I.

O postępowaniu w Trybunałach Appellacyjnych.

- Rozdział I.*
- oddział 1. o sądach appellacyjnych.*
 - — 2. o trybunale appellacyjnym.*
 - — 3. o obrońcach przy t j b u a-
le appellacyjnym (Adwokatach.)*
 - — 4. o feryach trybunału appel-
lacyjnego co do sądownictwa cywilnego.*
 - — 5. o właściwości trybunału ap-
pellacyjnego.*
 - — 6. o appellacyi w ogólności, i o
czasie do założenia iéy
oznaczonym.*
- Rozdział II:*
- oddział 1. o umocowaniu obrońcy w try-
bunale appellacyjnym.*
 - §. 1. o umocowaniu obroń-
cy w ogólności.*
 - §. 2. o wyznaczeniu przez
trybunał z urzędu
adwokata ubogiemu*
 - — 2. o pozwach do trybunału ap-
pellacyjnego.*
 - — 3. o zawiadomieniu apelują-*

cego, przez appellowanego, względem ustanowionego z strony jego obrońcy.

oddział 4. o wzajemnych pismach obrończych appellacyjnych, i o ich wręczeniu.

— — 5. o wzajemnej komunikacji dokumentów i aktów w pierwszej instancji instruowanych.

— — 6. o summarycznej instrukcji, i w niej postępowaniu.

— — 7. o wyznaczeniu trybunału appellacyjnego do sprawy.

— — 8. o interwencji trzeciego do sprawy w trybunale appellacyjnym toczący się.

— — 9. o excepcjach.

§. 1. o excepcji niewłaściwości trybunału appellacyjnego.

§. 2. o wszelakich innych excepcjach.

— — 10. o odstąpieniu od założonej appellacji.

— — 11. o upadku założonej appellacji.

— — 12. o wróceniu się do appellacji.

— — 13. o registrach sądowych w trybunale appellacyjnym, i o wpisach.

— — 14. o audyencyach trybunału appellacyjnego.

— — 15. o wyłączeniu sędziów w trybunale appellacyjnym.

— — 16. o odesłaniu sprawy do innego trybunału appellacyjnego.

— — 17. o komunikowaniu instrukcji sprawy, wraz z aktami Prokuratorowi Królewskiemu przy trybunale ap-

- le appellacyinym będące-
mu, i o wnioskach tegoż.*
- oddział 18. *o relacyi w sprawie przez
sędziego od trybunału
delegowanego.*
- — 19 *o nakazie nowéy instrukcyi
w sprawie.*
- Rozdział III. *o instrukcyi appellacyinéy
w sprawach ktore od są-
dów cywilnych czyli
gminnych i mieyskich,
i w przedmiotach 500.
zł polsk. nieprzenoszą-
cych odwołane będą.*
- — IV. — — 1. *o wyrokach w ogólności.*
- — — 2. *o opozycyi przeciwko zao-
cznym wyrokom trybu-
nału appellacyjnego.*
- — — 3. *o kosztach processu.*
- — V. — — 1. *o postępowaniu w przypad-
kach żądanego wyznacze-
nia sądu ziemskiego.*
- — — 2. *o postępowaniu w przypad-
kach żądanego odesłania
sprawy od iednego sądu
ziemskiego do drugiego.*
- — VI. *o postępowaniu w sprawach
tyczących się związku
małżeńskiego.*
- — VII. *o postępowaniu w sprawach
granicznych.*
- — VIII. *ogólne prawidła.*

K S I E Ą A II.

O postępowaniu sądowém w trybunale naywyższym.

- Rozdział IX. oddział 1. *o senatorach w trybunale
naywyższym i o kolei ich
zasiadania.*
- — 2. *o sędziach trybunału nay-
wyższego.*
- — 3. *o trybunale naywyższym.*
- — 4. *o obrońcach przy trybuna-*

le *naywyższym* (Mece-
nasach.)

oddział 5. o *feryach trybunału naywyż-
szego co do sądownictwa
cywilnego.*

— — 6. o *rewizyi w ogólności i o cza-
sie do założenia iéy ozna-
czonym.*

Rozdział X.

— — 1. o *umocowaniu Mecenasu w
trybunale naywyższym.*

— — 2. o *pozwach do trybunału nay-
wyższego.*

— — 3. o *zawiadomieniu rewiduiące-
go przez rewidowanego,
względem ustanowione-
go z iego strony Mece-
nasa.*

— — 4. o *wzajemnych pismach obroń-
czych rewizyjnych i o ich
wręczeniu.*

— — 5. o *wzajemnéy komunikacyi
dokumentów i aktów w
pierwszém i drugiem in-
stancyi instruowanych.*

— — 6. o *summarycznéy instrukcyi
w niektórych szczegó-
lnych sprawach.*

— — 7. o *interwencyi trzeciego do
sprawy w trybunale nay-
wyższym toczącey się.*

— — 8. o *excepcyach.*

— — 9. o *odstąpieniu od założonéy
rewizyi.*

— — 10. o *upadku założonéy rewizyi.*

— — 11. o *wróceniu się do rewizyi.*

— — 12. o *regestrach sądowych w try-
bunale naywyższym i o
wpisach.*

— — 13. o *audyencyach trybunału nay-
wyższego.*

— — 14. o *wyłączeniu od sprawy Se-
natorów lub sędziów w
trybunale naywyższym.*

— — 15. o *kommunikowaniu instru-*

keyi sprawy wraz z aktami Prokuratorowi Królewskiemu przy trybunale najwyższym i o wnioskach tegoż.

oddział 16. o relacyi sprawy przez sędziego od trybunału najwyższego wyznaczonego.

Rozdział XI.

o instrukcyi rewizyjney w sprawach 500. zł. polsk. nieprzechodzących, a przez sąd cywilny, czyli gminny i mieyski mocą pierwszej instancyi sądzonych.

— — XII.

- — 1. o wyrokach trybunału najwyższego.
- — 2. o opozycyi przeciwko wyrokom zaocznym trybunału najwyższego.
- — 3. o kosztach procesu rewizyjnego.

— — XIII.

- — 1. o postępowaniu w przypadkach żądanego wyznaczenia trybunału apelacyjnego.
- — 2. o postępowaniu w przypadkach żądanego odestania sprawy od iednego trybunału appellacyjnego do drugiego.
- — 3. o postępowaniu w sprawach tyczących się związku małżeńskiego.
- — 4. o postępowaniu w sprawach granicznych.
- — 5. o postępowaniu sądowem w sprawach tyczących się odpowiedzialności, i karności trybunałów, sądów i urzędników sądowniczych.
- — 6. o postępowaniu sądowem w sporach tyczących się

kollizyi między sądami ziemskimi, a sądami grodzkiemi, lub sądem wojskowym.

Rozdział XIV.

ogólne prawidła postępowania sądowego, służące trybunałowi najwyższemu, co do spraw cywilnych.

K S I Ę G A III.

O środkach nadzwyczajnych do zaskarżenia wyroków sądowych.

Rozdział XV.

o skardze względem nieważności wyroku sądowego (quaerela nullitatis.)

— — XVI.

o przywróceniu sprawy do dawnego stanu (de restitutione in integrum.)

— — XVII.

o opozycyi przez trzeciego przeciwko zapadłemu wyrokowi.

K S I Ę G A IV.

O sądach polubownych i o postępowaniu w nich.

Rozdział XVIII.

oddział 1. ogólne przepisy.

— — 2. o instrukcyi processu w sądzie polubownym.

— — 3. o wyrokach sądu polubownego, o odwołaniu się od nich, i o ich wykonaniu i skutkach.

K S I Ę G A V.

O exekucyi sądowey, o zaięciach różnego rodzaju, i o wszelakich postępowaniach tyczących się exekucyi teyże.

Rozdział XIX.

przepisy ogólne tyczące się exekucyi sądowey.

Roz-

Rozdział XX.

— — XXI.

o areszcie na summach lub ruchomości dłużnika w ręku trzeciego będących.

— — XXII.

o exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego na ustąpienie (Exmissya) z dóbr nieruchomych.

— — XXIII.

o exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego do oddania rzeczy ruchomej oznaczonej w rodzaju (in Genere)

— — XXIV.

o exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego do oddania rzeczy ruchomej oznaczonej w szczególe (in specie.)

— — XXV.

o exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego do zrobienia czynności iakowey lub dzieła (Operis.)

— — XXVI.

o exekucyi wyroku lub aktu obowiązującego do zaniechania czynności iakowey.

— — XXVII.

o exekucyi na ruchomościach dłużnika przez ich zajęcie i sprzedaż.

— — XXVIII.

o rozdzieleniu proropcyonalnym między wierzycieli pieniędzy aresztowanych, lub z sprzedaży ruchomości zebranych.

oddział 1. o wywłaszczeniu przymuszonym, czyli o sprzedaży dóbr nieruchomych w ogólności.

— — 2. o postępowaniu przy zajęciu dóbr nieruchomych na sprzedaż.

— — 3. o oszacowaniu zajętych dóbr nieruchomych.

— — 4. o warunkach do sprzedaży.

— — 5. o obwieszczeniach do pier-

wszék licytacji i o ich publikacji.

oddział 6. o postępowaniu na wyznaczonym pierwszym terminie do licytacji.

— — 7. o postępowaniu na wyznaczonym terminie drugim do licytacji.

— — 8. o wolności podania wyższej ceny za dobra już na licytacji przysądzone, i o nowej na ten przypadek licytacji.

— — 9. o licytacji na zysk lub stratę z powodu niedotrzymanych przez nabywcę warunków.

— — 10. o wyroku przysądzającym dobra nieruchome na licytacji kupione.

— — 11. ogólne przepisy, tyżące się sporów, które przypadkowie (incydentalnie) przy sprzedaży dóbr nieruchomych wynikać mogą.

Rozdział XXIX.

— — XXX.

o klasyfikacji.

o zajęciu dochodów gruntowych z dóbr nieruchomych dłużnika.

— — XXXI.

o exekucyi sądowej przez sprzedaż nieruchomości na czynsz wieczny oddanych.

— — XXXII.

o postępowaniu przy wywłaszczeniu z własności prywatnej na rzecz rządu krajowego, z powodu użyteczności publicznej.

— — XXXIII.

— — 1. o areszcie osobistym w ogólności.

— — 2. o postępowaniu w drodze

Rozdział XXXIV.

— — XXXV.

— — XXXVI.

— — XXXVII.

— — XXXVIII.

— — XXXIX.

oddział 1. przepisy ogólne. O odstąpieniu dóbr przez dłużnika na rzecz wierzycieli.

— — 2. o postępowaniu sądowem przy odstąpieniu dóbr.

exekucyi przez areszt osobisty.

o zaięciu ruchomości końcem ich odzyskania.

o zaięciu témczasowém dóbr nieruchomych, których posiadanie jest sporne (de sequestratione provisoria.)

o zaięciu ruchomości i produktów dzierżawcom za należącą się dzierżawę lub komorne.

o zaięciu ruchomości niemiejskowego dłużnika.

o oświadczeniu przez dłużnika chęci uiszczenia się wierzycielowi i o złożeniu winnego przedmiotu.

Działo się w Warszawie dnia 15. Lipca r. 1819.

Jan Nep. W O L I C K I
Sędzia Trybunału Najwyższego

R e d a k t o r.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of script.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of script.

Dr. J. W. WOLFF
Sohns & Co. Leipzig

Robertson

Kontynuacja i koniec planu do projektu kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego.

C z ę ś ć III.

O rozmaitych postępowaniach i przepisach.

K S I Ę G A I.

O aktach stanu cywilnego, — o formach przysposobienia, — o radach familiynych, — o pozbawieniu własnej woli, — o nieprzytomnych, i o wyciągach z aktów publicznych

R O Z D Z I A Ł I.

O aktach stanu cywilnego.

T r e ś ć

O d d z i a ł I.

O aktach urodzenia.

Przepis, że we wszystkich wyznaniach chrześcijańskich spisanie aktu urodzenia połączone będzie z aktem chrztu.

W jakim przeciągu czasu od przyścia na świat dziecięcia powinno być toż przyniesione i okazane, dla spisania aktu urodzenia.

Co zapisano i wyrażono być powinno w tym akcie.

Czyli i kiedy przybieranie świadków i iakich do spisania aktu tegoż jest potrzebne.

Jak sobie ma postąpić ten, kto by znalazł dziecię nowo narodzone, i co ma być zachowane w spisaniu aktu jego urodzenia.

Przy spisaniu aktu urodzenia dziecięcia zrodzonego z nieprawego łoża, kiedy zapisanie imienia oycy iego jest dozwolone, a kiedy nastąpić nie może,

Przy spisaniu aktu urodzenia dziecięcia zrodzonego z cudzołóstwa lub kazirodztwa, czy imie oycy iego zapisane bydz może.

Co mają wyrażać akta urodzenia dzieci innych wszelakich wyznań niechrześcijańskich, i co należy zachować w przybieraniu świadków.

Osobom małoletnim wyznania niechrześcijańskiego, chcącym przejść do wyznania chrześcijańskiego, czy rodzice mogą tamować przyjęcie chrztu.

O d d z i a ł 2.

O aktach ślubu małżeńskiego.

Odwołanie się do przepisów kodexu cywilnego, który formę zawierania ślubów małżeńskich dla wszelakich wyznań religijnych przepisze, i do której to formy w spisywaniu aktów ślubu małżeńskiego stosować się należy.

O d d z i a ł 3.

O aktach śmierci.

Jaki jest obowiązek miejscowego urzędnika policyjnego w przekonaniu się o nastąponéy śmierci zmarléy osoby, gdziekolwiek ta zaydzie.

Przepis, że bez zezwolenia na piśmie urzędnika tegoż policyjnego, pogrzeb osoby zmarléy nastąpić nie ma.

W jakim czasie po nastąponéy śmierci pogrzeb następować może.

Spisany akt nastąponéy śmierci co ma wyrażać iakiegokolwiek bądź wyznania będzie osoba zmarła.

Czyli przytomność świadków przy spisaniu aktu tego jest potrzebną i iakie osoby mają bydz świadkami.

W przypadku śmierci osoby nieznanéy lub znalezioney nieżywą, iakie jest postępowanie w spisaniu aktu śmierci.

Jakie postępowanie w przypadku śladu lub podeyrzenia o gwałtownéy śmierci.

Zakaz, że w przypadku śmierci nastąponéy w więzieniu,

lub z wyroku sądowego na śmierć skazującego, wzmianka o więzieniu lub skazaniu w spisany akcie śmierci czyniona być nie ma.

O d d z i a ł 4.

Pr z e p i s y o g ó l n e.

Przepis, że spisywanie aktów stanu cywilnego, to jest: urodzenia, ślubów małżeńskich, i śmierci, co do osób wyznania chrześcijańskiego, należy do pasterzy duchownych, przełożonych ^{ci} własnej parafii, lub ich zastępców.

Przepis, że spisywanie tychże aktów co do osób wyznania starozakonnego, należy do rabinów lub szkolników szczególniej do tego upoważnionych.

Przepis, że gdyby rabin lub szkolnik do spisywania takich aktów był niezdalny, lub podjąć się nie chciał, może być upoważniona do tego osoba z innego nawet wyznania.

Przepis, że spisywanie tychże aktów co do osób wszelakich innych wyznań niechrześcijańskich, należy do osób szczególniej na to upoważnionych.

Przepis, że akta te stanu cywilnego oddzielnie co do urodzenia, oddzielnie co do ślubów małżeńskich i oddzielnie co do śmierci spisywane być mają.

Przepis, że akta te wszystkie, trojakiemu rodzajowi do podwójnych ksiąg zapisywane być powinny.

Przepis, że się nie godzi w nich robić żadnych skrobań, przypisów ani objaśnień, że nic nie może być pisane w nich przez skracanie lub liczbami, lecz wszystko wyraźnymi słowami.

Przepis, że powinny być spisywane w języku polskim i literami pisma polskiego.

Przepis, że powinny być zapisywane ciągle, bez zastawiania białych to jest próżnych miejsc.

Przez kogo każdy spisany akt stanu cywilnego ma być podpisany.

Przepis, że przed podpisaniem aktu każdego, powinien być tenże stronom odczytany, a gdyby zasły jakie przekryślenia lub odsełacze, te powinny być podpisane iak sam akt.

Gdzie księga iedna aktów takowych ma pozostać, z względu na różne wyznania.

Gdzie księga ich druga i kiedy ma być złożona.

Przepis: że wolno jest każdemu wyciąć wyciąg aktu z ksiąg takowych od osoby do ich spisania lub zachowania upoważnionej.

Jaką mają wiarę takowe wyciągi.

O odpowiedzialności osób spisujących i mających w swém zachowaniu akta takowe za wszelkie w nich nastąpiące późniejszy zmiany.

Popelniony fałsz, lub uboczne a nie w księgach prawem przeznaczonych zapisanie aktu stanu cywilnego, iaką ściągają na winnego odpowiedzialność i kary.

Do kogo należy sprawdzanie ksiąg takowych aktów, i doziewanie uchybień w ich spisywaniu popelnionych, i iakie jest przy tym sprawdzeniu postępowanie.

Osoby do spisania aktów takowych upoważnione iakię karze podlegają na przypadek niedopelnionych przepisów prawa w ich spisywaniu.

Kto i gdzie nastawać ma o takowe kary.

Gdyby przypadkiem iakowym akt stanu cywilnego spisanym niebył, lub gdyby księgi tych aktów zaginęły, iakim dowodem może być zastąpiony brak tychże aktów.

Akt stanu cywilnego czy to Polaka czy cudzoziemca w obcym kraju sporządzony, iak dalece ma wiarę.

O d d z i a ł 5.

O sprostowaniu aktu stanu cywilnego.

Czyli sprostowanie aktu stanu cywilnego może nastąpić w samymże spisanym akcie.

Przepis: że tylko z wyroku sądowego nastąpić może.

Do którego sądu należą spory o sprostowanie takowe.

Czyli strony interessowane do sporu takiego przywołane być mają.

Czy wyrok nakazujący sprostowanie może być użyty na przeciw stronie która go nie żądała, ani do sporu względem niego przywołaną nie była.

Wyrok nakazujący sprostowanie w iakim sposobie i przez kogo ma być przy oryginale aktu spisanego zanotowany.

Czy może być wydany wyciąg aktu stanu cywilnego bez wzmianki o nakazaném sprostowaniu, i iaka jest w téj mierze odpowiedzialność.

Czyli

Czyli od wyroku sądowego wydanego względem sprostowania, dozwolone iest odwołanie się do wyższéj instancyi, i iakie iest na ten przypadek postępowanie.

R O Z D Z I A Ł II.

O formach przysposobienia.

T r e ś ć.

Ten kto chce przysposobić i ten kto ma bydź przysposobionym, gdzie i przed którym urzędnikiem stawić się mają, aby zeznali wzajemne zezwolenie.

Przepis, że powinien bydź w téj mierze sporządzony szczególny akt.

W iakim czasie akt takowy ma bydź oddany i złożony pod zatwierdzenie sądowi Ziemskiemu.

Co przedewszystkiem sąd względem aktu takowego sprawdzać powinien.

Sposób i forma w wydaniu wyroku sądu pierwszéj instancyi.

W iakim czasie i kto wyrok ten złożyć powinien trybunałowi appellacyinemu.

Jakie iest w téj mierze postępowanie trybunału tegoż.

Sposób i forma w wydaniu wyroku w trybunale tymże.

Sposób podania do wiadomości publiczney tegoż wyroku.

Czyli wpisanie wyroku tegoż do księgi aktów stanu cywilnego iest potrzebne.

Gdyby ten kto przysposabia, po akcie zezwolenia sporządzonym względem przysposobienia i po złożeniu go w sądzie pierwszéj instancyi lub trybunale appellacyinym, przed wydaniem wyroku stanowczego umarł, czy może bydź dalsze działanie sądowe kończone.

Czy wolno iest sukcesorom przysposabiającego gdyby sądzili że przysposobienie niepowinno bydź dopuszczone wnieść swoje przełożenie i gdzie.

R O Z D Z I A Ł III.

O postępowaniu przy zwołaniu rady familiynéj dla mianowania lub oddalenia opiekuna i o wszelakich teyże rady uchwałach czyli zdaniu.

T r e ś ć.

Na czyie żądanie lub nastawanie może bydź zwołana rada familiyna w oelu mianowania opiekuna.

Kto i komu może donieść przypadek wymagający mianowania onegoż.

Z wielu członków składa się rada familiyna.

Jacy krewni lub powinowaci mogą bydź członkami rady.

Jaki iest między krewnemi lub powinowatemi porządek do składania rady.

Czyli i kiedy mogą bydź członkami rady osoby ani krewnie ani powinowate.

Do kogo należy wyznaczać czas członkom rady do stawienia się na posiedzenie.

Wezwanie członków do stawienia się, na wiele dni poprzedzić powinno posiedzenie.

O sposobie stawienia się członków rady.

Czy wolno iest członkowi stawić się przez pełnomocnika.

Czy pełnomocnik może zastępować kilku członków.

Jakiéy karze podlega przywołany członek rady, gdy się bez słusznégy przyczyny nie stawia.

Gdzie się odbywa, posiedzenie rady.

Jak wielu członków naymniey, potrzebna iest przytomność do naradzenia się na posiedzeniu.

Kto prezyduje na posiedzeniu rady i z iakiem głosem.

Czyli wolno iest odkładać albo przedłużać posiedzenie rady.

Jeżeli mianowanie opiekuna nie nastąpi w iego przytomności, kogo rada ma wyznaczyć do dopilnowania, aby opiekun o mianowaniu siebie był zawiadomionym.

W iakim czasie po obradzie zawiadomienie to opiekuna nastąpić powinno.

Kto może żądać zwołania rady familiynégy, końcem odalenia opiekuna z opieki.

Uchwała rady w téy mierze wydana, co ma zawierać.

Jakie iest postępowanie i iakie skutki gdy opiekun przychyli się do téy uchwały, albo gdy się iéy sprzeciwi.

Do kogo należy potwierdzenie uchwały w téy mierze wydanégy.

Kto ma bydź pozwany, i kto może wchodzić do sporu w téy mierze zachodzącego.

Przepis, że jeżeli kiedykolwiek głosy członków obradujących niebędą zgodne, zdanie każdego zapisane bydź ma w protokóle.

Czyli, i komu, wolno iest zanieść skargę, przeciwko uchwa-
le rady.

Przeciwko komu skarga ma bydź podana.

Czyli iednanie się w tym sporze przed sędzią pokoju iest
potrzebne.

Spór takowy, w iakiéy drodze postępowania, w sądzie pier-
wszéy Instancyi wprowadzony, i sądzony bydź ma.

Jeżeli uchwała rady podlega potwierdzeniu, gdzie i komu
wyciąg iéy podany bydź ma.

Jeżeli osoba mająca zlecenie postarać się o potwierdzenie
uchwały, nie zrobi tego w czasie, komu iest wolno, i na czyi
koszt, postarać się o iéy potwierdzenie.

O komunikacyi podanéy do potwierdzenia uchwały Pro-
kuratorowi Królewskiemu (*ieśli urząd ten nadal pozostanie*)
i o iego wnioskach.

O mianowaniu sędziego delegowanego do relacyi i wyznacze-
nia terminu do iéy odczytania.

O wyroku sądowym potwierdzającym uchwałę.

Gdzie, i iak, oryginał iego ma bydź zapisany.

Czy wolno iest członkom rady założyć oppozycyą przeciwko
wyrokowi potwierdzającemu uchwałę.

Postępowanie w téy mierze.

Od wyroków sądu pierwszéy Instancyi wydanych względem
uchwał rady familyinéy, czyli wolne iest odwołanie się do wyż-
széy instancyi.

W iakiéy drodze postępowania spory takowe w wyższéy
instancyi wprowadzone i sądzone bydź powinny.

R O Z D Z I A Ł IV.

O postępowaniu względem żadanego pozbawienia własnéy woli.

T r e ś ć.

Przeciwko iakiéy osobie, i z iakich oznaczonych przyczyn
wniesione bydź może żądanie o pozbawienie własnéy woli.

Kto go może żądać.

Kto i w iakich przypadkach może go żądać z urzędu.

W iakim sądzie ma bydź żądane.

Co ma bydź w żądaniu przedstawiono, wyrażono, i co do
niego dołączono.

O nakazie komunikacyi żądania Prokuratorowi Królewskiemu i o jego wnioskach (*ieśli urząd ten nadal pozostanie.*)

O mianowaniu sędziego do zrobienia relacyi, i o wyznaczeniu terminu do iéy odczytania na audiencyi.

O wyroku nakazującym zwołanie rady familyinéy, i danie przez nią zdania o stanie osoby, przeciwko której pozbawienie własnéy woli iest żądane.

Czy ten kto podaie takowe żądanie może bydź natenczas członkiem rady familyinéy.

Małżonek i dzieci osoby której pozbawienie iest żądane, czy mogą należeć do rady i z iakim głosem.

O doręczeniu żądania i zdania rady familyinéy osobie teyże.

O badaniu osobistem sądownie teyże osoby.

Postępowanie przy tém badaniu.

W przypadku niedostateczności dowodów z badania i złożonych dokumentów, czy wolno iest sądowi nakazać inkwizycyą.

Sposob iéy wyprowadzenia.

O wyznaczeniu, ieżeliby była potrzeba, przez sąd po skończonym badaniu zawiadowcy, któryby miał staranie o osobie i o iéy majątku.

Sposób wydania wyroku stanowczego.

Sąd odrzucając żądanie pozbawienia własnéy woli, czy może ograniczyć moc działania osobie, przeciwko której żądanie iest wniesione bez przytomności doradcy i względem iakich czynności.

Jak ma bydź mianowany doradzca tenże.

Przeciwko komu ma bydź wymierzone odwołanie się do wyższéy instancyi, czyli to gdy się zechce odwołać osoba przeciwko której żądane iest pozbawienie, mająca albo niemająca dodanego doradzcę, czyli też gdy się zechce odwołać domagając się pozbawienia albo członek rady familyinéy.

W przypadku odwołania się do wyższéy instancyi, czyli ta może na nowo przedsięwziąć sądowne badanie osoby.

Wyrok stanowczy uznający pozbawienie własnéy woli lub dodający doradcę, w iakim sposobie i na czyie dopilnowanie podaie się do publicznéy wiadomości.

O mianowaniu i ustanowieniu opieki osobie przeciwko której wyrokiem prawomocnym uznane będzie pozbawienie własnéy woli.

Podług iakich przepisów opieka ta ma bydź mianowana.

Zawiadowca temczasowo do zarządzenia majątkiem ustanowiony, komu ma zdać rachunek.

Sprawa o zniesienie pozbawienia własnej woli w jakim sposobie ma być wprowadzona do sądu i sądzona.

R O Z D Z I A Ł V.

O postępowaniu tyczącem się osób nieprzytomnych.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O postępowaniu względem żądanego uznania nieprzytomności.

W jakim przypadku żądać można w sądzie uznania nieprzytomności osoby.

Komu jest wolno podać o to prośbę i do którego sądu.

Co ma zawierać ta prośba i co do niej ma być przyłączone.

O komunikowaniu prośby tej prokuratorowi królewskiemu i o jego wnioskach (*ieśli urząd ten nadal pozostanie.*)

O mianowaniu sędziego do zrobienia relacyi i o wyznaczeniu terminu do iey odczytania na audyencyi.

O wyroku nakazującym inkwizycyą dla odebrania dowodu względem nieprzytomności.

Sąd nakazując wyrokiem wyprowadzenie inkwizycyi, na co powinien dać szczególny wzgląd i uwagę.

Sposób wyprowadzenia teyże inkwizycyi.

W jakim dopiero czasie po wyroku nakazującym inkwizycyą wyrok stanowczy uznający nieprzytomność wydany być może

Wyroki przygotowawcze i stanowcze wydane przez sąd względem nieprzytomności, w jakim sposobie mają być do wiadomości publicznej podane.

O d d z i a ł 2.

O postępowaniu względem zarządzenia dobrami nieprzytomnego.

Jeżeli trzeba będzie obmyślić zarządzenie dóbr nieprzytomnego i niemającego pełnomocnika, do którego sądu należy o to podać prośbę

Kto ją może podać i co do nięj ma być przyłączone.

O komunikowaniu proźby takowéj prokuratorowi królewskiemu i o iego wnioskach (*ieśli urząd ten nadal pozostanie.*)

O mianowaniu sędziego do zrobienia relacyi i o wyznaczeniu terminu do ięj odczytania na audyencyi.

O wyroku stanowczym postanawiającym zarządzenie dóbr.

Kogo sąd ma wyznaczyć za kuratora do zarządzania i zastąpienia nieprzytomnéj osoby.

Do iakich czynności ściągają się obowiązki tegoż kuratora.

Do kogo należy czuwać z urzędu nad dobrem nieprzytomnéj osoby i działaniami tegoż kuratora.

O d d z i a ł 3.

O postępowaniu względem żądanego wprowadzenia wtemczasowe posiadanie dóbr nieprzytomnego.

Na przypadek żądanego wprowadzenia w temczasowe posiadanie dóbr nieprzytomnego, do którego sądu należy podać o to proźbę.

Kto ją może podać, i co do nięj ma być dołączono.

O komunikowaniu proźby téj prokuratorowi królewskiemu i o iego wnioskach (*ieśli urząd ten nadal pozostanie.*)

O mianowaniu sędziego do zrobienia relacyi i o wyznaczeniu terminu do ięj odczytania na audyencyi.

O wyroku stanowczym pozwalającym wprowadzenia w temczasowe posiadanie dóbr nieprzytomnego.

Co wyrok ten ma wyrażać i co postanowić względem zrobienia inwentarza majątku, sprzedaży ruchomości, oszacowaniu nieruchomości i t. d.

R O Z D Z I A Ł VI.

O postępowaniu względem wydawania wyciągów lub kopij z aktów publicznych i względem sporów w téj mierze zachodzących.

T r e ś ć.

Przepis ogólny: że pisarze i regenci kancelaryi aktów publicznych obowiązani są stronom żądającym wydawać za należną opłatą wypisy, kopie, lub wyciątki z kancelaryi aktów publicznych.

Pisarz lub regent kancelaryi aktów publicznych, odmawiający stronie w imieniu własném czyniącý, lub sukcesorom, lub mającym prawo wydanie wypisu albo kopij iakowego aktu, iakiéy podlega odpowiedzialności, gdzie się o to z skargą udać należy, i iakie iest w téy mierze postępowanie.

Ktoły chciał mieć wydany z kancelaryi aktów publicznych drugi wypis główny, lub duplikat aktu urzędowego, gdzie się o to z proźbą udać ma, i iakie iest w téy mierze postępowanie.

Strona żądaiąca wydania drugiego oryginalnego wypisu wyroku sądowego w sprawie swéy zapadłego, gdzie się z tą proźbą ma udać, i iakie iest w téy mierze postępowanie.

Gdyby kto w ciągu sprawy chciał aby mu wydano wypis z aktu iakiego w którym on nie był stroną, iakie iest na ten przypadek postępowanie.

Gdyby kto utrzymywał że wydany wypis lub kopija aktu iakowego, którego oryginał znayduie się w kancelaryi aktów publicznych, nie iest zgodny z tymże oryginałem, czy wolno mu iest żądać swprawdzenia to iest zkollacyonowania sádownie wypisu lub kopij z oryginałem, i takie iest w téy mierze postępowanie.

K S I Ę G A II.

O spadkach i o przepisach które się ich tyczą.

R O Z D Z I A Ł VII.

O postępowaniu w spadkach.

T r e ś ć.

O d d z i a ł 1.

O spadkach wogólności.

Sukcessor obeymuiący spadek z dobrodzieystwem inwentarza, gdzie ma zrobić swoje w téy mierze oświadczenie.

O księdze sądowéy na ten koniec utrzymywanéy.

Oświadczenie to kiedy otrzymuie skutek prawny.

Jaki iest oznaczony czas dla sukcessora do zrobienia inwentarza spadku.

Jaki mu iest oprócz tego dozwolony czas do namysłu względem obięcia lub zrzeczenia się onegoż.

Odkąd się rachuje oznaczony czas do zrobienia inwentarza, a odkąd do namysłu.

O d d z i a ł 2.

O postępowaniu przy opieczętowaniu spadku po śmierci.

Przepis ogólny: że jeżeli wszyscy sukcesorowie są przytomni pełnoletni i używający praw cywilnych, opieczętowanie spadku nie jest potrzebne.

Jeżeli zaydzie potrzeba opieczętowania spadku, do którego urzędnika należy uskutecznienie tegoż.

Kto się może domagać opieczętowania.

Kto może żądać z urzędu i w jakich przypadkach.

Po zrobionym inwentarzu spadku, czy opieczętowanie ma miejsce.

Gdyby w ciągu inwentarza było żądane, do czego tylko może się stosować.

Gdyby były drzwi zamknięte lub zaszły trudności przy opieczętowaniu, iak sobie urzędnik ma postąpić.

Do kogo należy załatwienie tych sporów i iakie jest w téj mierze postępowanie.

Protokół opieczętowania co wyrażać i co zawierać powinien.

O obowiązku urzędnika opieczętującego, szukania testamentu na domaganie się strony.

Jeżeli będzie znaleziony testament lub inne papiery, iak ie urzędnik opisać i poświadczyć powinien.

Gdzie ie ma złożyć.

Do kogo należy otwarcie testamentu i papierów, i o sposobie postępowania w téj mierze.

Jeżeli znalezione papiery należeć będą do trzeciéj osoby, iakie jest postępowanie.

O dozorczy opieczętowanego spadku.

Klucze od opieczętowanych zamków przy kim mają pozostać.

Czy wolno jest urzędnikom po uskutecznioném przez nich opieczętowaniu chodzić do domu gdzie toż nastąpiło.

Gdyby przy opieczętowaniu nie było żadnych ruchomości, co ma bydz w protokóle wyrażono.

Gdyby ruchomości potrzebne były do używania, lub niemogły bydz opieczętowane, iak sobie urzędnik postąpić ma.

Gdzie

Gdzie powinien być odesłany sporządzony protokół opieczętowania.

O księdze sądowej przeznaczonej do zapisywania opieczętowań i co w niej powinno być zapisano.

O d d z i a ł 3.

O opozycji przy opieczętowaniu.

Kto może zakładać opozycją przy opieczętowaniu.

W jakim sposobie ta opozycja zakłada się.

Co wyrażać i co w sobie zawierać powinna.

O d d z i a ł 4.

O postępowaniu przy odjęciu pieczęci przyłożonych na spadku.

Komu jest wolno żądać odjęcia pieczęci przyłożonych na spadku.

W jakim czasie mogą być odjęte.

Wcześniejsze odjęcie pieczęci iaki ma skutek.

Czy można i w jakich przypadkach zyskać pozwolenie i od kogo wcześniejszego odjęcia pieczęci.

Gdyby w tym przypadku strony były nieprzytomne, kto ma być przywołany do assistencji.

Odjęcie pieczęci dopóki nastąpić nie może, jeżeli successorowie niektórzy będą małoletni.

Do których urzędników należy sporządzenie protokółów względem odjęcia pieczęci.

O sposobie i porządku odejmowania pieczęci.

Jakie formalności zachować należy przy ich odejmowaniu.

Kto do niego ma być przywołanym, a komu wolno jest być przytomnym.

Protokół odjęcia pieczęci co ma wyrażać i co zawierać.

Gdyby przed odjęciem pieczęci ustała przyczyna opieczętowania, iakie jest postępowanie przy ich odjęciu.

O d d z i a ł 5.

O postępowaniu przy spisaniu inwentarza spadku.

Kto może domagać się spisania inwentarza spadku.

Przepis: że inwentarz spisany być tylko może w czasie odejmowania pieczęci.

W czyiey obecności ma bydź spisany.
 Komu wolno iest bydź przy iego spisaniu przytomnym.
 Do ktorych urzędników należy spisanie inwentarza.

Inwentarz spisany co ma zawierać i iakie należy zachować formalności przy iego spisaniu.

Gdyby przy spisaniu inwentarza znalazły się papiery i przedmioty nienależące do spadku lecz do osoby trzeciéy, iakie iest postępowanie.

Gdyby w czasie spisania inwentarza zachodziły iakie spory, do kogo należy załatwiać takowe i w iakim sposobie postępowania.

O d d z i a ł 6.

O dobrodzieystwie inwentarza.

Czy może sukcesor spadku otrzymać upoważnienie sądowe do sprzedaży ruchomości, i iakich, przed podaniem oświadczenia względem obięcia onegoż.

Czy upoważnienie to robi przeciw niemu wniosek, że spadek obiał bez dobrodzieystwa inwentarza.

Przepis ogólny: że sprzedaż ruchomości należących do spadku obiętego z dobrodzieystwem inwentarza, następować tylko może na mocy zalecenia sądowego przez publiczną licytacyą i przez urzędnika sądowego.

Przepis ogólny: że sprzedaż dóbr nieruchomych, należących do tegoż spadku, obiętego z dobrodzieystwem inwentarza, następować tylko może na mocy wyroku Sądowego na publiczney licytacyi.

Przepis ogólny: że ieżeli sukcesor spadku sprzedał ruchomości lub dobra nieruchome niestosując się do niniejszych prawideł, uważany będzie za sukcesora obeymującego spadek bez dobrodzieystwa inwentarza.

Czy wolno iest i komu żądać od sukcesora obeymującego spadek z dobrodzieystwem inwentarza kaucyi, i iakie iest w téy mierze postępowanie.

Rachunki z posiadanego spadku a obiętego z dobrodzieystwem inwentarza podług iakich przepisów odebrane i załatwione bydź powinny.

Gdyby sam sukcesor miał zanosić skargę osobistą przeciwko spadkowi, naprzeciw komu wprowadzić ją powinien.

Gdyby nie było sukcesorów, albo gdyby sukcesorowie wszyscy zanosili skargi, przeciwko komu te mają być wniesione.

W jakim sposobie na ten przypadek mianowany być powinien kurator spadku.

O d d z i a ł 7.

O postępowaniu przy sprzedaży ruchomości spadkowych.

Przepis ogólny, że gdy ma następować sprzedaż ruchomości należących do spadku, ta uskutecziona być powinna podług formalności przepisanych w Rozdziale XXVI. Części II. o *exekucyi na ruchomościach dłużnika przez ich zajęcie i sprzedaż*.

Komu wolno domagać się sprzedaży takowych ruchomości.

Do kogo ma być pódana o to proźba i co ma zawierać.

Postępowanie przy wydaniu zalecenia względem teyże sprzedaży.

Do których urzędników Sądowych należy iéy dopełnienie.

Kogo należy przywołać aby był iéy przytomnym.

Gdyby zachodziły jakie trudności i spory, przy sprzedaży, do kogo należy, załatwianie onychże, i w iakiéy drodze postępowania.

Gdzie się ma odbywać sprzedaż ruchomości spadkowych.

Nieprzytomność przywołanych do sprzedaży stron, czy może ią tamować.

Przepis: iż w protokóle sprzedaży powinna być zrobiona wzmianka o przytomności, lub nieobecności domagającego się teyże.

Pieniądze zebrane z sprzedaży ruchomości, podług iakich przepisów mają być rozdzielone między wierzycieli.

Przepis: że gdy wszystkie strony są pełnoletnie, przytomne i zgodne, i gdy niemasz żadney trzeciéy osoby interessowaney, niebędą obowiązane do żadnych z powyższych formalności.

O d d z i a ł 8.

O postępowaniu przy sprzedaży nieruchomości dóbr spadkowych.

Przepis: że jeżeli dobra nieruchome spadku należą do samych sukcesorów pełnoletnich, od własnhey ich woli zależy ułożyć się o sposób ich sprzedaży.

Przepis: że jeżeli nieruchomości należą do samych małoletnich,

sprzedaż ich może tylko nastąpić za poprzednim zdaniem rady familiynéy.

Przepis: że jeżeli nieruchomości należą w części do pełnoletnich w części do małoletnich, i jeżeli sprzedaż ich popieraiają pełnoletni, zdanie rady familiynéy nie iest potrzebne.

O podaniu proźby do Sądu w celu pozyskania wyroku dozwalaiaącego sprzedaży.

O komunikowaniu iéy Prokuratorowi Królewskiemu i o wnioskach iego (*ieśli urząd ten nadal pozostanie.*)

O mianowaniu Sędziego do zrobienia relacyi, i o wyznaczeniu terminu do iéy odczytania na audieneyi.

O wyroku sądowym.

Przepis: że w wyroku dozwalaiaącym sprzedaży, wyznaczeni na samprzód bydź powinni biegli w sztuce taxatorowie, albo zgodnie przez strony podani, albo z urzędu mianowani do oszacowania dóbr.

O postępowaniu taxatorów przy témże oszacowaniu.

O złożeniu przez nich protokółu oszacowania w kancellaryi Sądowéy.

O złożeniu następnie w teyże kancellaryi przez domagaiających się sprzedaży warunków do licytacyi, i o podaniu razem proźby do Sądu o wyznaczenie pierwszego terminu do licytacyi.

Co złożone warunki zawierać w sobie powinny.

O wyroku Sądowym wyznaczaiącym termin pierwszéy licytacyi i iak daleki tenże bydź ma.

O delegacyi w tymże wyroku Sędziego, przed którym odbywać się będzie sprzedaż.

O wygotowaniu przez Sędziego Delegowanego obwieszczeń do pierwszéy licytacyi, i co te zawierać maia.

Sposób podania ich do publiczney wiadomości, i poświadczenia nastąpionéy ich publikacyi.

W iakim czasie publikacya ich poprzedzić powinna wyznaczony termin pierwszéy licytacyi.

Zastosowanie przepisów Rozdziału XXVIII. Oddziału 6. *co do sposobu postępowania przy rozpoczęciu licytacyi, i co do sposobu iéy odbywania.*

Przepis: że Sędzia Delegowany do odbycia licytacyi przybrać powinien Pisarza Sądowego.

Prze-

Przepis, że jeżeli na pierwszym tym terminie licytacji podana będzie cena wyższa nad cenę detaxacyjną albo też przynajmniej cena detaxacyjna, przysądzenie dóbr nastąpić może na tymże zaraz pierwszym terminie licytacji.

Przepis, że jeżeli nikt ceny detaxacyjnej niepoda, Sędzia delegowany w tym samym zaraz protokóle nowy termin do drugiey licytacji wyznaczy.

Jak daleki ma być drugi ten termin od terminu pierwszey licytacji.

O wygotowaniu przez Sędziego delegowanego nowych obwieszczeń i o sposobie ich publikacji.

W jakim czasie publikacja ich poprzedzić powinna termin drugiey licytacji.

O sposobie postępowania przy odbyciu powtórnej licytacji.

Przepis, że ofiarujący wyżey nad cenę detaxacyjną, albo też cenę tęż, na drugim terminie licytacji, przysądzenie dóbr otrzyma.

Jeżeli na tym drugim terminie dobra za cenę detaxacyjną sprzedane niebędą, iakie jest dalsze postępowanie, czyli to gdy popierający sprzedaż sukcesorowie wszyscy są pełnoletni, czyli też gdy wchodzą także i małoletni.

Zresztą zastosowanie przepisów Rozdziału XXVIII. Oddziałów 8. 9. 10. i 11. co do wolności podania wyższej ceny, co do nowey licytacji na zysk lub stratę, co do wydania wyroku przysądzenia, i co do szybkiego rozsądzenia zachodząc mogących przy sprzedaży sporów.

Pieniądze zebrane z sprzedaży dóbr nieruchomych spadku, podług iakich przepisów podzielone być mają między wierzycieli.

O d d z i a ł 9.

O postępowaniu tyczącym się sporządzenia sądow-
nie działów majątku spadkowego.

§. 1.

O g ó l n e p r z e p i s y.

Przepis, że jeżeli sukcesorowie wszyscy są pełnoletni używający praw cywilnych, przytomni lub legalnie przez pełnomocników zastąpieni, wolno im jest pominąć drogę sądową i sporządzić dział spadku podług woli i upodobania swego.

Przepis, że jeżeli który z nich, niechce przystąpić do działu, albo jeżeli pomiędzy nimi zachodzą spory względem postępowania

nia przy działu, lub ukończeniu jego, sporządzenie tegoż w drodze sądowej popierane być może.

Przepis, że jeżeli nie wszyscy sukcesorowie są przytomni, lub jeżeli między nimi są małoletni chociaż usamowolnieni, albo pozbawieni swęj woli, dział spadku w sądowej tylko drodze nastąpić może.

Przepis, że jeżeli będzie kilku małoletnich do działu interesowanych, mających sprzeczne interesa, powinien być każdemu z nich dodany szczególny i oddzielny opiekun przez radę rodzinną mianowany.

§. 2.

O postępowaniu w sądzie ziemskim.

Przepis, że sprawa o dział spadku i rozwiązanie zachodzących w nim sporów, oraz wszystkie czynności działowe, należą do tego sądu ziemskiego, gdzie się otworzył spadek.

Komu wolno jest wnieść do sądu żądanie o nakaz sądowego działu.

W jakim sposobie toż żądanie wnosi się i co ma w sobie zawierać.

Jeżeli się będzie ubiegało dwóch sukcesorów do popierania działu, któremu z nich służy pierwszeństwo.

Postępowanie przy instrukcyi w sprawie o dział spadku.

O wyroku Sądowym nakazującym sporządzenie działu.

Przepis, że w wyroku tym powinno być przedewszystkiem nakazane oszacowanie dóbr nieruchomości, z wyznaczeniem w sztuce biegłych taxatorów, albo zgodnie przez strony wybranych, albo mianowanych z urzędu.

Przepis, że powinno być także nakazane, oszacowanie ruchomości spadkowych.

Przepis, że w tymże zaraz wyroku mianowany być powinien Sędzia delegowany do czynności działowych.

§. 3.

O oszacowaniu dóbr spadkowych.

Jakie postępowanie, i jakie przepisy zachować powinni wyznaczeni w sztuce biegli taxatorowie w oszacowaniu dóbr nieruchomości spadku.

Przepis, że protokół oszacowania dóbr nieruchomości, obowiązać powinien zasady tacy, wyrażać ma, czyli dobra mogą

bydź dzielone, oznaczyć powinien podzielone części i ich szczegółową wartość.

W jakim czasie i gdzie wyznaczeni taxatorowie złożyć powinni relacją, to jest protokół oszacowania dóbr spadkowych.

§. 4.

O sprzedaży dóbr do działu wchodzących przez publiczną licytacją.

Przepis, że jeżeli sukcesorowie zgodzą się na sprzedaż ruchomości spadkowych, ta nastąpić ma podług przepisów oddziału 7. rozdziału niniejszego.

Przepis, że jeżeliby dobra nieruchome spadkowe niemogły bydź dogodnie dzielone, lub gdyby się na ich sprzedaż sukcesorowie zgodzili, ta nastąpić powinna podług przepisów oddziału 8. rozdziału niniejszego.

Co w tym przypadku w warunkach do licytacji ma bydź wyrażono, i jakie jest postępowanie na przypadek zachodzącego sporu względem nich.

Przepis, że sprzedaż tak ruchomości, iako też i nieruchomości gdyby iéy było potrzeba, nastąpić powinna przed przystąpieniem do działu.

§. 5.

O postępowaniu przed Sędzią delegowanym do czynności działowych.

Sposób udania się przez popierającego dział po nastąpionym oszacowaniu spadku i sprzedaży iego, jeżeli ta będzie potrzebna do Sędziego delegowanego z prozbą o wyznaczenie terminu do czynności działowych.

O wezwaniu na tenże termin stron do działu interessowanych.

Przepis, że na samprzód Sędzia delegowany przystąpi do zrobienia porachunków, lub zwrotów, iako współ-dzielące się strony, mogą sobie bydź winne, i do ułożenia ogólnéy masy spadkowéy.

Przepis, że każdy współdzielący się, powinien do masy wrócić summy, których jest dłużnikiem.

Czyli współ-dzielący się powracać powinni do masy ogólnéy dary, które poprzednio wzięli.

Przepis, że jeżeli wzajemny zwrot do masy nie może bydź uczyniony w naturze, inni współ-dzielący się wziąć powinni ró-

wną część z massy w przedmiotach téy saméy natury, iakości i dobroci, w iakich były przedmioty przez innych dzielących się wzięte i niezwrócone.

Przepis, że po takowym dopiero potrąceniu i pobraniu obrachowanych zwrotów, przystępuje się do ułożenia sched, z czystéy pozostałéy massy spadkowéy.

Kto układa schedy.

Przepis, że w układaniu sched chronić się trzeba szarpania dziedzictw lub iednego niepodzielnego gospodarstwa.

Przepis, iż w każdą schedę wchodzić powinna równa ilość ruchomości i nieruchomości, albo przekazanych wierzytelności równéy natury i wartości.

Przepis, że nierówność sched nadgradza się przekazem wierzytelności, lub pieniędzmi gotowemi.

Przepis, że te same formalności zachowane być powinny w układaniu sched w tenczas także, gdy dział następować miałby między pnie dzielących się sukcesorów.

O podpisaniu przez strony protokołu działowego, i przez Sędziego delegowanego.

O złożeniu przez Sędziego delegowanego sporządzonego protokołu działowego w kancelaryi Sądowéy

§. 6.

O wyroku sądu ziemskiego, potwierdzającym sporządzony dział.

Sposób wezwania, przez stronę popierającą dział innych współ dzielących się na audiencyą sądu w celu pozyskania wyroku potwierdzającego nastąpiony dział.

O delegacyi Sędziego do zrobienia relacyi i wyznaczeniu terminu do iéy odczytania na audiencyi.

O komunikowaniu aktów i protokołu działowego Prokuratorowi Królewskiemu, i o iego wnioskach, ieśli stan osób wchodzących do działu, wymagać tego będzie, i (*ieżeli urząd ten nadal pozostanie.*)

Sposób wydania wyroku sądowego potwierdzającego dział.

Przepis, że w wyroku tym sukcesorowie dzielący się odeśłani będą przed Sędziem delegowanym, dla wybrania przez nich ułożonych sched.

Od wyroku stanowczo potwierdzającego sporządzony dział, w iakim czasie do wyższéy Instancyi odwołać się wolno.

§. 7 O po-

§. 7.

O postępowaniu przed Sędzią delegowanym przy wybieraniu Sched, i o skutkach ukończonego działu.

Sposób udania się strony popierającej dział do Sędziego delegowanego z prośbą o wyznaczenie terminu do wybrania sched.

W jakim sposobie odbywa się wybór takowych sched.

Sposób sporządzenia w téj mierze protokołu przez Sędziego delegowanego.

O podpisaniu tegoż protokołu i wybranych sched.

Przepis, że Sędzia delegowany protokół sporządzony, względem wyboru sched, odesłać powinien do kancelaryi sądowej.

Przepis, że pisarz sądowy wydać powinien stronom wyciągi z protokołu działowego, całe lub w części iakowych żądać będą, co do wybranych przez siebie sched.

Przepis, że wybrane schedy wydane będą natychmiast stronom dzielącym się w posiadanie.

§. 8.

O sporach przy sporządzeniu działów zachodzących.

Przepis, że wszystkie spory, które przypadkowo (*Incydentalnie*) przy sporządzaniu sądownie działów wydarzać się mogą, wprowadzane i sądzone będą w drodze szybkiego postępowania.

Przepis, że jeżeli spór iakowy zajdzie przed Sędzią do czynności działowych delegowanym, Sędzia powinien sporządzić względem niego osobny protokół, i do niego zapisać wzajemne stron wnioski.

Przepis, że Sędzia protokół takowy przez siebie i strony podpisany, w kancelaryi sądowej złoży i termin w nim do audiencji sądowej wyznaczy.

Przepis, że spór taki każdy na relacyą Sędziego delegowanego bez żadnego już pozwu lub wezwania i bez żadnych formalności na terminie wyznaczonym rozsądzony będzie.

Przepis, że w sporach takowych ani zawieszenie wyroku z powodu niestawania wszystkich pozwanych, ani opozycya na przeciw wyrokowi zaocznemu miejsca nie mają.

Od wyroku w tych sporach wydanego, w jakim tylko czasie do wyższej instancyi odwołać się wolno.

O d d z i a ł 10.

O zrzeczeniu się spadku.

Gdzie i iak robi się oświadczenie względem zrzeczenia się spadku lub iego wspólności.

O księdze sądowój przeznaczonój do wpisywania takowych zrzeczeń.

Czy są potrzebne inne iakie ieszcze formalności.

O d d z i a ł 11.

O spadku wakującym i b iego kuratorze.

Jaki spadek miany iest za wakujący.

Kto mu przydaie kuratora i na czyi wniosek.

Kogo sąd wyznaczyć ma kuratorem.

W przypadku ubiegania się kilku mianowanych kuratorów, który ma pierwszeństwo.

Jakie są obowiązki kuratora wakującego spadku.

Ruchomości i nieruchomości spadku wakującego, podług iakich formalności sprzedane bydź mają.

Do iakich przepisów stosować się powinien kurator wakującego spadku w administrowaniu nim i zdawaniu z niego rachunków.

Zakończenie Kodexu.

T r e ś ć.

Oznaczenie dnia normalnego, w którym nowy kodex postępowania sądowego cywilnego, obowiązująca moc prawa na całe Królestwo Polskie mieć zacznie.

Deklaracya, że dotychczasowy kodex postępowania tegoż, oraz wszystkie dekreta, uchwały i postanowienia rządowe w czémkolwiek obeymują przepisy tyczące się tegoż postępowania sądowego cywilnego, z dniem powyższym obowięzywać nadal zaprzestaną.

Działo się w Warszawie dnia 19. Lipca r. 1819.

Jan Nep. W O L I C K I.
Sędzia Trybunału Naywyższego

R e d a k t o r.

REGESTR MATERII

w części trzeciéy kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego znajdujących się.

C z ę ś ó III.

O rozmaitych postępowaniach i przepisach.

K S I E Ǽ G A I.

O aktach stanu cywilnego, o formach przysposobienia, o radach familiynych, o pozbawieniu własnéy woli, o nieprzytomnych i o wyciągach z aktów publicznych.

- Rozdział 1. oddział 1. o aktach urodzenia.
 — — 2. o aktach stanu małżeńskiego.
 — — 3. o aktach śmierci.
 — — 4. o przepisach ogólne.
 — — 5. o sprostowaniu aktu stanu cywilnego.
- — II. o formach przysposobienia.
— — III. o postępowaniu przy zwołaniu rady familiynéy, dla mianowania lub oddalenia opiekuna, i o wszelakich teyże rady uchwałach czyli zdaniu.
- — IV. o postępowaniu względem żądanego pozbawienia własnéy woli.
- — V. — — 1. o postępowaniu względem żądanego uznania nieprzytomności.
 — — 2. o postępowaniu względem zarządzenia dobrami nieprzytomnego.
 — — 3. o postępowaniu względem żądanego wprowadzenia w témczasowe posiadanie dóbr nieprzytomnego.
- Rozdział VI. o postępowaniu względem wydawania wyciągów, lub kopii z aktów publicznych i względem sporów w téy mierze zachodzących.

K S I E Ą A II.

O s p a d k a c h.

- Różdział VII. oddział 1. o spadkach w ogólności.
 — — 2. o postępowaniu przy opieczętowaniu spadku po śmierci.
 — — 3. o opozycyi przy opieczętowaniu.
 — — 4. o postępowaniu przy ścięciu części przyłożonych na spadku.
 — — 5. o postępowaniu przy spisaniu inwentarza spadku.
 — — 6. o dobrodzieystwie inwentarza.
 — — 7. o postępowaniu przy sprzedaży ruchomości spadkowych.
 — — 8. o postępowaniu przy sprzedaży nieruchomości spadkowych.
 — — 9. o postępowaniu tyczącym się sporządzenia sądownie działów majątku spadkowego.
 §. 1. ogólne przepisy.
 §. 2. o postępowaniu w sądzie ziemskim.
 §. 3. o oszacowaniu dóbr spadkowych.
 §. 4. o sprzedaży dóbr do działu wchodzących przez publiczną licytację.
 §. 5. o postępowaniu przed sędzią delegowanym do czynności działowych.
 §. 6. o wyroku sądu ziemskiego potwierdzającego sporządzony dział.
 §. 7. o postępowaniu przed sędzią delegowanym, przy wybieraniu sched, i o skutkach ukończonego działu.
 §. 8. o sporach przy sporządzaniu działu zachodzących.
 Oddział 10. o zrzeczeniu się spadku.
 — — 11. o spadku wakującym i o jego kuratorze.

Z a k o ń c z e n i e K o d e x u

Działo się w Warszawie dnia 19. Lipca r. 1819.

Jan Nep. W O L I C K I.

Sędzia Trybunału Najwyższego

R e d a k t o r.